ἡ παιδόπολις

21

OFFSET ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ἡ
Παιδόπολις
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 21

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι. . . . . Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται . . . . » 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα » 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται » 10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστ. Τυπογραφείου: Βασ. Ἀραγιάννης, Ἀμισσοῦ 24 Ν. Σμύρνη

ΤΑ ΑΙΜΟΒΟΡΑ ΘΗΡΙΑ

Κάποιος μικρὸς φίλος τοῦ Γεροστάθη, ἔπειτα ἀπὸ μικρὴ σιγὴ ρώτησε:

— Καταλαβαίνω πῶς τὰ δέντρα ποὺ δὲν κάνουν καρποὺς εἶναι χρήσιμα. Μὰ σὲ τί μποροῦν νὰ χρησιμεύσουν τὰ ἄγρια καὶ αἱμοβόρα θηρία;

Ἦταν δύσκολη ἡ ἀπάντηση: Μὰ ὁ Γεροστάθης ἔδειξε μ' ἕνα λεπτὸ χαμόγελο πὼς τοῦ ἄρεσε πολλὴ ἡ ἐρώτηση: Καὶ πραγματικὰ χαιρόταν ὁ γέρος κάθε φορὰ ποὺ οἱ μικροί του φίλοι μὲ τὶς παρατηρήσεις ἢ τὶς ἐρωτήσεις τους ἔδειχναν ὅτι δούλευε τὸ μυαλό τους.

— Δὲν εἶναι εὔκολη ἡ ἀπάντηση σ' αὐτὴ τὴν ἐρώτηση εἶπε ὁ Γεροστάθης. Γιατὶ τὸ μικρὸ καὶ περιωρισμένο μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου δὲν μπορῆ νὰ καταλάβη τὶς ἀνεξερεύνητες βουλὲς τοῦ ὑψίστου καὶ νὰ ἀνακαλύψη τοὺς σκοποὺς ὅλων τῶν δημιουργημάτων του.

Πόσα βότανα, πόσες ρίζες ποὺ κάποτε τὶς θεωρούσαμε ἄχρηστες καὶ περιττές, κατόπιν μὲ τὴ σπουδὴ καὶ τὴν πεῖρα δὲν ἀποδείχτηκαν θαυμάσια ἰατρικά!

Πόσες βρύσες ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἔτρεχαν, θερμὰ πικρὰ ἢ ἁλμυρὰ νερὰ καὶ ποὺ ἄλλοτε τὶς θεωρούσαμε περιττὲς καὶ ἐπιβλαβεῖς δὲν ἀποδείχθηκαν ἰαματικὲς διαφόρων ἀσθενειῶν!...

Ποιὸς ξέρει μὲ τὸν καιρὸ τί θὰ ἀνακαλύψη ὁ ἀνθρώπινος νοῦς καὶ γιὰ τὰ θηρία!

Καὶ ὅμως — πρόσθεσε ὁ Γεροστάθης — τὰ ἄγρια θηρία μοῦ θυμίζουν τοὺς μεθυσμένους εἵλωτες.

— Καὶ ποιοὶ ἦταν οἱ μεθυσμένοι εἵλωτες; ρωτήσαμε τὸ Γεροστάθη.

—Ἦταν, μᾶς εἶπε, δοῦλοι τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν. Κάποτε - κάποτε τοὺς μεθοῦσαν καὶ τοὺς ἔδειχναν ἔτσι μεθυσμένους στοὺς νέους τῆς Σπάρτης, γιὰ νὰ τοὺς κάμουν νὰ ἀηδιάσουν τὴν μέθη. Καὶ τοῦτο γιατὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν γίνονται μόνον καλοὶ διὰ τῶν καλῶν παραδειγμάτων ἀλλὰ καὶ ὅταν βλέπουν τὴν ἀσχήμια καὶ τὶς ὀλέθριες συνέπειες τῆς κακίας!

Ὁ Θεὸς λοιπὸν μὲ τὰ ἄγρια θηρία θὰ ἤθελε ἴσως νὰ μᾶς πῆ:

—"Ἄνθρωποι, ἐσεῖς ποὺ σᾶς ἔπλασα «κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν μου» καὶ σᾶς ἐπροίκισα μὲ ψυχὴν καὶ λογικήν, νὰ ἀποστρέφεσθε, ἐνθυμούμενοι τὰ αἱμοβόρα θηρία, τοὺς σπαραγμούς, τὰ αἵματα, τὴν σκληρότητα.

Νὰ εἶσαστε δὲ ἥμεροι, γλυκεῖς καὶ πρᾶοι. Βλέποντας τοὺς λύκους καὶ τὰ ἁρπαχτικὰ πουλιὰ νὰ ἀποστρέφεστε τὴν κλοπή, τὶς ἁρπαγές, καὶ τὶς ληστεῖες. Γίνετε δὲ τίμιοι, ἐνάρετοι καὶ δίκαιοι. Μὴν εἶσαστε φαρμακεροὶ ὅπως τὰ φίδια. Μὴν εἶσαστε δόλιοι ὅπως οἱ ἀλεποῦδες. Ἀποφεύγετε τὶς κακίες καὶ προτιμᾶτε τὴν ἀρετὴν παίρνοντας γιὰ παράδειγμα σας τὶς μέλισσες, καὶ τὰ μυρμήγκια. Ἀγαπήσετε τὴν ἐργασίαν νέοι γιὰ νὰ μὴ πεινάσετε γέροντες...

(Ἀπὸ τὸ «Γεροστάθη»)

ooo

Ο ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΟΣ κι' ἡ Κυργιαρίνα

Τὸν ξέρετε τὸν Καλόγιαννο; Ὅπως τὸ χελιδόνι εἶναι ὁ πρoάγγελος τῆς ἀνοίξεως ὁ Καλόγιαννος εἶναι ὁ προάγγελος τοῦ φθινοπώρου. Ἔχει σταχτερὸ πτέρωμα καὶ ὁλοκόκκινο στῆθος.

Μὰ μὴν καμαρώνετε τὴν ὀμορφιά του, Εἶναι κλεμμένη! Τὴν ἔκλεψε ὁ ἄθλιος ἀπὸ τὸ χελιδόνι...

Ἕνας ὁλόμεστος ἄντρας ἦταν κάποτε ὁ Καλόγιαννος! Παλληκάρι σωστό! Μὰ ἀγάπησε τὴν Κυργιαρίνα, τὴν Τσίχλα τῶν βουνῶν...

Τὴ ζήτησε σὲ γάμο καὶ τὴν ἀρραβωνιάστηκε.

Αὐτὰ ποὺ λένε πὼς ἡ Κυργιαρίνα δὲν ἤθελε τὸν Καλόγιαννο, εἶναι παραμύθια.

Ἂς λένε ὅ,τι θέλουν τὰ τραγούδια:

—Πάρε μ' ἄντρα, Κυργιαρίνα.
—Δὲν σὲ θέλω, Καλογιάννο.
—Κυργιαρίνα, τσικνοπόδα,
τ' ἔχω γὼ καὶ δὲν μὲ θέλεις;

Ἂς εἶναι:

Ὁ Καλόγιαννος ἦταν ὅλο λεβεντιὰ καὶ καμάρι. Μὰ φτωχός! Πολὺ φτωχὸς ὁ κακομοίρης. Κόντευε ἡ μέρα τοῦ γάμου καὶ τὰ γαμπριάτικα φορέματά του δὲν τἄχε ράψει. Πῶς νὰ παρουσιαστῆ στὴν φτωχοπερήφανη τὴν Κυργιαρίνα σὲ κείνη τὴν κατάντια, μὲ τὰ κουρέλια ποὺ φοροῦσε;

Καὶ πῆγε στὸ χελιδόνι:

— Φίλοι εἴμαστε, εἶπε στὸ χελιδόνι ποὺ καὶ κεῖνο ἦταν ὄμορφος ἄντρας. Δὲ μοῦ δανείζης τὸ χρυσοκέντητο γελέκο σου, νὰ ντυθῶ γαμπρὸς κι' ἔπειτα ἀπὸ τὸ γάμο μου στὸ ἐπιστρέφω;

Ὁλοπρόθυμα τοῦ τὸ δάνεισε τὸ χελιδόνι. Καὶ ὁ Καλόγιαννος φόρεσε τὸ γελέκο ποὺ τοῦ πήγαινε θαυμάσια καὶ τὸν ἔκανε χίλιες φορὲς πιὸ ὄμορφο ἀπὸ ὅτι ἦταν καὶ ἄλλες τόσες πιὸ λεβέντη.

Θαύμασαν ὅλοι ποὺ τὸν εἶδαν στὸ σπίτι τῆς νύφης. Τί ὄμορφος! Καμάρωνε κι' ἡ νύφη γιὰ τὸν γαμπρὸ ποὺ φάνταζε μέσα στὴν ὁλοκόκκινη μὲ τὰ χρυσᾶ κεντίδια φορεσιά του...

Γίνηκαν οἱ γάμοι, μὰ ὁ Καλόγιαννος ξέχασε τὴν ὑπόσχεσή του. Βρῆκε πὼς τοῦ πήγαινε τόσο καλὰ ποὺ ξέχασε τὸ λόγο ποὺ εἶχε δώσει στὸ χελιδόνι... Καὶ δὲν τοῦ ξαναγύρισε τὸ δανεικὸ ροῦχο...

Ἀπὸ τότε ὅταν τὸ χελιδόνι γυρίζει ἀπὸ τὴν Ἀραπιὰ φέρνοντας τὴν ἄνοιξη, ὁ Καλόγιαννος ἐξαφανίζεται. Χάνεται! Ποῦ νὰ παρουσιαστῆ μπροστὰ στὸ χελιδόνι,ποὺ φορεῖ πάντα τὸ γελέκο του. Μὰ μόλις τὸ χελιδόνι πάρει τὸ δρόμο γιὰ τὴν πατρίδα του, τὸν χειμώνα, κάτου στὶς χῶρες τοῦ Νοτιά, νάτος ὁ καλός σου ὁ Καλόγιαννος στοὺς φράχτες, στὰ χαμόκλαδα. Καὶ τραγουδάει χαρούμενα τώρα μὲ χάρη καὶ λεβεντιά. Κι' εἶναι πάντα «περήφανος» γιὰ τὴ φανταχτερὴ φορεσιά του, τὴν δανεικὴ κι' ἀγύριστη!

Μὰ πὼς οἱ δυὸ ἄντρες κι' ἡ Κυργιαρίνα γίνηκαν πουλιὰ δὲν λέει ἡ παράδοση.

Φαίνεται πὼς ἐξ αἰτίας τοῦ δανεικοῦ γελέκου ἔπιασαν μεγάλη ἁμάχη κι' ὁ Θεὸς τοὺς ἔκανε πουλιὰ γιὰ νὰ μὴ κάνουν πράμματα ποὺ δὲν ταιριάζουν σὲ καθὼς πρέπει ἀνθρώπους!

Παροιμίες τοῦ Νοεμβρίου

Τὰ πρωτοβρόχια πιάσανε
καὶ νιὰ κρασιὰ μεθᾶνε.

Ὁ Ἄη Μηνᾶς τὸ μήνυσε
κι' ὁ Φίλιππας τὸ καρτερεῖ.

Ἂν τ' Ἁγίου Φιλίππου λείπω
τ' ἅγια τῶν ἁγίων δὲν λείπει!

Τ' ἅη πλαταν διαβαίνοντα
κι' ἡ πούλια βασιλεύοντα

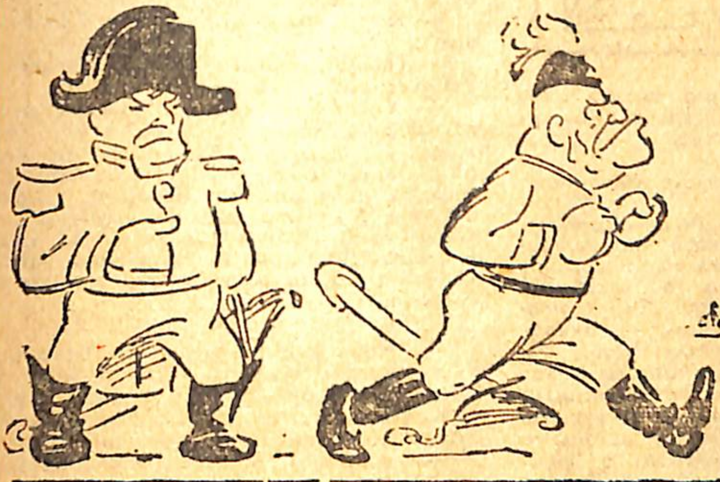
Ἡ Ἅγια Κατερίνα
τὸ δανείζεται τὸ νερό.

Τ' ἅγι Ἀντρὸς
ἀντρειεύει τὸ κρύο!

Τὸ Νοέμβρη καὶ Δεκέμβρη
φύτευε κατσβολάδες.

Ὁ φτωχὸς ὁ Φίλιππας
στὸ χωράφι ἀπόκρευε!

Ο ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΟΠΩΣ ΤΟΝ ΕΙΔΑΝ ΟΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΪΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

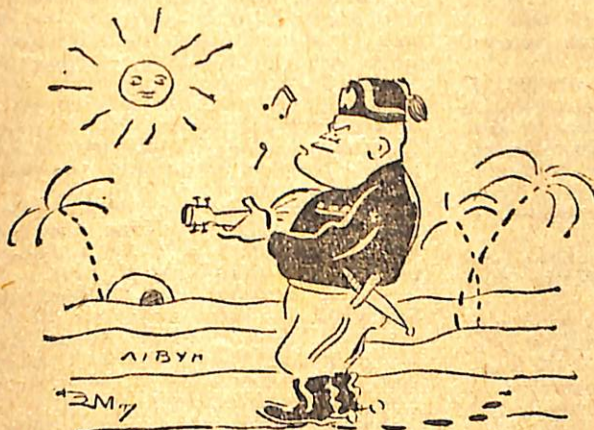

Δύο εἴδομεν στρατάρχας εἰς τὴν γῆν ἐκ τῶν μεγάλων Ναπο-λέοντα τὸν ἕναν, Ναπο-λαγωὸν τὸν ἄλλον.
(Τοῦ Α. Βώττη)

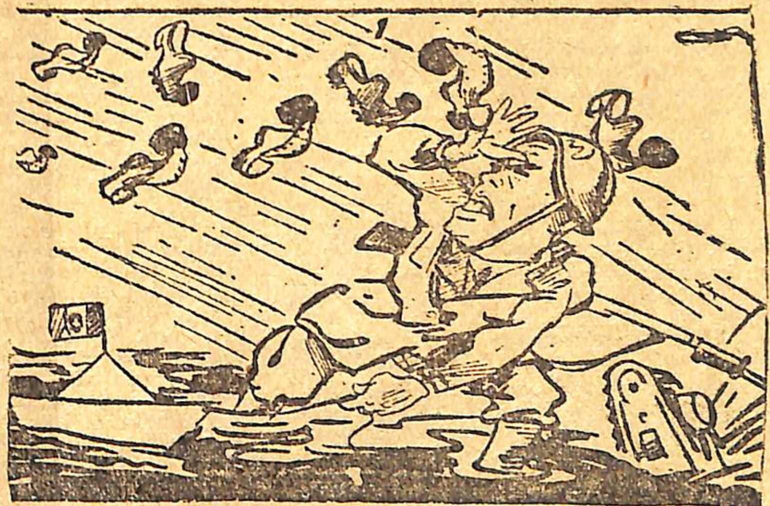

Μουσσολίνι: Μ' ἀφήσατε μόνο καὶ μὲ βαράει αὐτός!
(Τοῦ Φ. Δημητριάδη)

ΑΘΑΝΑΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

«Κάτω εἰς τὴν ἔρημο, σ' ἄγρια δάση τὸν τάφο μου ἔσκαψα διὰ νὰ ταφῶ!...»
(Τοῦ Κ. Μπέζου)

Ἰταλικὸν ἀνακοινωθέν: «Ἡ βροχὴ καὶ ἡ κακοκαιρία μᾶς ἠμπόδισαν τὴν προέλασιν».
(Τοῦ Ν. Καστανάκη)

ΦΟΒΕΡΗ ΑΠΕΙΛΗ

Τρέμε Ἀγγλία! Ἔχω τὸν μεγαλύτερο...ὑποβρύχιο στόλο!
(Τοῦ Α. Βώττη)

ΟΙ ΣΥΜΠΟΛΕΜΙΣΤΑΙ

Οἱ δυὸ λέοντες!...
(Τοῦ Σόφο)

Κάτω από το λάβαρο τού Χριστού

— Ἐμπρὸς γιὰ τὴν Πίστη καὶ τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου!

Μ' αὐτὸ τὸ σύνθημα ὁ στρατὸς τοῦ Ἡράκλειου σκίζει τὴν Ἀσία. Καβαλλάρηδες καὶ πεζοί, μοιρασμένοι σὲ δυὸ παρατάξεις καὶ στὴ μέση τους σαλπιγκτὲς μὲ πολύφωνες σάλπιγκες, ποὺ μεταδίδουν τοῦ Βασιλιᾶ τὰ προστάγματα: Πότε γιὰ πορεία πότε γιὰ σταμάτημα, πότε γιὰ τὴν ἔφοδο ἢ τὴν ὑποχώρηση, πότε γιὰ συμπύκνωση ἢ ἀραίωση τῶν φαλάγγων.

Κι' ὁ Ἡράκλειος, πάντα μπροστά, μὲ τὸ λάβαρο τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἀχειροποίητη εἰκόνα, ποὺ τοὔδωσε, προτοῦ φύγη ἀπ' τὴν Ἁγία Σοφία, ὁ πατριάρχης.

— Ἀδελφοί μου, παιδιά μου, φωνάζει νὰ ὁ Κοινὸς Βασιλιὰς ὅλων τῶν ἀνθρώπων, νὰ ὁ Στρατηγός μας! Σ' ἐκεῖνον θαρρώντας ὡπλίστηκε κι' ὁ δικός σας ὁ βασιλέας κι' ἀκολουθεῖ τοῦ Χριστοῦ τὸ λάβαρο σὰν ἁπλὸς στρατιώτης....

Ἔτσι, ἀπὸ τὸν κόλπο τῆς Ἰσσοῦ, ὅπου σὰν ἄλλος Ἀλέξανδρος κερδίζει τὴν πρώτη του νίκη, προχωρεῖ μέσα ἀπ' τὰ φαράγγια τοῦ Ταύρου στὴν Κιλικία, περνᾶ τὴν Καππαδοκία καὶ μπαίνει στὴν Ἀρμενία.

Ἕνα—ἕνα παίρνει τὰ μαῦρα μηνύματα ὁ Χοσρόης.

— Νικοῦν οἱ Βυζαντινοί, ὁ Ἡράκλειος προχωρεῖ κατὰ τὴ Μηδία.

Εἴκοσι χρόνια εἶχε ν' ἀκουστῆ τέτοια εἴδηση.

Χειμῶνες περνοῦν καὶ τὴν κάθε ἄνοιξη — ἕξη χρόνια κοντεύουν νὰ κλείσουν — συνεχίζεται ἡ θριαμβευτικὴ ἐκστρατεία..... Ἡ μύτη τοῦ κονταριοῦ ὅλο καὶ σιμώνει στὴν καρδιὰ τῆς Περσίας.

— Μὰ γιατί πήραμε αὐτὰ τὰ γκρεμνὰ καὶ τὶς ἄβατες χῶρες καὶ δὲν ξεσκλαβώνουμε τὴ Συρία, τὴν Αἴγυπτο καὶ τὴν Παλαιστίνη; Γιατὶ νὰ μὴ διώξουμε μιὰ ὥρα ἀρχήτερα ἀπ' τὸν Ἅγιο Τάφο τοὺς ἀπίστους;

Ἡ ἀπορία τῶν στρατηγῶν φθάνει στ' αὐτιὰ τοῦ Αὐγούστου. Χαμογελᾶ κι' ἀποκρίνεται.

— Στὶς πεδινὲς χῶρες μᾶς περιμένουν οἱ Πέρσες σ' ἑφτάπυργα κάστρα. Θὰ φθαρῆ ὁ στρατὸς σὲ πολιορκίες ἀτέλειωτες κ.' ὁ Χοσρόης, ὡστόσο, θὰ καταστρέψη τὶς ἐπαρχίες τοῦ κράτους. Πέστε μου, στρατηγοὶ καὶ σπαθάριοι, σύμβουλοι καὶ μάγιστροι κι' ἐξκουβίτορες, πές μου, Δρουγγάριε, κεφαλὴ τῆς φρουρᾶς μου: Σὰ θέλη ὁ κυνηγὸς νὰ σκοτώση ἕνα θηρίο, ποῦ τὸ χτυπᾶ, στὴν οὐρὰ καὶ στὰ πόδια, ἢ στὸ κεφάλι καὶ στὴν καρδιά;

— Στὴν καρδιά, ἀποκρίθηκαν ὅλοι.

— Αὐτὸ κάνω τώρα κι' ἐγώ. Στρέφω τοῦ σπαθιοῦ μου τὴν κόψη πρὸς τὴν καρδιὰ τοῦ θεριοῦ. Νὰ δοῦν οἱ ὀρδὲς τοῦ Χοσρόη τι θὰ πῆ πόλεμος, τί θὰ πῆ συμφορὰ στὸν δικό τους τὸν τόπο. Ν' ἀγγίξη ἡ φλόγα τὰ σπίτια τους κι' ἡ ἐρήμωση τὰ δικά τους κτήματα. Στὴν καρδιά, γιὰ νὰ νεκρωθῆ τὸ θεριό, μιὰ γιὰ πάντα. Ἐμπρὸς γιὰ τὴν Κτησιφῶντα!

★

Κρύα δεκεμβριάτικη νύχτα. Φύλλο δὲ σιέται... Κρυσταλλιάζει στὶς πανοπλίες ἡ πάχνη, ξυλιάζουν τὰ δάχτυλα ποὺ κρατοῦν τὸ κοντάρι.....

Στὴν κοιλάδα τῆς Νινευΐ, πέρα ἀπ' τὸ ποτάμι τοῦ Μεγάλου Ζάβ, ἔχει στήσει ὁ Ἡράκλειος τὸ στρατόπεδό του. Πεθαμένο εἶναι ἀπ' τὴν κούραση καὶ κοιμᾶται ὕπνο βαθύ. Μόνο ἡ φωνὴ τοῦ φρουροῦ σκίζει κάθε τόσο τὴν ἡσυχία.

— Μὴν ξεχνᾶτε τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου!

Μακρινὸς ἀντίλαλος λέει καὶ ξαναλέει τὰ ἴδια λόγια, κι' ἡ βροντερὴ φράση σβύνει σιγὰ—σιγὰ ἀπ' τὴ μιὰ σκοπιὰ στὴν ἄλλη..... Ὅμως λὲς κι' ἀπόμεινε στὸν αἰθέρα γραμμένη ἀπ' τ' ἄστρα.

— Φύλακες γρηγορεῖτε!

Στὶς ἄγνωστες αὐτὲς χῶρες, ἕνας αἰφνιδιασμὸς θἆναι τρομερός.

Ἀνάμεσα στὶς σκηνές, ξεχωρίζει ψηλότερη καὶ λαμπρότερη ἡ σκηνὴ τοῦ Αὐγούστου. Διπλό, μεγαλόπρεπο περίπτερο, μὲ τ' αὐτοκρατορικὸ ἔμβλημα τοῦ Δικέφαλου στὴν τριγωνικὴ κορυφή του. Χαλιὰ περσικὰ — κοῦρσος τοῦ πολέμου — σκεπάζουν τὸ δάπεδο, πνίγουν τοὺς ἤχους. Ἔπιπλα ἀνάλαφρα, φορητά, τραπεζάκια ποὺ ἀνοιγοκλείνουν, ἀνάκλιντρα καὶ καθίσματα καὶ θρόνοι..... Ὅλα στρωμένα μὲ χνουδωτὰ ζεστὰ κιλίμια καὶ μαξιλάρια μεταξωτά.

Στὸ ἕνα περίπτερο κοιμᾶται ὁ Ἡράκλειος ἢ μὲ μάτια κλειστὰ κάνει σχέδια γιὰ τὴ μάχη.

Ἕνα ἀμυδρὸ καντηλάκι φωτίζει τὸ ἄλλο περίπτερο, ὅπου ἀγρυπνᾶ ὁ Δρουγγάριος, ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς. Δίπλα του, ἕνα νέο πρόσωπο, μὲ τὴν ἴδια περήφανη ἔκφραση στὰ μάτια, ρωτᾶ καὶ ξαναρωτᾶ γιὰ νὰ μάθη ὅ,τι δὲν ξέρει... Τρία χρόνια κοντά, πολεμοῦν πλάϊ—πλάϊ. Εἶναι πατέρας καὶ γιὸς κι' ἀντιπροσωπεύουν τὶς δυὸ γενεὲς ποὺ συνθέτουν, κάτω ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ τὸ λάβαρο, τὴ μεγάλη ἐποποιΐα.

Ὁ γιὸς εἶναι γνώριμός μας παλιός. Τ' ὄνομά του εἶναι Ἀθηνόδωρος, εἶναι ἐκεῖνο τὸ παλληκάρι ποὺ πέρασε ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς βάρκες τῶν Σλαύων τὸ Βόσπορο, κολυμπώντας, κι' ἔφερε, πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια, ἕνα μήνυμα στὸν Ἡράκλειο.... Ἀπὸ τότε ἔμεινε στὸ στρατὸ κι' ἔχει κιόλας μιὰ θαυμαστὴ δράση.

— Ἐδῶ ἦταν, πατέρα, τ' ἀρχαῖα Γαυγάμηλα, ὅπου εἶχε νικήσει ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος τὸν Δαρεῖο;

— Ναί, γιέ μου, γιὰ δεύτερη φορὰ περπατοῦμε στ' ἀχνάρια του.... Πρῶτα στὴν Ἰσσό, τώρα στὰ Γαυγάμηλα..... Τὴ θυμᾶσαι ἐκείνη τὴ μάχη; Θρίαμβος σωστός! Ὁ Δαρεῖος ἔφυγε ζητώντας τὴ σωτηρία στὸ βάθη τῆς Περσικῆς χώρας κι' ἀφῆκε στὸν νικητὴ ὅλα του τὰ πλούτη, τὶς κόρες του, τὴ γυναίκα του, κάθε τι δικό του. Μὰ δὲ γλύτωσε τὴ μοίρα του. Ἕνας σατράπης του, ποὔχε στασιάσει, τὸν σκότωσε, ἀπαλλάσσοντας τὸν Ἀλέξανδρο ἀπ' τὸν κόπο.

— Ἄμποτε νἄχη τὴν ἴδια τύχη κι' ὁ Χοσρόης, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀθηνόδωρος.

— Ἐκεῖ ποὺ φτάσαμε θὰ τὴν ἔχη. Ὅλο φεύγει μπροστά μας, ἀφήνοντας τοὺς σατράπες του νὰ τὰ βγάζουν πέρα μαζί μας. Φοβᾶται, τάχα μου, τὴν κατάρα τοῦ πατέρα του.

— Ποιὰ κατάρα;

— Τὸν καιρὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ εἶχε πάθει τέτοια ταπείνωση ὁ γέρο Χοσρόης, ὁ πατέρας τοῦ τωρινοῦ, ποὺ ποτὲ δὲν τὴν ξέχασαν οἱ Πέρσες. Ἐκεῖνος ποὺ προσκυνοῦσαν γιὰ Θεό, πέρασε κυνηγημένος πάνω σ' ἕνα ἐλέφαντα τὸν Εὐφράτη, γλυτώνοντας παρὰ τρίχα τὸ θάνατο. «Νἄχουν τὴν κατάρα μου οἱ διάδοχοί μου, εἶπε τότε, μέσ' στὴ ντροπή του, ἂν πάρουν πιὰ μέρος οἱ ἴδιοι σὲ μάχη».

— Τί διαφορὰ μὲ τὸν δοξασμένο μας Αὔγουστο, ἔ, πατέρα;

— Ναί, Ἀθηνόδωρε, ὁ Ἡράκλειος παίζει μὲ τὸν κίνδυνο σὰ νὰ ἦταν ἀθάνατος. Μὰ εἶν' ὥρα νὰ πᾶς γιὰ ἐπιθεώρηση τῆς φρουρᾶς..... Κι' ἄκου δῶ, παιδί μου, ἂν ἔφτασαν οἱ κατάσκοποί μας, νὰ μοῦ τοὺς στείλης ἀμέσως.

Ὁ νέος σπαθάριος ἔκαμε τὸ γῦρο τοῦ στρατοπέδου. Ὅλα ἦσαν ἐν τάξει κι' οἱ κατάσκοποι εἶχαν ἔρθει... Σὲ λίγο παρουσιάστηκαν στὸν Δρουγγάριο.

— Λοιπόν; Τί μαντᾶτα μᾶς φέρνετε, παλληκάρια;

— Ὁ Χοσρόης δὲ βρίσκεται στὸ στρατόπεδο.... Ἔφυγε γιὰ τὴ Κτησιφῶντα. Ἀφῆκε ἐδῶ ἀρχιστράτηγο τὸ Ραγάζη... Εἶναι γενναῖος καὶ τὸ καυχιέται.... Τὸν ἀκούσαμε νὰ μιλῆ στὸ στρατό, ντυμένοι μὲ τὶς περσάνικες φορεσιές μας ἀνάμεσα στ' ἄμετρα ἀσκέρια του.... Θὰ χτυπήσουν αὔριο....

— Εἶστε βέβαιοι; Τὸ εἶπε αὐτὸ ὁ Ραγάζης;

— Τ' ἀκούσαμε μὲ τ' αὐτιά μας κι' ἂν δὲ βγῆ ἀληθινὸ νὰ μᾶς τὰ κόψετε.....

— Καλά, καλά, σᾶς πιστεύω. Σὰν πόσοι εἶναι;

— Πολλοί, μυριάδες!... Ὡς πεντακόσιες χιλιάδες τοὺς ἀνεβάζουν οἱ ἴδιοι.

— Ὑπερβολές, φώναξε ὁ Θεόδοτος, μὰ κι' ἀλήθεια νάναι, δὲ θάχουν ἕναν Ἡράκλειο γι' ἀρχηγό... Καὶ τώρα πηγαίνετε στὶς σκηνές σας. Λίγος ὕπνος θὰ διώξη ἀπὸ τὰ μέλη σας τὴν κούραση, γιὰ νὰ στέκουν γερὰ στὸ αὐριανὸ πανηγύρι... Ἡ εἴδησή σας εἶναι εὐχάριστη.. Ὁ χειμώνας εἶναι βαρὺς κι' ὁ Ἡράκλειος πρέπει νὰ κάμη Χριστούγεννα στὸ παλάτι τοῦ Χοσρόη...

★

— Ἦρθε ἡ στιγμὴ γιὰ τὴν ἅγια ἐκδίκηση, φώναξε λίγο πρὶν ἀπ' τὴ μάχη τῆς Νινευΐ ὁ Ἡράκλειος στὸ στρατό του..

Καβάλλα στ' ἀγαπημένο του ἄλογο τὸν «Δάρκωνα» ποὺ τὸ ὄνομά του σημαίνει «Ἀνοιχτομάτης», ὁ στρατηγὸς αὐτοκράτορας ἐπιθεωρεῖ τοὺς ὁπλίτες του. Προτοῦ δώσει τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἔφοδο. Κι' ὅπως πάντα βρίσκει τὰ λόγια ποὺ δίνουν θάρρος, ποὺ συνδαυλίζουν τὴ φλόγα καὶ φέρνουν ἀναστάτωση στὶς ψυχές.

— Ἀδερφοί μου, παιδιά μου, ἦρθε ἡ στιγμὴ νὰ πληρώσουν οἱ βάρβαροι τ' ἀνομήματά τους. Θυμηθῆτε τ' ἀδέρφια μας, τὰ παιδιὰ ποὺ σφάχτηκαν, τοὺς νέους ποὺ σύρθηκαν στὰ μαρτύρια, τὶς παρθένες ποὺ ἔγιναν σκλάβες. Μᾶς ἀφῆκαν οἱ σύμμαχοί μας οἱ Χάζαροι, κουράστηκαν οἱ Ἀρμένιοι, καὶ μᾶς παρατῆσαν στὴ μέση. Τί πειράζει ὅμως. Ὁ Κύριος θὰ ἐξολοθρέψη τοὺς ἀλαζόνες ποὺ μόλυναν τὸ Σταυρό του. Ὁ Κύριος εἶναι ὁ Σύμμαχός μας... Ἐμπρὸς κάτω ἀπὸ τὸ λάβαρο τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ βαθειὰ σιωπὴ π' ἀκολούθησε τὰ λόγια του, ἔδωκε τὸ μέτρο τῆς συντριβῆς. Μ' ἄξαφνα μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος προχώρησε ἕνας παλαίμαχος κι' εἶπε :

— Ὦ Βασιλιά, τὶς καρδιές μας ἄνοιξαν τὰ λόγια σου, τρύπησαν τὰ ξίφη μας καὶ τοὺς ἔδωκαν ψυχή. Φτερὰ ἔχεις βάλει στὰ πόδια μας καὶ στὶς φλέβες μας νιώθουμε φωτιὰ ὅταν σ' ἀγναντεύουμε νὰ πηγαίνης πρῶτος στὶς μάχες.

Ἡ φωνὴ τοῦ παλαίμαχου πνίγηκε στὶς ἰαχὲς τοῦ στρατοῦ. Χάρηκε ὁ Ἡράκλειος. Ἐκεῖνος, ὁ ἐνθουσιασμὸς ἦταν ὁ ἀγέρας ποὺ ἔσπρωχνε τὶς Βυζαντινὲς λεγεῶνες ἀπ' τὴ μιὰ πόλη στὴν ἄλλη, ἀπ' τὴ μιὰ χώρα στὴν ἄλλη. Ἐκεῖνο ἦταν τὸ φύσημα ποὔσβηνε τὶς φωτιὲς τῶν μάγων στὰ ἱερὰ τοῦ Ἡλίου κι' ἔρριχνε κάτω ἀπ' τὰ βάθρα της τὰ ἀγάλματα τοῦ Χοσρόη... Ἐκεῖνος ὁ ἐνθουσιασμὸς θἄσπρωχνε καὶ σήμερα τοῦ σπαθιοῦ τὴν κόψη ὁλόϊσια στὴν καρδιὰ τοῦ θεριοῦ.

★

Ἡ μάχη μαινόταν ἄγρια, ἄκριτη ἀκόμα. Ἄξαφνα ὁ Δρουγγάριος εἶδε τὸν Αὔγουστο νὰ κεντρίζη τ' ἄλογό του καὶ νὰ χυμᾶ πρὸς τὸ κέντρο τῆς περσικῆς στρατιᾶς.

— Ἀθηνόδωρε τρέχα πίσω του. Ἔρχομαι κι' ἐγὼ μὲ τοὺς ἐξκουβίτορες... Τί παράτολμη κίνηση εἶναι τούτη ;

— Χώνεται στὸ στόμα τοῦ λιονταριοῦ, εἶπε ὁ Ἀθηνόδωρος. Τρέχω κοντά του, πατέρα.

Ἔτσι ἀκολούθησε πίσω ἀπὸ τὰ πορφυρὰ σαντάλια, μὲ τὸ δικέφαλο ἀετό. Τὸ κόκκινο ἄλογο τοῦ Αὐγούστου ἔσκιζε τοὺς Πέρσες ποὺ ξαφνιασμένοι ἀνοίγαν δρόμο.

— Ἐμπρός, ἀλογάκι μου φώναξε ὁ Ἡράκλειος, ν' ἀναμετρηθοῦμε μὲ τὸ Ραγάζη.

Σὰν τὴ θύελλα ποὺ σαρώνει στὸ πέρασμά της τὰ πάντα, ἔστρωνε κι' ὁ Βυζαντινὸς αὐτοκράτορας μὲ κουφάρια τὴ γῆ. Σὰν τὰ στάχυα λυγοῦσαν ὅσοι προφταῖναν γιὰ νὰ γλυτώσουν τὸ θερισμό...

— Γιὰ τὴν Πίστη καὶ τὸ Σταυρὸ τῶν Κυρίων ἀντιλαλοῦσαν κι' οἱ ἐξκουβίτορες

πίσω του μ' ἐπικεφαλῆς τὸ Δρουγγάριο καὶ τὸ γιό του... Ὁ Ἀθηνόδωρος δὲν ἄφηνε σπιθαμὴ τὸν Αὔγουστο... Πότε βρισκόταν ἀριστερά, πότε δεξιά του, ἀνοίγοντας δρόμο... Τὸν εἶδε ὁ Ἡράκλειος κι' εἶπε :

— Νὰ δώση ὁ Κύριος, ν' ἀντικρύσω μιὰ μέρα τὸ γιό μου τὸ ἴδιο γενναῖο.

Μὰ νὰ ποὺ τοῦ φράζουν τὸ δρόμο οἱ Χρυσολόγχες, οἱ πιὸ φοβεροὶ ἀπ' τοὺς μαχητὲς τοῦ Χοσρόη... Ἀστράφτει τ' ἀτόφιο χρυσάφι στὸν ἥλιο, ἡ λύσσα τῆς ὕαινας λάμπει στὰ μάτια του. Περνᾶ τὴ μιὰ δίπλη, περνᾶ τὴ δεύτερη, μπαίνει στὴν τρίτη. Τὸ δάσος ἀπ' τὶς ὁλόχρυσες λόγχες τραντάζεται. Φτερωτὸ εἶναι τ' ἄλογο, φτερωμένος κι' ὁ καβαλλάρης.

— Ὁ Ἀλέξανδρος ἔχει τὸ Βουκέφαλό του, λέει ὁ Ἀθηνόδωρος καμαρώνοντας τὸ γενναῖο ἄτι... Σὰ φίδι λυγίζει τὸ σῶμα του, κι' οἱ ὁπλές του χτυποῦν τὸν ἀέρα συχνότερα ἀπὸ τὴ γῆ. Τὸ μεθᾶ ὁ κρότος τῆς μάχης κι' ἡ λάμψη τῶν κονταριῶν... Ξέρει ποῦ πηγαίνει καὶ πῶς νὰ ξεφεύγη τὸν κίνδυνο. Δόρκωνας ἀλήθεια ; Καλὰ τὄχουν βγάλει...

Ὁ Ραγάζης ποὺ εἶχε προπύργιό του τὶς χρυσὲς λόγχες τῆς τριπλῆς φάλαγγας, ἀντικρύζει τὸν Ἡράκλειο ποὺ τὸν ἔβαλε στόχο... Σὲ λίγο θὰ βρίσκονται πρόσωπο μὲ πρόσωπο. Δέκα φορὲς θἄχε πέσει ἄλλος ἱππότης ποὺ θ' ἀποτολμοῦσε τὴν ἔξαλλη ἐκείνη πορεία... Τί ἄνθρωπος εἶναι ἐτοῦτος. Μὴν εἶναι ἀθάνατος ; Μήπως εἶναι ἐκεῖνος ὁ Ἅγιος τῶν Χριστιανῶν ποὖχε ἀκούσει τὸ θρύλο του στὴν Καππαδοκία ; Ἐκεῖνος ποὺ σκότωνε δράκους καὶ θεριὰ καὶ ποὺ πάντα τὸν βλέπουν μπροστὰ στὶς μάχες οἱ Ἕλληνες ; Ἂν δὲν ἔβλεπε τὸ μανδύα μὲ τὸ Δικέφαλο ἀετὸ καὶ τὰ πορφυρᾶ σαντάλια τοῦ Αὐτοκράτορα, θὰ τὸν ἔπαιρνε ἀλήθεια ὁ Ἀρχιστράτηγος τῶν Περσῶν γιὰ τὸν Ἅη — Γιώργη.

Μὰ ὄχι ἦταν ὁ Ἡράκλειος κι' ἦταν θνητός. Δόξα μεγάλη νὰ τὸν σκοτώση.

Ἀπ' τὰ πλάγια τῆς φάλαγγας ὥρμησε ὁ Ραγάζης πίσω ἀπ' τὰ ζωντανὰ τείχη τῶν ἀνδρῶν του. Πέταξε τὸ κοντάρι του νὰ χτυπήση τὸ λαιμὸ ποὺ ξεχώριζε γυμνὸς κάτω ἀπ' τὸ πηγούνι.

Μὰ ὁ Ἀθηνόδωρος πρόλαβε νὰ πιάση τὴ λόγχη καθὼς πετοῦσε... Ξεστρακίζοντας μόνο ἄγγιξε ἡ μύτη της τὸ ἐπάνω χεῖλος τοῦ Βασιλιᾶ. Ἕνα κόκκινο ρυακάκι κύλησε στὸν ὁλόασπρο θώρακα.

— Στῆθος μὲ στῆθος χτυπιῶνται τὰ παλληκάρια, Ραγάζη, εἶπε ὁ Ἡράκλειος κεντρίζοντας τ' ἄλογό του.

Μὰ τότε εἶδε ὁ Δρουγγάριος ποὺ πολέμαγε δίπλα του πὼς ὁ Δόρκωνας κούτσαινε. Εἶχε πάρει μιὰ κονταριὰ στὸ μέρι τὸ γενναῖο ἄτι. Κι' ὅμως χυμοῦσε καὶ πληγωμένο.

— «Ἔλα Ἀνοιχτομάτη μου», εἶπε ὁ Αὔγουστος, ἐμεῖς δὲν τρομάζουμε τέτοιες πληγές.

Καὶ χυμῆξαν κι' οἱ δυὸ κατὰ τὸ Ραγάζη. Οἱ δυὸ ἄντρες βρέθηκαν τότε πρόσωπο μὲ πρόσωπο. Θεριὸ ἦταν κι' ὁ ἀρχιστράτηγος τοῦ Χοσρόη. Ὧρες βάστηξε ἡ θανάσιμη πάλη μεταξύ τους. Ὡστόσο ὁ Ἀθηνόδωρος κι' ὁ Δρουγγάριος ἀντιμετωπίζαν τοὺς χρυσολόγχες...

Μὰ ὁ Θεόδοτος παρακολουθεῖ ἀνήσυχος τὸν Ἡράκλειο... Τ' ἄτι του δὲν ἀντέχει πιά. Ἔχει χύσει αἷμα πολύ, δὲν πετᾶ ὅπως πρῶτα, τρικλίζει... Εἶναι περήφανο σὰν τὸν κύριό του καὶ τὸ φιλότιμο δὲν τ' ἀφήνει νὰ πέση... Μὰ ὁ Ραγάζης εἶναι θεριὸ κι' ἔχει ἄλογο ἄτρωτο. Μονομιᾶς πῆρε τὴν ἀπόφασή του ὁ ἀρχηγὸς τῆς φρουρᾶς.

— Πήδα στ' ἄλογό μου Τρισαύγουστε, λέει στὸν Ἡράκλειο.

Σ' ἕνα δευτερόλεπτο ἄλλαξαν ἄτια.. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ πῆγε νὰ ἐκμεταλλευτῆ ὁ Ραγάζης καὶ δέκα ἄλλοι στρατηγοὶ Πέρσες. Τρεῖς ἔπεσαν μὲ τὶς πρῶτες σπαθιές.

— Τὸ Δόρκωνα καὶ τὰ μάτια σου, Θεόδοτε, φώναξε ὁ Ἡράκλειος στὸ Δρουγγάριό του.

Ἡ μάχη κρίθηκε τότε γοργά. Στὸ ξεκούραστο ἄλογό του ὁ Ἡράκλειος ἔκανε θαύματα... Ἀναστήθηκε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος στὴ μορφή του... Ἔπεσε ἀπὸ τὸ χέρι του ὁ Ραγάζης σκοτώθηκαν τὰ πρωτοπαλλήκαρα τῶν Περσῶν.

— Ὁ Σταυρὸς Νικᾶ, Ὁ Σταυρὸς νικᾶ. Ποιὸς τὸ πρόσταξε, ποιὸς τὸ ἔκαμε, κανένας δὲν πῆρε εἴδηση. Ἴσως ἦταν μιὰ σκέψη αὐθόρμητη τοῦ στρατοῦ γιὰ νά παραλύση τὸν ἀντίπαλό του. Τὸ κεφάλι τοῦ ἀρχιστρατήγου τῶν Περσῶν κόπηκε καὶ καρφώθηκε σ' ἕνα κοντάρι. Οἱ Πέρσες τ' ἀντίκρυσαν κι' ἔσπασαν τὶς τάξεις τους. Ἔτσι ἡ νίκη κερδήθηκε πρὸς τὸ σούρουπο... Δεκατίστηκαν οἱ ἐχθροί. Τόσα ἦσαν τὰ πτώματα ποὺ ἀρκετοὶ φυγάδες κρύφτηκαν πίσω ἀπ' τοὺς σωρούς των ὥσπου νὰ σκοτεινιάση γιὰ νὰ τὸ σκάσουν.

Μὲ τὸ φῶς τῶν πυρσῶν, ψάχνοντας τοὺς νεκρούς του, βρῆκε ὁ Ἡράκλειος τὸν ἡρωϊκό του Δρουγγάριο ποὖχε πέσει πάνω στ' ἄψυχο σῶμα τοῦ σκοτωμένου ἀλόγου.

Εἶπε καὶ τὸν σήκωσαν πάνω στὴν ὁλόχρυση ἀσπίδα τοῦ Ραγάζη ποὺ τὴ στόλιζαν ἑκατὸ ἀστραφτερὰ πέταλα... Κι' ὕστερα ἀπ' τὴ μεγαλόπρεπη ταφή του ἔδωκε τὸ ἀξίωμα τοῦ πατέρα στὸν ἄξιο γιό του...

Ἔτσι τέλειωσε ἡ μάχη τῆς Νινευΐ κι' ὁ Ἡράκλειος πέρασε τὶς γιορτὲς στὰ παλάτια ποὺ στόλιζαν τὄνα πιὸ λαμπρὸ ἀπὸ τ' ἄλλο τὶς ὄχθες τοῦ Τίγρη...

Φτερωτὸ εἶναι τ' ἄλογο, φτερωμένος κι' ὁ καβαλλάρης....

Τὰ Χριστούγεννα στ' ἀσημένιο παλάτι τοῦ Ἰεσδὲν τὴν Πρωτοχρονιὰ στὸ χρυσὸ τοῦ Νούρα καὶ τὴ μέρα τῶν Φώτων μπῆκε στὸ διαμαντένιο παλάτι τοῦ Δασταγέρδ ὅπου βρῆκε τοὺς θησαυροὺς το Χοσρόη..

Σὲ λίγο ἦρθαν καὶ τὰ χαρούμενα νέα... Ὁ Βασιλιᾶς τῶν Περσῶν εἶχε σκοτωθῆ ἀπὸ τὸ λαό του τὸν ἴδιο, ποὺ εἶχε ἐπαναστατήσει. Βασιλιᾶς ἦταν τώρα ὁ γιός του ἕνας καλὸς ἡγεμόνας ποὺ τ' ὄνομά του ἦταν Σιρόης. Αὐτὸς δέχτηκε νὰ γυρίση στὸν Ἡράκλειο ὅ,τι πῆρε ὁ πατέρας του τὸν Τίμιο Σταυρό, τοὺς αἰχμαλώτους και τὶς χῶρες ποὺ ἦταν ἑλληνικὲς στὴν Ἀσία...

Ἡ Ἡράκλειος δέχτηκε τοὺς ὅρους. Ἡ ἐκστρατεία εἶχε πετύχει τὸν ἱερό της σκοπό.

* * *

— Ὁ Ἡράκλειος ἔρχεται! Φέρνει τὸ Σταυρό!

Ἡ θριαμβευτικὴ αὐτὴ εἴδηση ξεσηκώνει τὴ Βασιλεύουσα. Πρέπει ν' ἀσπρισθῆ καὶ νὰ στολιστῆ, νὰ μαζέψη λουλούδια ἀπ' τοὺς κήπους, νὰ πλέξη στεφάνια. Ἀρμαθιὲς θὰ κουβαληθοῦν ἀπ' τὶς ρεματιὲς οἱ μυρτιὲς καὶ τὰ βάγια.

Πλῆθος περιστέρια θὰ μποῦν στὰ κλουβιὰ ποὺ θ' ἀνοίξουν στὴν ὥρα ποὺ πρέπει, νὰ στείλουν τὸν ἄσπρο χαιρετισμό τους σ' ἐκεῖνον ποὺ φτάνει μὲ τὸ πανάχραντο λάφυρο. Τέτοιο θρίαμβο πρώτη φορὰ θ' ἀντικρύση ἡ Νέα Ρώμη.

Ἀνάστατη εἶναι ἡ Πολιτεία. Σὰ νυφοῦλα λαμπροφορέθηκε καὶ προσμένει. Ἄνοιξαν οἱ ἀρχοντοποῦλες τὰ πλουμιστὰ μυρωδάτα σεντόνια κι' ἔστρωσαν μὲ πορφύρα τοὺς δρόμους κι' ἅπλωσαν τὰ κιλίμια τὰ κεντητὰ στοὺς ἐξῶστες καὶ στὰ μπαλκόνια. Γιὰ νὰ περάση ὁ Νικητὴς καὶ τὸ Σύμβολο τῆς νίκης.

Γι' ἄλλη μιὰ φορὰ δικαιώθηκε ὁ Ἅγιος λόγος : Ἐν τούτῳ Νίκα! Ναὶ εἶχε κάθε δικαίωμα ὁ Ἡράκλειος νὰ προστάξη νὰ κόψουν νομίσματα νὰ τὸ γράψουν ἐπάνω. Μὲ τὸ ἱερὸ αὐτὸ ἔμβλημα θὰ τὸν παρασταίνουν πιὰ οἱ ζωγράφοι κι' οἱ γλύπτες σὰν τὸν Κωνσταντῖνο καὶ τὴν Ἑλένη. Καὶ μὴ δὲν τ' ἀξίζει ;

Ὅλα ἦταν ἕτοιμα ἀπὸ βραδύς. Ἔτσι ὅταν ἐχάραζε ξύπνησαν τοὺς Βυζαντινοὺς οἱ καμπάνες τὴν ἄλλη μέρα, ὁ μπρούτζινος ἦχος τους τοὺς ἀντιλάλησε μέσα στὶς ψυχὲς σὰν τὴ σάλπιγγα τ' ἀρχαγγέλλου.

— Ὁ Κύριος ἔρχεται σ' ὅλη του τὴ Δόξα!

Πότε ξεπετάχτηκε ὁ κόσμος ἀπ' τὰ κλινάρια. Ἀκόμα κι' οἱ ἄρρωστοι σύρθηκαν κι' ἀποκρέμασαν τὴ χλωμή τους ὄψη στ' ἀνθοστεφάνωτα παραθύρια. Πῆραν τὰ δεκανίκια τους οἱ σακάτηδες, τὰ ραβδιά τους οἱ γέροι, οἱ μωρομάνες τὰ βρέφη καὶ βγῆκαν στοὺς δρόμους νὰ πιάσουν μιὰ θέση πρὶν γίνουν ἀπέραστοι.

Ἕνας πυρετὸς φλόγιζε τὴν πόλη ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Ἔφιπποι κάλπαζαν κάθε τόσο τηρώντας τὴν τάξη καὶ φέρνοντας ποὺ καὶ ποὺ καὶ κανένα μήνυμα. Τέλος ἦρθε ἡ μεγάλη εἴδηση π' ἀνατάραξε σὰν πολύβουη θάλασσα, τὸ πλῆθος.

— Σὲ μιὰ ὥρα φτάνει στὴ Χρυσόπολη ἀντίκρυ. Ἐκεῖ πηγαίνει νὰ τὸν ὑποδεχθῆ ὁ μικρὸς βασιλιᾶς μαζὶ μὲ τὸν Πατριάρχη.

Σὰν ἀπὸ σύνθημα ἡ πολύβουη θάλασσα ξεκίνησε, ἕνα κῦμα ἀτέλειωτο πρὸς τὸ Βόσπορο. Ἕνα δάσος κινούμενο ἀπὸ κλωνάρια ἐλιᾶς καὶ βάγια.

— Εὐλογημένος ὁ Ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου!

.. ..

Πέντε μῆνες εἶχε κρατήσει ἡ θριαμβευτικὴ ἐκείνη πορεία ποὺ ἄρχιζε ἀπὸ τὰ Κάζακα τῆς Μηδίας καὶ τέλειωνε τώρα στὴ Βασιλεύουσα. Ἀπὸ τὴν καρδιὰ τῆς Περσίας στὴν Ἀρμενία καὶ στὴ Συρία κι' ὕστερα πίσω στὴ Μικρασία. Ὁ νικητὴς αὐτοκράτορας γύριζε ὁ ἴδιος τοὺς αἰχμαλώτους στὶς χῶρες τους, ἄλλαζε μ' εἰρήνη καὶ τάξη τὶς Περσικὲς μὲ Ἑλληνικὲς φρουρές, ἐπιθεωροῦσε τὰ ἐρείπια, μελετοῦσε τὴν ἀνόρθωση, ἔβαζε νέα διοίκηση, στερίωνε μὲ βάσεις γερὲς τὴν ἐλευθερία ποὺ εἶχε χαρίσει...

Δὲν πρόφταιναν νὰ σβηστοῦν στὸν ἀέρα οἱ προπομπὲς τῆς μιᾶς πολιτείας κι' ἀντιλαλοῦσαν καινούργιες ζητωκραυγὲς ἀπ' τὴ διπλανή της. Ἡ μιὰ τὸν παράδινε στὴν ἄλλη, τυλιγμένο πάντα μέσα στὸ σύννεφο μιᾶς ὑπέργειας δόξας κι' ἀγάπης.

Πέντε μῆνες ἀντιδονοῦσαν στ' αὐτιά του τὰ «Ὡσαννά» καὶ τὰ «Εὖ παρέστης». πέντε μῆνες ἀνάσαινε τὸν καπνὸ τοῦ λιβανωτοῦ ποὺ τοῦ ἔκαιγαν σὰ νὰ ἦταν Θεός, ὅθε διάβαινε κι' ὅπου πατοῦσε.

Καὶ νὰ τὸ τρισπόθητο τέρμα : Ἡ Βασιλεύουσα ὁ λαός της. Ἐδῶ θἄβρη πιὰ κι ὁ πολεμιστὴς τὴ γωνιὰ τὴ δική του, καὶ θ' ἀποθέση σὲ χέρια ἀκριβὰ τὴν ἁρματωσιά του νὰ τὴν κρεμάσουν στὸν τοῖχο.

Νὰ ἡ σεβάσμια μορφὴ μὲ τ' ὁλάσπρο κεφάλι ὁ ποιμενάρχης ποὺ γέρασε προασπίζοντας τὸ λαὸ καὶ τὴ Θεοφρούρητη Πόλη. Ὁ Γενναῖος Βῶνος δὲν εἶναι μαζί του. Ἔχει πεθάνει στὸ μεταξύ. Μὰ ποιὸ εἶναι κεῖνο τὸ παλληκάρι ποὺ συνοδεύει τὸ Σέργιο!

Παναγία Πανάχραντε! Εἶναι ὁ γιός

Του! εἶναι ὁ Ἡράκλειος Κωνσταντῖνος! Δέκα χρονῶν ἀγοράκι τὸν ἄφησε καὶ τὸν βρῆκε λεβέντη...

Ὁ Πατριάρχης παίρνει ἀπ' τὸ χέρι τὸ νέο καὶ προχωρεῖ μὲ βαθειὰ συγκίνηση.

— Δοξάζω τὸν Κύριο, τέκνον μου, λέει μ' ἕνα λυγμὸ στὴ φωνή, ποὺ μ' ἀξίωσε νὰ φυλάξω τὴν ἱερὴ παρακαταθήκη ποὺ μ' ἄφησες. Σοῦ τὴν παραδίνω.

Ὁ μικρὸς βασιλέας πέφτει στὰ γόνατα καὶ φιλεῖ τοῦ πατέρα του τὰ πόδια. Ὁ Ἡράκλειος τὸν σηκώνει, τὸν σφίγγει στὴν ἀγκαλιά του. Τὸ πρόσωπο τ' ἀγοριοῦ βρέχεται ἀπὸ τὰ πατρικὰ δάκρυα.

Κλαίει ὥρα πολλὴ κι' ὁ λαὸς παρακολουθεῖ ἄφωνος τὴν κατανυκτικὴ ἐκείνη σκηνή.

Ὁ Ἡράκλειος βάζει τέλος στὴ γενικὴ συγκίνηση. Πηδᾶ στὴν πορφυροσκέπαστη κι' ἀνθοστόλιστη γαλέρα, περνᾶ τὸ Βόσπορο...

Ἡ πομπὴ π' ἀντίκρυσαν σὲ λίγο οἱ δρόμοι τῆς Βασιλεύουσας ξεπερνοῦσε ἀλήθεια τὴ φαντασία.

Μπροστὰ ἀπ' τὸ ἅρμα τοῦ Νικητὴ πήγαινε τὸ Πανάχραντο ξύλο ποὺ τὸ κρατοῦσαν ψηλὰ δυὸ πρωτοσπαθάριοι... Ἦταν τόσο νέοι ποὺ παραξένευε τὸ μεγάλο ἀξίωμά τους κι' ἡ τιμὴ ποὺ τοὺς εἶχε γίνει.

Καθὼς προχωροῦν ὁ κόσμος ἀναγνωρίζει τὸν Ἀθηνόδωρο καὶ τὸ Νικήτα. Ὁ Αὐτοκράτορας τοὺς ἐτίμησε μὲ τὴν ἱερὴ αὐτὴ θέση γιὰ ν' ἀνταμείψη τὴ δράση τους.

Μὲ πόση κατάνυξη ἀγκαλιάζουν τὸ Τίμιο ξύλο καὶ τὸ σηκώνουν ψηλά. Ὁ λαὸς γονατίζει στὸ πέρασμά τους καὶ ψιθυρίζει τὸ Κύριε Ἐλέησον.

Πίσω ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Σύμβολο προχωρεῖ σ' ὅλη του τὴ μεγαλοπρέπεια τὸ αὐτοκρατορικὸ ἅρμα. Τέσσερες ἐλέφαντες τὸ σέρνουν καὶ στὸ πρωτόφαντο αὐτὸ θέαμα ὁ λαὸς ἀπομένει βουβός. Ἀστραποβολοῦν πάνω στ' ἅρματα τὰ λάφυρα, οἱ ὁλόχρυσες πανοπλίες τὰ μεγαλόπρεπα ὅπλα τοῦ Ραγάζη καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν τοῦ Χοσρόη. Λάμπουν τὰ ξίφη καὶ τὰ σκουτάρια, παίζουν στὸ φῶς οἱ κορῶνες, τὰ σκῆπτρα κι' οἱ ζῶνες οἱ μυσιοκέντητες μὲ πετράδια.

Μ' ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς λάμψεις καὶ σ' ὅλα τὰ φῶτα, πιὸ πολὺ κι' ἀπ' τὸν ἥλιο λαμποκοπᾶ ὁ θριαμβευτὴς αὐτοκράτορας. Δὲ βγαίνει ἀπ' τὴν ἀτίμητή του πορφύρα τὸ φῶς οὔτε ἀπ' τὴν χρυσῆ του κορῶνα. Βγαίνει ἀπὸ τὰ μάτια του καθὼς ἀντικρύζουν τὰ ἔξαλλα πλήθη ποὺ σκίζει τὸ ἅρμα. Ἡ λατρεία τοῦ λαοῦ εἶναι ὁ θρίαμβός του. ... ...

Ἐκεῖ στὸ κατώφλι τῆς Ἁγίας Σοφίας ἀνάμεσα στὴ χαρούμενη συνοδεία τῆς Αὐγούστας περιμένει βουβὴ κι' αἰνιγματικὴ μιὰ ἀρχόντισσα μὲ τὴν ἀδυνατισμένη της ὄψη μισοκρυμμένη στὸ σκοῦρο γαλάζιο της πέπλο. Εἶναι ἡ Ἀρχόντισσα Θέκλα.

Σφίγγει, δαγκάνει τὰ χείλη νὰ μὴ δακρύση. Βλέπει τὸ γιό της μὲ τοῦ πατέρα του τὸ ἀξίωμα καὶ βάζει στὰ μάτια της ὅλη τὴν ψυχή της. Νὰ τοὺς δῆ καὶ τοὺς δυὸ καὶ πατέρα καὶ γιὸ στὴ χιλιάκριβη ἐκείνη μορφή...

Ἕναν Δρουγγάριο εἶχε προβοδήσει πρὶν ἀπὸ ἕξη χρόνια. Ἕνα Δρουγγάριο δέχεται πίσω νικητή. Δὲν εἶναι ὁ ἴδιος. Ὁ πρῶτος ἀπόμεινε πίσω κι' ἡ καρδιά της τὸ ξέρει πὼς μένει ἡ θέση του ἄδεια κι' ἀναντικατάστατη καὶ πὼς πάντα θὰ λείπη ὁ ἴσκιος του ἀπὸ τὸ σπίτι.

Μὰ αὐτὴ εἶναι ὑπόθεση δική της κι' ὄχι τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Βασιλιᾶ της ποὺ γιορτάζει τὸν ἄξιο θρίαμβό του. Ὕστερα τοῦτος ὁ νέος μὲ τὴ στολὴ τοῦ Δρουγγάριου στὰ εἰκοσιδυό του χρόνια δὲν πρέπει νὰ νιώση πὼς ἡ χαρά της εἶναι λειψὴ ποὺ τὸν βλέπει.

Τί ὄμορφος ποὖναι καὶ πῶς μεγάλωσε! Πόσο πρέπει νἆταν γενναῖος γιὰ νὰ τοῦ δίνουν μιὰ τέτοια τιμή, νἄχη τὸ προβάδισμα στὸν αὐτοκρατορικὸ θρίαμβο.

Οἱ ματιές τους σμίγουν. Χαμογελᾶ ἡ ἀρχόντισσα Θέκλα.

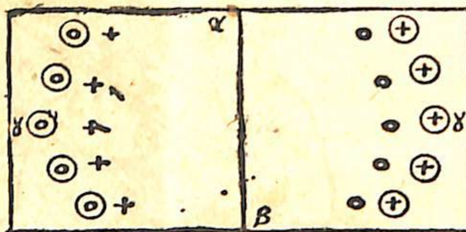
— Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος λέει γονατίζοντας μαζὶ μὲ τὸ πλῆθος στὸ πέρασμα τοῦ Σταυροῦ κι' ἔτσι κατορθώνει νὰ κρύψη τὸ δάκρυ ποὺ σπρώχνει μ' ἀκατανίκητη δύναμη τώρα στὰ μάτια της ἡ χαρὰ κι' ἡ λύπη.

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

Τὰ παιγνίδια ποὺ παίζουν τὰ ἑλληνόπουλα

Η ΜΠΑΛΛΑ

Τὸ παιγνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο, ἀπὸ 12 — 24 παιδιά, σὲ δυὸ ὁμάδες. Χρειάζεται ἀπαραίτητα μιὰ μπάλλα ποδοσφαίρου. Στὴ μέση τοῦ γηπέδου ἢ τῆς μεγάλης αὐλῆς χαράσουμε ἕνα παραλληλόγραμμο, ὅπως τὸ βλέπετε στὸ σχῆμα, καὶ τὸ χωρίζουμε σὲ δυὸ ἴσα τμήματα. Κάθε πλευρὰ μπορεῖ νὰ εἶναι 15 — 20 μέτρα. Σὲ κάθε πλευρὰ καὶ σὲ ἀπόσταση 1 — 2 μέτρων σχηματίζουμε κύκλους μὲ διάμετρο 60 ἑκατοστά. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κύκλων εἶναι ὁ μισὸς ἀπὸ τοὺς παῖκτες τῆς κάθε ὁμάδας. Δηλαδὴ ἂν παίζουν 20 παιδιὰ θὰ χωριστοῦν σὲ δυὸ ὁμάδες: Ἀπὸ δέκα σὲ κάθε μιά. Οἱ κύκλοι θὰ εἶναι πέντε σὲ κάθε τμῆμα. Προσοχὴ μόνο: Ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδιῶν κάθε ὁμάδας πρέπει νὰ εἶναι ζυγός, γιὰ νὰ χωρισθοῦν σὲ δυὸ ἰσάριθ-

Πρώτη ὁμάδα — *Δεύτερη ὁμάδα*.
⊙ *Παῖκται* — ⊕ *παῖκται*
● *Ὑπερασπισταὶ* — + *Ὑπερασπισταὶ*

μες «ὑποομάδες»: τοὺς «ὑπερασπιστὲς» καὶ τοὺς «δέκτες». Οἱ δέκτες μπαίνουν στοὺς κύκλους. Οἱ δέκτες τῆς πρώτης ὁμάδας στὸ δεξιὸ τμῆμα τοῦ παραλληλόγραμμου καὶ οἱ τῆς δεύτερης ὁμάδας στὸ ἀριστερό. Κοντὰ σὲ κάθε «δέκτη» ποὺ βρίσκεται μέσα στὸν κύκλο, τοποθετεῖται «ἐκτὸς κύκλου» ἕνας ὑπερασπιστὴς τῆς ἀντίπαλης ὁμάδας. Κάθε ὁμάδα ἔχει τὸν ἀρχηγό της. Ὁ ἀρχηγὸς τοποθετεῖται στὸν κεντρικὸ κύκλο Γ΄ τῆς κάθε ὁμάδας.

Κάθε ὁμάδα προσπαθεῖ νὰ δώση στὸν ἀρχηγὸ της τὴν μπάλλα. Μὲ κλῆρο ὁρίζεται ποιὰ ὁμάδα θὰ ἀρχίση τὸ παιγνίδι. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὁμάδας ποὺ εὐνοήθηκε ἀπὸ τὸν κλῆρο παίρνει τὴ μπάλλα καὶ τὴν πετάει πρὸς τοὺς «ὑπερασπιστὲς» τῆς δικῆς του ὁμάδας. Ἂν τὴν πιάση ὁ ὑπερασπιστής, πλησιάζει στὴ γραμμὴ αβ καὶ προσπαθεῖ νὰ στείλη τὴν μπάλλα στὸν ἀρχηγὸ τῆς ὁμάδας του. Ὁ ὑπερασπιστὴς ὅμως τῆς ὁμάδας ποὺ βρίσκεται ἀπέναντι στὸν ἀρχηγό, προσπαθεῖ νὰ τὸν ἐμποδίση. Ὅταν ἡ μπάλλα φθάση στὰ χέρια τοῦ ἀρχηγοῦ, ἡ ὁμάδα του κερδίζει ἕνα βαθμό. Ἂν ὅμως ἀντὶ τοῦ ὑπερασπιστοῦ τὴν πιάση ἕνας δέκτης, πασσάρει τὴν μπάλλα στὸν ἀρχηγό του καὶ ἡ ὁμάδα κερδίζει ἕνα παιγνίδι.

Οἱ παῖκτες πρέπει νὰ συμμορφώνωνται μὲ τοὺς παρακάτω κανόνες:

1) Οἱ δέκτες δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸν κύκλο. Ὅταν θὰ πιάσουν τὴν μπάλλα ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τὴν παραδίδουν στὸν ὑπερασπιστὴ τῆς ἀντίπαλης ὁμάδας.

2) Οἱ ὑπερασπιστὲς δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μπῶν στὸν κύκλο τῶν «δεκτῶν». Ἂν τὸ κάμουν, τότε ἡ ὁμάδα τους χάνει ἕνα βαθμό.

3) Ὁ κάθε ὑπερασπιστὴς ἐπιβλέπει τὸ δικό του δέκτη.

4) Ὅταν ἕνας δέκτης κρατάη τὴν μπάλλα, δὲν ἐπιτρέπεται στὸν ἀντίπαλο ὑπερασπιστὴ νὰ τὸν ἐμποδίση νὰ τὴν μεταβιβάση στὸν διπλανό του δέκτη καὶ αὐτὸς στὸν ἀρχηγὸ τῆς ὁμάδας.

5) Ἂν ὁ ὑπερασπιστὴς περάση τὴ γραμμὴ αβ ἡ μπάλλα δίνεται στὸν πλησιέστερο ἀντίπαλο δέκτη, ὁ ὁποῖος καὶ τὴν παραδίδει στὸν ἀρχηγό του κι' ἔτσι ἡ ὁμάδα κερδίζει ἕνα βαθμό.

6) Ἂν πιάσουν ταυτόχρονα τὴν μπάλλα δυὸ παῖκτες, τὴν κρατάει ἐκεῖνος ποὺ τὴν ἔπιασε καὶ μὲ τὰ δυό του χέρια. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀφαίρεση μπάλλας μὲ τὴ βία. Ὅποιος μεταχειρίζεται βία ὑποχρεώνεται νὰ δώση τὴν μπάλλα σ' ἐκεῖνον ἀπὸ τὸν ὁποῖο τὴν ἀφαίρεσε.

7) Ὅταν μιὰ ἐνωμοτία κερδίση τρεῖς βαθμοὺς οἱ δέκτες ἀλλάζουν θέση μὲ τοὺς ὑπερασπιστές.

8) Ἡ ὁμάδα ποὺ θὰ συγκεντρώση πρώτη ἕξη βαθμούς, κερδίζει τὸ παιγνίδι.

9) Οἱ δυὸ ὁμάδες μποροῦν νὰ ὁρίσουν ἕνα διαιτητὴ ποὺ παρακολουθεῖ καὶ ρυθμίζει τὶς λεπτομέρειες τοῦ παιγνιδιοῦ καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ κανονισμοῦ.

Γελᾶτε

ΜΕΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

— Τὶ μάθατε σήμερα στὸ σχολεῖο, Γιαννάκη;

— Τὸ ἀλφάβητο, μπαμπά!

— Δὲ μοῦ λὲς, ποιὸ γράμμα ἔρχεται πίσω ἀπὸ τὸ ἄλφα;

— Ὅλα τ' ἄλλα, μπαμπά.

ΜΕΤΑΞΥ ΑΔΕΛΦΩΝ

— Γιατί ἔβαλες τὸ ἀδιάβροχό μου;

— Γιὰ νὰ μὴν βρέξω τὴν καινούργια σου φορεσιά!!!

Ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν Ν. Θ. Χατζηγιῶργο
(Μυτιλήνη)

ΣΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Ὁ ὑπάλληλος ζυγίζει τὸ γράμμα κάποιου τσιγγούνη καὶ τοῦ λέει πὼς εἶναι βαρὺ καὶ πρέπει νὰ βάλη καὶ ἄλλα γραμματόσημα πάνω.

— Τί; ἀπαντᾶ ἐκεῖνος. Γιὰ νὰ βαρύνη περισσότερο;

ΤΟΝ ΒΡΗΚΕ ΣΤΟ ΚΡΕΒΒΑΤΙ

— Γιαννάκη κοιμᾶσαι;

— Ὄχι, τὶ θέλεις, Τάσο;

— Τὸ χιλιάρικο ποὺ μοῦ χρωστᾶς.

— Ἀ! κοιμᾶμαι.

ΜΕΤΑΞΥ ΠΙΤΣΙΡΙΚΩΝ

— Γιάννη, γιατὶ ὁ ἥλιος τὸ χειμώνα δὲν εἶναι τόσο ζεστὸς ὅσο τὸ καλοκαῖρι;

— Χά! χά! χά! φιλοσοφία χρειάζεται, καϋμένε; Τὸ καλοκαῖρι ζεσταίνεται ὁ ἥλιος ἀπὸ τὴ ζέστη καὶ τὸ χειμώνα κρυώνει ἀπὸ τὸ κρύο!

Ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν Ἀχ. Γεωργαντόπουλο
(Καλλιθέα—Πιερίας)

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

— Μπαμπά, τὰ κάστανα ἔχουν μέσα γάλα;

— Ὄχι, παιδί μου. Γιατὶ ρωτᾶς;

— Γιατὶ οἱ καστανάδες φωνάζουν «κάστανα μὲ...γάλα!»

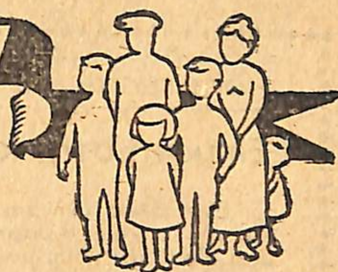
ΠΟΛΥ ΣΩΣΤΑ

Ὁ μπαμπάς: Μὴ μιλᾶς, παιδί μου, στὸ τραπέζι.

Ὁ Νίκος: Δὲν μιλῶ, μπαμπά, στὸ τραπέζι, στὴν Ἑλενίτσα μιλῶ.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος καὶ ἡ 28 Ὀκτωβρίου

Ὁ Θάνος γυρίζοντας ἀπὸ τὸν περίπατο μὲ τὸν παπποῦ, τοὺς βρῆκε καθισμένους στὴν αὐλή.

Τὸ φθινόπωρο εἶναι τόσο γλυκὸ στὴν Ἑλλάδα, ποὺ τὸ «καλοκαιράκι τοῦ Ἅη Δημητριοῦ» εἶναι στ' ἀλήθεια ἕνα δεύτερο ἀργοπορημένο καλοκαῖρι, ἕνα καλοκαῖρι ὅλο θαλπωρὴ τὸ ἴδιο λὲς τὸ χαμόγελο τοῦ Θεοῦ... Γι' αὐτὸ τὸ σούρουπο μπορεῖ κανεὶς νὰ κάθεται ἔξω, στὸ ὕπαιθρο καὶ νὰ κοιτάη τ' ἀστέρια...

Ἦταν δυὸ λεβέντες τοῦ Ἀλβανικοῦ, δυὸ φίλοι τοῦ πατέρα, ποὺ εἶχαν ὑπηρετήσει στὸν ἴδιο λόχο, ποὺ μπῆκε πρῶτος στὴν Κορυτσᾶ — ἐκεῖ ποὺ ἔπεσε «ὑπὲρ πατρίδος» ὁ θεῖος τοῦ Θάνου, ὁ Ἀλησμόνητος... Κάτι τέτοιες μέρες τὰ δυὸ παλληκάρια ἐρχόνταν πάντα νὰ δοῦν τὴν οἰκογένεια τοῦ τρίτου παλληκαριοῦ, ἐκείνου ποὺ δὲν γύρισε ἀπὸ τὴ μάχη...

Ἡ μητέρα βιάστηκε ν' ἀνάψη ἕνα λίχνο νὰ τοὺς φέξη, κι' ἡ ἴδια ἡ γιαγιὰ ἔψησε καὶ τοὺς ἔφερε καφὲ καὶ τοὺς τράταρε γλυκὸ κυδώνι, ποὺ τὸ εἶχε φτιάσει μὲ τὰ χέρια της...

Ἡ καημένη ἡ γρηούλα Βάβω! Εἶχε ἀναστήσει δυὸ κορίτσια καὶ τέσσερα ἀρσενικὰ παιδιά. «Ἦταν «ἀντρῶν γεννήτρα», ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες. «Παλληκαριῶν μάνα» ὅπως λένε οἱ νεώτεροι...

Ὁ Θάνος τὴν ἔβλεπε στὸ θαμπὸ φῶς τοῦ σούρουπου νὰ γυρνάη ἀνάλαφρη σὰ σκιὰ γιὰ νὰ περιποιηθῆ τοὺς δυὸ φίλους τοῦ ἀγαπημένου της παιδιοῦ, ποὺ εἶχαν σκαρφαλώσει μαζί του στὶς ἀετοράχες τῶν φοβερῶν ἀλβανικῶν βουνῶν, ξενύχτησαν μαζί του στὸ κρύο καὶ στὶς λάσπες, κι' ἦταν κοντά του ὡς τὴν τελευταία στιγμή, ὅταν ἀντήχησε ὁ πολεμικὸς παιάνας τῶν Ἑλλήνων μὲ τὴ βαρειὰ φωνὴ τοῦ ὀρεινοῦ πυροβολικοῦ καὶ τὸ σφύριγμα ἀπὸ τὸ βόλι... Τὰ γεροντικά της χέρια ἔτρεμαν καθὼς τοὺς σέρβιρε τὸν καφὲ, καὶ τὰ ἥμερα μάτια της ποὺ τόσο συχνὰ ἦταν βουρκωμένα ἀπὸ τὰ τότε, τοὺς κοίταζαν μὲ στοργὴ καὶ μὲ λαχτάρα. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ εἶχε χάσει τὸ γιό της, ἔνιωθε πὼς ἤτανε παιδιά της ὅλοι οἱ συνάδελφοί του στὸ στρατό. Καὶ τὰ δυὸ παλληκάρια πάλι, τὴν κοίταζαν μὲ δέος καὶ κρυφὴ συγκίνηση. Ἦταν ἡ Μάνα ἡ Ἑλληνίδα, ἡ πολυβασανισμένη Μάνα ὁλονῶν, μὲ τὸ μαῦρο τσεμπέρι καὶ τὴν καρτερικὴ περήφανη καρδιά...

Ἦταν ἡ παραμονὴ τῆς 28 Ὀκτωβρίου, ἡ ἐπέτειος τῆς νύχτας ὅπου εἶχε ἑτοιμαστῆ στὰ σκοτεινὰ (λὲς καὶ ντρεπόταν νὰ δειχτῆ στὸ φῶς τοῦ ἥλιου) κι' εἶχε ξαπολυθῆ κρυφὰ, χωρὶς προειδοποίηση ἡ ἄνανδρη ἐπίθεση ἐναντίον τῆς μικρῆς ἀνυπεράσπιστης χώρας μας. Καὶ ὅπως ἦταν φυσικό, οἱ δυὸ φίλοι τοῦ θείου κι' ὁ πατέρας μιλοῦσαν γιὰ τὶς περιπέτειες ἐκείνου τοῦ πολέμου ποὺ ἄρχισε μ' ἕνα «ὄχι» ἡρωϊκὸ κι' ἀπελπισμένο, καὶ τελείωσε μὲ μιὰ προέλαση ὡς τὴν καρδιὰ τῆς Ἀρβανητιᾶς, ὅπου ἔμενε κρυμμένος ὁ ἐχθρός...

Καθισμένος στὴ γωνιά του ὁ Θάνος, ἄκουγε σιωπηλὸς τοὺς τρεῖς ἄντρες ν' ἀνιστοροῦν κατορθώματα ἀπίστευτα καὶ πράξεις ἡρωϊκὲς ἁπλῶν φαντάρων, ποὺ νὰ σταματάη τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου...

Καὶ ξαφνικά, ὁ Θάνος κατάλαβε μ' ἕνα δυνατὸ σφύξιμο στὴν καρδιὰ, πὼς ἄκουγε τὴν Ἱστορία νὰ μιλάη μὲ τὸ στόμα τους.

Ἔλεγαν μὲ σιγανὴ φωνὴ, καθὼς τ' ἀναθυμοῦνταν ἕνα-ἕνα, ὅλα τὰ θαυμαστὰ καὶ τ' ἀλησμόνητα ποὺ εἶχαν γίνει σ' ἐκεῖνον τὸν πόλεμο, ποὺ οἱ πολεμιστές του ἦταν ἀκόμη ζωντανοὶ, κι' ὅπου οἱ πρόσφατοι χαμοί του, κρατοῦσαν ἀκόμη κάποιες μανάδες ντυμένες στὰ μαῦρα...

Ἡ νύχτα ἔπεφτε καὶ καθὼς πύκνωνε τὸ σκοτάδι, ὁ Θάνος δὲ μποροῦσε πιὰ νὰ διακρίνη καθαρὰ τὰ πρόσωπά τους...

Ἡ φωνή τους ὅμως ἀκουγόταν πιὸ καλὰ, καὶ μὲ κλειστὰ μάτια τὸ παιδὶ, μποροῦσε νὰ βλέπη καθαρὰ ἐκεῖνα ποὺ ἔλεγαν...

Θαρροῦσε πὼς ἔβλεπε τοὺς νέους ἀξιωματικοὺς ποὺ τὸ νεανικό τους πρόσωπο εἶχε πάρει μιὰ ἔκφραση στυγνὴ καὶ αὐστηρὴ, κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς εὐθύνης, νὰ προχωροῦν μπροστὰ ἀπὸ τοὺς ἄντρες τους μὲ τὸ περίστροφο στὸ χέρι, μπροστὰ, πάντα μπροστὰ, πολὺ πιὸ μπροστὰ ἀπὸ τὶς ἐφοδιοπομπὲς ποὺ δὲν πρόφταιναν νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν στὴν ἀπίστευτα γοργὴ προέλασή τους... Θαρροῦσε πὼς ἔβλεπε τοὺς φαντάρους νὰ σκαρφαλώνουν σὰν ἀητοὶ στὰ κατσάβραχα, καὶ νὰ μοιράζωνται στὶς λάσπες καὶ τὸ φοβερὸ κρύο, τὴ λιγοστὴ μπομπότα ποὺ εἶχαν στὸ σακκίδιό τους: ποῦ νὰ τοὺς προφτάση ἡ ἐπιμελητεία τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ τοὺς δώση ζεστὸ συσσίτιο! Θαρροῦσε πὼς ἔβλεπε τὴν ἀτελείωτη σειρὰ ἀπὸ τὶς λεβέντισσες Ἠπειρώτισσες ποὺ εἶχαν φορτωθῆ στὴ ράχη τὶς κάσες μὲ τὰ πολεμοφόδια, τὴν ξερὴ μπομπότα, τὰ χράμια τῆς προίκας τῶν κοριτσιῶν, ὅ,τι βρισκόταν στὸ φτωχικό τους σπίτι, κι' ἀπὸ ράχη σὲ ράχη, ἀκούραστες, ἡρωϊκὲς, θαυμάσιες, μόνες αὐτὲς κατώρθωναν νὰ φτάνουν τὸ στρατὸ καὶ νὰ τὸν ἐφοδιάζουν μὲ ροῦχα, μὲ ψωμί... Μικρὰ παιδιὰ, ροβολοῦσαν ὡς τὶς προχωρημένες γραμμὲς τοῦ ἐχθροῦ, γιὰ νὰ φέρουν στὸ στρατὸ πληροφορίες. Φτωχοὶ ἱερεῖς τῶν χωριῶν, μὲ τ' ἄμφια καὶ τὸ δισκοπότηρο στὸ χέρι, ἀκολουθοῦσαν τοὺς στρατιῶτες μὲς στὶς πιὸ σκληρὲς μάχες, γιὰ νὰ δώσουν στὰ παλληκάρια ποὺ ἔπεφταν, τὴν παρηγοριὰ καὶ τὴν εὐλογία τῆς θρησκείας... Ἕνας λαὸς, ἕνας ὁλόκληρος λαὸς, ἄντρες, γυναῖκες, παιδιὰ, εἶχε ἀγωνισθῆ σκληρὰ στὰ σύνορα, ἀγῶνα ὑπεράνθρωπο, γιὰ νὰ μὴν περάσουν τὰ σύνορα ἐκεῖνοι ποὺ ἤθελαν νὰ σκλαβώσουν τὴ χώρα...

Οἱ λεβέντες τοῦ Ἀλβανικοῦ ἔμειναν στὸ σπίτι ὡς ἀργὰ, νὰ λένε καὶ νὰ λένε, κι' ὅταν στὸ τέλος ἔφυγαν, ὁ Θάνος θαρροῦσε πὼς ἄκουγε ἀκόμη τὴν Ἱστορία μὲ ζωντανὴ φωνὴ νὰ διηγῆται ὅτι αὔριο θὰ βρισκόταν γραμμένο στὸ βιβλίο της...

Κι' ὅταν βρέθηκε μονάχος μὲ τὸν παπποῦ, αὐθόρμητα, ἀπὸ τὴν καρδιά του, βγῆκε σὰν ἀναστεναγμὸς ἡ φράση:

— Τί κρῖμα παπποῦ ποὺ ἤμουν μικρός!

Ὁ παπποῦς, χάϊδεψε μὲ συγκίνηση τὸ σγουρὸ κεφάλι τοῦ Ἑλληνόπουλου.

Ναί, ἦταν μικρὸς ἀκόμη ὁ Θάνος καὶ δὲν μποροῦσε νὰ ξέρη πόσο φοβερὸ πρᾶγμα εἶναι ὁ πόλεμος, καὶ πόσο ἄδικος εἶναι γιὰ τὸν λαὸ ποὺ δὲν τὸν θέλησε καὶ ποὺ εἶχε τόσο ὑποφέρει ἀπ' αὐτόν.

— Ναί... Εἶναι φοβερὸ πρᾶγμα ὁ πόλεμος... εἶπε δυνατὰ ὁ παπποῦς. Μὰ γι' αὐτὸ εἶναι καὶ τόσο σπουδαῖο ἐκεῖνο τὸ «Ὄχι» ποὺ εἶπε τὸν Ὀχτώβρη τοῦ 40 ὁ Ἑλληνικὸς λαός... Ἂν ὁ ἀγώνας ἦταν εὔκολος κι' ἂν εἴμαστε τὸ ἴδιο δυνατοὶ καὶ ἑτοιμασμένοι σὰν τὸν ἀντίπαλο ποὺ μᾶς τὸν ἐπέβαλε, ἐκεῖνο τὸ Ὄχι δὲν θᾶχε τὴν ἴδια σημασία... Εἴμαστε ὅμως ἕνας λαὸς εἰρηνικὸς, καὶ σ' αὐτὴ τὴ χώρα ποὺ κάθε σπιθαμή της τὴν εἴχαμε ἐλευτερώσει κάποτε μὲ αἷμα, ὁ καθένας ζοῦσε κάνοντας εἰρηνικὰ τὴ δουλειά του... Μικρὴ ἡ χώρα μας, φτωχὴ καὶ βασανισμένη... Μὰ λέγεται Ἑλλάδα καὶ σ' αὐτὴν ζῆ μιὰ περήφανη φυλὴ χιλιάδες χρόνια... Στὰ σύνορά της, δὲν εἶχε σκαμμένες ὀχυρωματικὲς γραμμὲς, σὰν τὴ γραμμὴ Μαζινὸ καὶ τὴ γραμμὴ Σίγκφρηντ.... Στὰ σύνορά της ἀγρυπνοῦσαν μονάχα μερικοὶ σκοποί. Πίσω τους δὲν εἶχαν γιὰ νὰ τοὺς ὑποστηρίξουν κανόνια φοβερὰ, οὔτε μιλιούνια ἀεροπλάνα, οὔτε στρατιὲς ὁλάκερες ἀπὸ ἅρματα μάχης. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ νόμισαν εὔκολο οἱ ἐχθροὶ νὰ περάσουν αὐτὰ τὰ σύνορα ὅπου ἀγρυπνοῦσαν οἱ Ἕλληνες σκοποί. Γιατὶ ἤξεραν πὼς πίσω δὲν ὑπάρχει ἡ φωτιὰ καὶ τὸ σίδερο ποὺ μ' αὐτὰ κερδίζουν τὶς μάχες οἱ ἄδικοι καταχτητές. Πίσω ὑπῆρχε μονάχα μιὰ ἀδάμαστη, περήφανη ψυχή. Κι' αὐτὴ εἶπε τὸ ὄχι, κι' αὐτὴ ἔγινε φωτιὰ καὶ σίδερο γιὰ νὰ κάνη πίσω τὸν ἐχθρὸ ποὺ πλησίασε στὰ σύνορα... Σ' αὐτὴ μέσα ἦταν κλεισμένος ὁ παλμὸς ὄχι μονάχα τῶν ζωντανῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ κι' ὅλων ἐκείνων ποὺ γιὰ χιλιάδες χρόνια εἶχαν ἀγρυπνήσει στὰ ἴδια σύνορα μὲ τὴν ἴδια ἀκατάλυτη θέληση νὰ μὴν ἀφήσουν κανένα νὰ περάση. Γιατὶ ἡ ψυχὴ ἑνὸς λαοῦ, Θάνο μου, δὲν εἶναι φτιασμένη μόνον ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο καὶ τὸν ἡρωϊσμὸ τῶν ζωντανῶν. Εἶναι πιὸ ἀπέραντη καὶ πιὸ μεγάλη. Σ' αὐτὴν μέσα ξαναζεῖ — γιατὶ εἶναι ἀθάνατη — ὁλάκερη ἡ φυλὴ, ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια.. Μυστικὰ, κρατάει τὸν ἀχὸ ἀπὸ τὴν κλαγγὴ τῆς λόγχης τῶν Μαραθωνομάχων, ἀπ' τὸ θρόϊσμα στὰ Βυζαντινὰ λάβαρα, ἀπ' τὸ καρυοφίλλι τοῦ ἁρματωλοῦ καὶ τὸ μπουρλότο τοῦ θαλασσινοῦ ἀγωνιστή. Γι' αὐτὸ εἶναι πάντα τόσο ἕτοιμη γι' ἀγῶνα, γιὰ ἡρωϊσμὸ καὶ γιὰ θυσία...

— Ἀλήθεια παπποῦ... Δὲν ἦταν μονάχοι οἱ σκοποί μας στὰ σύνορα... ἔκανε ὁ Θάνος.

Καὶ καθὼς ἦταν μιὰ νύχτα γεμάτη ὁράματα, πάλι φάνηκε στὸ παιδὶ πὼς εἶδε πλάϊ στὸ σκοπὸ, στὸ προχωρημένο φυλάκιο, ν' ἀγρυπνοῦν σὰ σκιὲς ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἀγωνίστηκαν κάποτε γιὰ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ νὰ μὴ σκλαβωθῆ ποτὲ, γιὰ νὰ εἶναι πάντα ἐλεύθερη καὶ περήφανη...

Μιὰ ψυχή, εἶχε πῆ ὁ παπποῦς — μιὰ ἀπέραντη ψυχὴ ὅπου ξαναζεῖ ὁλάκερη ἡ φυλὴ, ἀπὸ τὰ πανάρχαια χρόνια...

— Ἕνα κομμάτι της εἶμαι κι' ἐγώ, συλλογίστηκε ὁ Θάνος... Αὐτὴ ἡ ψυχὴ εἶναι κι' ἡ δική μου ἡ ψυχή... Εἶμαι Ἕλληνας... Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἑλλάδα... Γύρισε καὶ κοίταξε τὸν παπποῦ. Κι' ἐκεῖνος ὅπως πάντα, κατάλαβε αὐτὸ ποὺ γινόταν μέσα του. Αὐτὸ ποὺ ἔνοιωθε....

— Ἀκοίμητη κι' ἀδάμαστη εἶναι αὐτὴ ἡ ψυχὴ, εἶπε ὁ παπποῦς. Καὶ μὲ τὴν καρδιά σου, μπορεῖς πάντα νὰ τὴν ἀκούσης καθὼς χιλιάδες χρόνια τώρα, ἀγρυπνάει καὶ φυλάει πάντα ἕτοιμη:

— Ἕλληνες! Γρηγορεῖτε!

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἐπιμονὴ στὴν καλωσύνη

Ἕνα ἄλλο δεῖγμα ποὺ φανερώνει τὴν ψυχικὴ δύναμη τοῦ Κυρίου μας εἶναι καὶ ἡ ἐπιμονή του στὸ νὰ κάνη τὸ καλό. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, σὲ μιὰ ἀπ' τὶς ἐπιστολές του προτρέπει ὅλους μας νὰ γίνωμε ὅμοιοι μὲ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, στὸ ζήτημα τῆς καλωσύνης. Ἐάν, λέγει, ἀφοῦ κάμετε κάποιο κακό τιμωρηθῆτε γι' αὐτὸ καὶ δείξετε ὑπομονὴ καὶ δὲν ἀγανακτήσετε γιὰ τὴν τιμωρία, τότε δὲν κάνετε τίποτε τὸ σπουδαῖο, γιατὶ σᾶς ἄξιζε ἡ τιμωρία γιὰ τὸ κακὸ ποὺ κάματε. Ἂν ὅμως, τιμωρηθῆτε, ὄχι γιατὶ κάματε κάτι κακό, ἀλλὰ κάνοντας τὸ καλὸ καὶ δὲν ἀγανακτήσετε οὔτε σταματήσετε νὰ εἶσθε καλοί, τότε ἔχετε τὴν χάρη τοῦ Θεοῦ ἐπάνω σας, τότε εἶσθε ὅπως σᾶς θέλει ὁ Θεός. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο μοιάζετε μὲ τὸν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό.

Ἐκεῖνος, συνεχίζει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ἦλθε σὲ τοῦτον τὸν κόσμο καὶ ἔπαθε ὅσα ἔπαθε γιὰ μᾶς, ἄφησε ἕνα παράδειγμα ποὺ πρέπει νὰ τὸ μιμηθοῦμε κ' ἐμεῖς, ἀκολουθῶντας τὰ ἴχνη Του. Ἁμαρτία, λέγει, δὲν ἔκαμε, κακὸς λόγος δὲν βγῆκε ἀπ' τὸ στόμα Του. Τὸν κοροΐδευαν κι' ἐκεῖνος δὲν ἀπαντοῦσε μὲ περιπαικτικὰ λόγια. Τὸν ἐβασάνιζαν, κι' ἐνῷ εἶχε τὴ δύναμη νὰ τοὺς τιμωρήση, ἐν τούτοις ὄχι μόνο δὲν τοὺς τιμωροῦσε, ἀλλ' οὔτε κὰν τοὺς φοβέριζε μὲ καμμιὰ τιμωρία. Τέτοια ἦταν ἡ καλωσύνη Του.

Ἂς σταματήσουμε γιὰ λίγο σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Κυρίου μας. Τοῦ μοιάζομε καθόλου; Πολὺ φοβοῦμαι, πὼς ἀρκετοὶ ἀπὸ μᾶς ἀπέχομε ἀκόμα πολὺ ἀπ' Ἐκεῖνον στὸ ζήτημα αὐτό. Πρέπει νὰ κάμωμε πολὺ δρόμο, γιὰ νὰ τὸν πλησιάσουμε. Γιατὶ ἐμεῖς, θυμώνομε ὄχι μόνον ὅταν συμβῆ νὰ ἔχωμε κάμει κάτι καλὸ καὶ μᾶς τιμωρήσουν. Ἀγανακτοῦμε πολλὲς φορὲς ἀκόμα καὶ ὅταν συμβῆ νὰ τιμωρηθοῦμε δίκαια. Προσπαθοῦμε καὶ τότε νὰ βροῦμε χίλιες δυὸ μικροδικαιολογίες γιὰ νὰ δείξωμε καὶ στοὺς ἄλλους πὼς τάχα ἡ τιμωρία εἶναι πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ ὅτι μᾶς ἔπρεπε. Ἄλλοτε πάλι ἀγανακτοῦμε, γιατὶ ἄλλοι ἔπρεπε δῆθεν νὰ τιμωρηθοῦν περισσότερο ἀπὸ μᾶς. «Ἀκοῦς ἐκεῖ, λέμε, κι' ἐγὼ καὶ ὁ τάδε νὰ τιμωρηθοῦμε τὸ ἴδιο! Μὰ τὸ ἴδιο ἦταν τὸ δικό μου τὸ λάθος μὲ τὸ δικό του; Δικαιοσύνη εἶναι αὐτή;» Καὶ συνεχίζομε τὶς διαμαρτυρίες μας, ξεσηκώνοντας τὸν κόσμο στὸ ποδάρι, σὰν νὰ εἴμαστε ἀθῶες περιστερές.

Ἀποτέλεσμα; Τὸ ἀποτέλεσμα δὲν θέλει καὶ πολλὴ σκέψη γιὰ νὰ τὸ καταλάβωμε: Οὔτε ἐμεῖς ὠφελούμεθα ἀπὸ τὴν τιμωρία, οὔτε φυσικά, κανένας ἄλλος εἶναι δυνατὸν νὰ ὠφεληθῆ ἀπὸ τὸ παράδειγμά μας. Ἡ τιμωρία ποὺ μᾶς ἔβαλαν πάει χαμένη. Γιατὶ ἀντὶ νὰ προσπαθοῦμε νὰ βροῦμε τὸ λάθος τὸ δικό μας, κι' ἀφοῦ τὸ βροῦμε νὰ βάλωμε ὅλα μας τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ τὸ διορθώσωμε, ὥστε νὰ μὴ ἐπαναληφθῆ, στρέφομε ὅλη μας τὴν προσοχὴ στὸ πῶς θὰ βροῦμε τὰ λάθη τῶν ἄλλων. Θέλομε νὰ ἀνακαλύψωμε τὸ λάθος ἐκείνου ποὺ μᾶς τιμώρησε, τὰ λάθη τῶν ἄλλων ποὺ τιμωρήθηκαν μαζύ μας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Τὸ λάθος τὸ δικό μας, ποὺ πρέπει νὰ ἀπορροφήση ὅλη μας τὴ σκέψη, πνίγεται μέσα στὴν ἀγανάκτησή μας ἐναντίον τῶν ἄλλων. Κι' αὐτὰ ὅλα ὅταν εἴμαστε ἔνοχοι! Ὅταν συμβῆ νὰ εἴμαστε ἀθῶοι; Γι' αὐτὸ στὸ ἑπόμενο.

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ο ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Στὸ ποτάμι τοῦ χωριοῦ μας
πάλι τώρα τρέχουμ' ὅλοι.
Κουβαλῶντας μιὰ βαρκούλα
παίζουμε τοὺς πειρατές,
μὲ τὸν Κώστα, τὴν Κατίνα,
τὴ Χαϊδούλα, τὸν Μανώλη.
Μόνο τὸν κουτσὸ τὸν Γιάννη
δὲν τὸν παίζουμε ποτές.

★

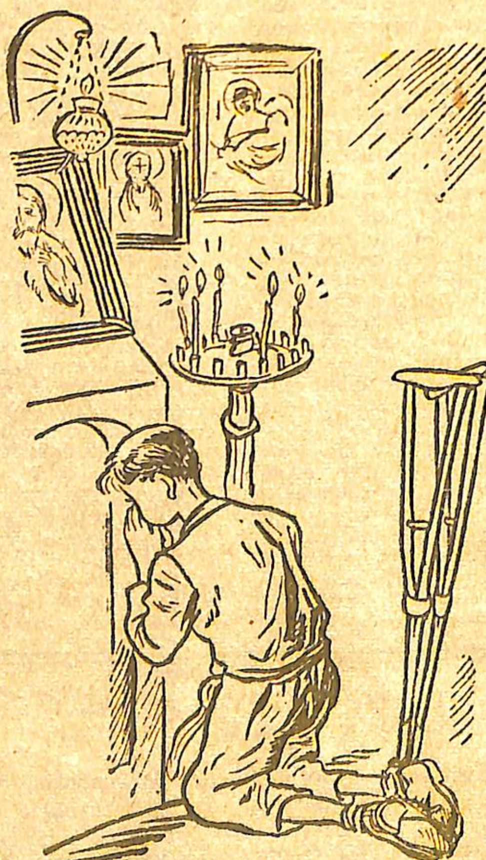
Εἶναι ἀνήμπορος ὁ Γιάννης.
Καθισμένος στὰ χαλίκια,
μήτε τρέχει, σὰν τὸν Κώστα,
μήτε παίζει τὶς γροθιές.
Μοναχὸς ὁ Κουτσογιάννης,
μὲ τὰ δυό του δεκανίκια,
μᾶς κοιτᾶ καὶ μᾶς ζηλεύει
ποὺ μᾶς βλέπει πειρατές.

★

Κι' εἶναι ὁ Κώστας καπετάνιος
ποὺ γιὰ σπάθα ἔχει καλάμι
κι' ἀκουμπᾶ μ' αὐτὸ στὴν ὄχθη
σὰν ἡ βάρκα πάει στραβά.
Μὰ ἡ Χαϊδούλα μας, γλυστρῶντας
πέφτει μέσα στὸ ποτάμι
κι' ἄδικα ζητάει βοήθεια
καὶ τὸ ρέμα τὴν τραβᾶ!..

★

Καὶ κανένας μας δὲν πέφτει
στὸ ποτάμι νὰ τὴν σώση!
— Ἄχ, Χριστέ μου, βοήθησέ την,
ἄχ, Χαϊδούλα θὰ πνιγῆς!

Κι' ὅλοι στέκουν τρομαγμένοι.
Τί ντροπή! Κι' εἴμαστε τόσοι!
Μήτε ὁ Κώστας κι' ὁ Μανώλης
μήτε ἐγώ, μήτε κανείς!

★

Καὶ μονάχα ὁ Κουτσογιάννης
τὰ παπούτσια του πετάει,
κάνοντας μιὰ τὸ σταυρό του
πέφτει μέσα στὰ νερά.
Καί, παλεύοντας τὸ ρέμα,
σὰν κουρσάρος κολυμπάει
καὶ στὴν ὄχθη τὴ Χαϊδούλα
νά, τὴ βγάζει! Τί χαρά!

★

Τρέχουμε ὅλοι μας κοντά του
νὰ τοῦ ποῦμε συχαρίκια.
Μᾶς κοιτάει εὐτυχισμένος.
λὲς τοῦ κόπηκε ἡ λαλιά.
Κούτσα- κούτσα ὕστερα φεύγει
μὲ τὰ δυό του δεκανίκια,
καὶ πηγαίνει πρὸς τὸ λόφο
στὸ ξωκκλήσι τ' Ἅϊ—Λιά.

★

Πάω κι' ἐγὼ ἀπὸ σιμά του
κι' ὅπως μπαίνει στὸ ξωκκλῆσι
τὸν κοιτῶ ἀπ' τὸ παραθύρι
ποὺ ἔμεινε μισανοιχτό
Δίπλα του τὰ δεκανίκια,
κι' ἔχει ὁ Γιάννης γονατίσει
στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ μας
νὰ τοῦ πῆ τὸ «εὐχαριστῶ»!..

Α. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΩΣ ΠΛΕΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

Φθινόπωρο! Ἡ ἐποχὴ τοῦ δεύτερου χρονιάτικου ἀναστατώματος στὸ σπίτι. (Τὸ πρῶτο ἦταν τὴν ἄνοιξη). Τώρα πρέπει νὰ πλυθοῦν καὶ νὰ φυλαχτοῦν τὰ καλοκαιρινά, καὶ νὰ κατέβουν τὰ χειμωνιάτικα καὶ οἱ φανέλλες. Πρέπει νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ σεντούκια οἱ κουβέρτες, πρέπει ν' ἀεριστοῦν τὰ στρωσίδια καὶ τὰ χαλιὰ γιὰ νὰ στρωθῆ τὸ σπίτι καὶ νὰ πάρη ὥς τοῦ Ἅη Δημητριοῦ, ποὺ βαστάει τὸ «μικρὸ καλοκαιράκι» τὴ χειμωνιάτικη ὄψη του.

Δουλειὰ λοιπόν, μικρὴ νοικοκυρά. Ποῦ καιρὸς τώρα γιὰ πλέξιμο καὶ ράπτική! Ὅ,τι καὶ νὰ σοῦ πῶ τώρα, ἀπὸ τὸ ἕνα ἀφτὶ θὰ μπῆ, κι' ἀπὸ τ' ἄλλο θὰ βγῆ!

Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ πιστεύω πὼς εἶναι καλύτερα νὰ σοῦ μιλήσω σήμερα γιὰ ὅ,τι σὲ ἀπασχολεῖ. Ἂς σοῦ πῶ λοιπὸν γιὰ τὴν... τέχνη τοῦ πλυσίματος — ποὺ εἶναι πραγματικὰ τέχνη. Γιατὶ τὸ νερὸ καὶ τὸ σαπούνι δὲν κάνει, καθὼς ἴσως ἀπὸ πικρὴ πεῖρα θὰ ξέρης γιὰ ὅλα τὰ ὑφάσματα: ἄλλα μαζεύουν, ἄλλα κιτρινίζουν, ἄλλα ξεθωριάζουν, ἄλλα γίνονται... ἀγνώριστα. Κι' οὔτε μπορεῖ κανεὶς νὰ στέλνη στὸ καθαριστήριο ἀκόμα καὶ τὶς φανέλλες καὶ τὰ πουλόβερ.

Ἂς ἀρχίσουμε λοιπὸν ἀπὸ τὶς φανέλλες, μιὰ καὶ κάναμε λόγο γι' αὐτές.

ΠΩΣ ΠΛΕΝΟΝΤΑΙ ΟΙ ΦΑΝΕΛΛΕΣ

Σ' ἕνα κάδο μὲ νερό, ρίχνουμε 22 — 23 δράμια κοινὴ σόδα. Ἀφίνουμε τὴ μάλλινη φανέλλα νὰ μουσκέψη 12 ὧρες. Ἔπειτα βάζουμε τὸν κάδο στὴν φωτιὰ καὶ ζεσταίνουμε τὸ νερό, χωρὶς νὰ βγάλουμε τὸ ροῦχο καὶ τὸ πλένουμε χωρὶς νὰ τὸ τρίβουμε. Ἔπειτα ρίχνουμε τὴν φανέλλα σὲ μιὰ λεκάνη μὲ νερό, ὅπου λυώνουμε μιὰ μεγάλη κουταλιὰ ἀλεύρι. Τὴν ξαναπλένουμε καὶ πάλι, καὶ τὴν ἁπλώνουμε. Ἡ φανέλλα θὰ πλυθῆ χωρὶς νὰ μαζέψη. Ἂν ὑπάρχη φόβος νὰ κιτρινίση λυώνουμε δυὸ κου-

ταλιὲς ἀλεύρι σὲ μιάμιση ὀκᾶ σαπουνόνερο. Τὰ βάζουμε στὴ φωτιά, ἀνακατεύοντας συνεχῶς γιὰ νὰ μὴν κολήση. Ὅταν πάρη βράσει, περιχύνουμε μὲ τὴν μισὴ ἀπὸ τὴν ζεματιστὴ αὐτὴ κόλλα τὴ φανέλλα σὲ μιὰ λεκάνη, κι' ἅμα κρυώση κάπως, πλένουμε χωρὶς νὰ τρίβουμε. Τὴν ξεπλένουμε μὲ καθαρὸ νερό, καὶ κατόπιν τὴν βουτᾶμε στὴν ὑπόλοιπη κόλλα, ὁπόταν καθαρίζει ἐντελῶς.

Ἀντὶ γι' ἀλεύρι, μποροῦμε νὰ μεταχειριστοῦμε ψητὲς ξε-

φλουδισμένες πατάτες. Ξεπλένουμε μὲ ζεστὸ νερό, κι' ὕστερα μὲ πολλὰ νερά. Τὴν ἁπλώνουμε νὰ στεγνώση στὴ σκιά, κατάχαμα, πάνω σὲ μιὰ πετσέτα.

Ἂν εἶναι φόβος νὰ στενέψη ξεδιπλώνουμε τὴν φανέλλα καὶ τὴν τινάζουμε πολλὲς φορὲς ἐνῶ τὴν πλένουμε. Δὲν τὴ στίβουμε. Τὴν ἁπλώνουμε πάνω σὲ ἄδεια σκάφη, καὶ τὴν περιχύνουμε μὲ ζεστὸ σαπουνόνερο πολὺ ἀραιό.

Τὴν ἀφίνουμε ὥς νὰ κρυώση. Τὴν ἁπλώνουμε νὰ στεγνώση χωρὶς νὰ τὴ στίψουμε, καὶ χωρὶς νὰ τὴν ξεπλύνουμε. Ἡ φανέλλα δὲν θὰ μπῆ σὲ ἄλλα πλυσίματα.

Τὰ πουλόβερ: Πλένονται θαυμάσια μὲ σαπουνάδα μόλις χλιαρή, ὅπου ρίχνουμε ἕνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ ἀμμωνία. Τὸ ξεπλένουμε μὲ πολλὰ νερά, τὸ ἁπλώνουμε κατάχαμα, χωρὶς νὰ τὸ στίψουμε (τὸ σφίγγουμε σὲ μια φλοκωτὴ πετσέτα γιὰ νὰ ἀπορροφηθῆ τὸ νερὸ) πάνω σὲ καθαρὸ ὕφασμα, καρφιτσώνοντάς το στὸ σχῆμα του. Τὰ μάλλινα ποὺ εἶναι νὰ σιδερωθοῦν, σιδερώνονται πάντα ὑγρά.

Τὸ πρῶτο ξέπλυμα γίνεται πάντα μὲ νερὸ ποὺ ἔχει τὴν ἴδια θερμοκρασία μὲ τὸ νερὸ ποὺ τὰ πλύναμε.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗ ΞΕΘΩΡΙΑΣΟΥΝ

Ἂν φοβᾶσθε πὼς ὡρισμένα ὑφάσματα εἶναι φόβος νὰ ξεθωριάσουν στὸ πλύσιμο, μουσκέψτε τα γιὰ ἀρκετὴ ὥρα σ' αὐτὲς τὶς διαλύσεις:

Γιὰ τὸ μαῦρο: μιὰ χούφτα ἁλάτι λυωμένο στὸ νερὸ μιᾶς λεκάνης.

Γιὰ τὸ μπλέ: ἕνα φλυτζάνι ξύδι σὲ λίγο κρύο νερό.

Κάθε καλὸς φίλος τῆς «ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ» πρέπει νὰ γράψη ἕναν τοὐλάχιστο συνδρομητή.

Ὅποιος γράψη δέκα συνδρομητὲς ἐξασφαλίζει γιὰ τὸν ἑαυτό του μιὰ συνδρομὴ δωρεάν!

Για το καφέ, το γκρίζο καὶ τὸ κόκκινο, ὅ,τι καὶ γιὰ τὸ μαῦρο, μόνο ποὺ προσθέτετε καὶ λίγη στύψη.

Γιὰ τὸ πράσινο: μόνο λίγη στύψη στὸ νερὸ μιᾶς λεκάνης.

Κρεμᾶστε τὸ ὕφασμα χωρὶς νὰ τὸ στίψετε. Θὰ δῆτε ὅτι τὰ χρώματά του ζωηρεύουν. Ἂν πλένωντας ἕνα πράσινο φόρεμα εἴδατε πὼς ξεθώριασε, περᾶστε το μὲ λουλάκι. Θὰ ξανάβρη τὸ παλιό του χρῶμα.

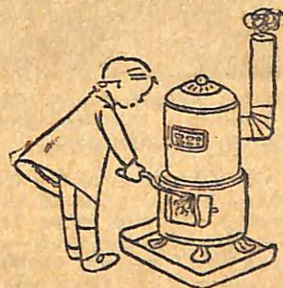
Πλεχτὰ μαλακά: Αὐτὰ πλένονται σὲ χλιαρὸ νερὸ (χωρὶς νὰ τριφτοῦν) ὅπου ρίξαμε ἀμμωνία. Τρεῖς κουταλιὲς τῆς σούπας ἀμμωνία σὲ 3 ὀκάδες νερό.

Καλὸ εἶναι νὰ τ' ἀφήσουμε νὰ μουσκέψουν μιὰ ὥρα.

Φουλάρια καὶ μαντήλια ἀπὸ μπατίστα μὲ χρωματιστὴ οὔγια: Τ' ἀφίνουμε νὰ μουσκέψουν κάμποσο σὲ ζεστὸ νερό. Ὕστερα βράζουμε 300 δράμια πίτυρα σὲ 4½ ὀκάδες νερό, καὶ μ' αὐτὴ τὴ ζύμη τρίβουμε μαλακὰ τὰ ροῦχα.

Τὰ ξεπλένουμε μὲ χλιαρὸ νερό.

Τὰ πίτυρα εἶναι περίφημα γιὰ ὅλα τὰ λεπτὰ ὑφάσματα. **Μουσελίνα ἢ λεπτὸ**

μεταξωτό: Ἀφίνουμε νὰ μουσκέψουν ὥς μισὴ ὥρα μέσα σὲ χλιαρὸ νερὸ ὅπου διαλύσαμε 1 κουτάλι τῆς σούπας βόρακα γιὰ τρεῖς ὀκάδες νερό. Ἔπειτα κάνουμε μὲ χλιαρὸ νερὸ μιὰ σαπουνάδα μὲ σαπούνι τύπου Μασσαλίας κι' ἐκεῖ μέσα τρίβουμε ἐλαφρὰ τὸ μαλακὸ ὕφασμα, ἀφοῦ κρυώσει ὁ ἀφρὸς τῆς σαπουνάδας. Ξεπλένουμε μὲ καθαρὸ νερὸ χωρὶς νὰ στίψουμε, κι' ἁπλώνουμε στὴ σκιά.

Ὅλα τὰ εἴδη ζέρσεϋ: Ὑπάρχει καὶ γι' αὐτὰ ἰδιαίτερο εἶδος μπουγάδας. Σὲ 20 ὀκάδες ζεστὸ νερό, ὅσο σο ν' ἀντέχη τὸ χέρι, λυώνουμε 300 δράμια σαπούνι ἄσπρο τύπου Μασσαλίας ρίχνουμε 3 κουταλιὲς τῆς σούπας ἀμμωνία καὶ 2 κουταλιὲς νέφτι.

Τ' ἀφίνουμε δυὸ ὧρες νὰ μουσκέψουν, τὰ τρίβουμε ἐλαφρὰ καὶ τὰ ξεπλένουμε μὲ χλιαρὸ νερό.

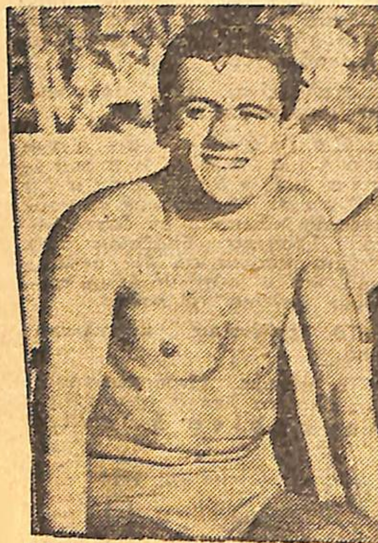
Καὶ τώρα ποὺ μάθατε τόσους τρόπους νὰ πλένετε τὰ ὑφάσματα, θὰ μπορέσετε νὰ τὰ διατηρήσετε καθαρά, χωρὶς νὰ ὑπάρχη φόβος νὰ πάθουν ἀπὸ τὸ πλύσιμο

Ἡ Θεία ΜΑΡΙΑΝΝΑ

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

... Τὸ 1948 — 49 τὸν τίτλο τοῦ πρωταθλητοῦ τῆς Α΄ κατηγορίας Ἀθηνῶν εἶχε κερδίσει ἡ ὁμάδα τοῦ Παναθηναϊκοῦ. Στὰ πρῶτα ὅμως μὰτς εἶχε μερικὲς ἀτυχίες. Γιατὶ νικήθηκε ἀπὸ τὴν «Α.Ε.Κ.» μὲ 2—1, ἀπὸ τὸν «Πανιώνιο» μὲ 4—3 καὶ ἀπὸ τὸν «Φωστῆρα» μὲ 3—0. Στὸν τέταρτο ὅμως ἀγῶνα ἔπαιξε πολὺ καλὰ καὶ

Ὁ ἐξαίρετος κολυμβητὴς Α. Ζήσιμος (Α.Ο.Π.Φ.), πολυνίκης τῶν ἀγώνων κολυμβήσεως.

ἐνίκησε τὸν «Ἀστέρα» μὲ 6—0. Στὸ ἕβδομο δὲ μόλις λεπτὸ τὸ σκὸρ ἦταν 3—0, στὸ τέλος δὲ τοῦ ἡμίχρονου εἶχε φτάσει 5—0. Σκορὲρ τοῦ ἀγῶνος αὐτοῦ ἦταν ὁ Σῖμος (2), Πετσανᾶς (2), Φυλακτὸς καὶ Ι. Παπαντωνίου.

... Τὸ παγκόσμιο ρεκὸρ τοῦ δρόμου 800 μ. κατέχει ὁ Γερμανὸς Λάρμπιγκ ἀπὸ τὸ 1939 μὲ 1΄46΄΄6. Ἡ ἐξέλιξη τοῦ ρεκὸρ αὐτοῦ εἶχε ὡς ἑξῆς:

1΄51΄΄9	Μέρεντιθ (ΗΠΑ)	1912
1΄51΄΄6	Πέλτζερ (Γερμ.)	1926
1΄50΄΄6	Μαρτὲν (Γαλ.)	
1΄49΄΄8	Χάμπσον (Ἀγγλ.)	1932
1΄49΄΄8	Ἤστμαν (ΗΠΑ)	1934
1΄49΄΄7	Κάννιγκαμ (ΗΠΑ)	1936
1΄49΄΄6	Ρόμπινσον (ΗΠΑ)	1937
1΄48΄΄4	Γούντερσον (Ἀγγλ.)	1938
1΄46΄΄6	Χάρμπιγκ (Γερμ.)	1939

... Μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν ποδοσφαρικῶν ὁμάδων ποὺ μεταπολεμικῶς μετέβησαν εἰς Τουρκίαν εἶναι καὶ ἡ «Δάφνη». Ἡ ἰσχυρὰ ὁμὰς τοῦ Μεταξουργείου εἶχε δώσει ἐκεῖ δύο ἀγῶνες στὴ Σμύρνη καὶ δύο στὴν Ἄγκυρα. Παρὰ τὶς προσπάθειές της ὅμως νικήθηκε. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν τεσσάρων ἀγώνων ἦσαν τὰ ἀκόλουθα: Στὴ Σμύρνη: Μὲ «Γκιὸζ Τεπὲ» 0 - 3, μὲ «Καρσιγιακά» 1 -3. Στὴν Ἄγκυρα: Μὲ «Μπιρλιγκὶ» 2—3, μὲ «Ντεμὶρ Σπὸρ» 0—3.

... Ὁ περίφημος ἔξω δεξιὰ τῆς «Μπράκπουλ» Στάνλεϋ Μάθιους ἔχει ἀγωνισθῆ 53 φορὲς μὲ τὰ χρώματα τῆς ἐθνικῆς ποδοσφαιρικῆς ὁμάδας τῆς Ἀγγλίας.

... Οἱ καλύτερες Ἑλληνίδες ἀθλήτριες εἶναι οἱ: Ἀργυρίου, Ἀμηρᾶ, Κατσίκη, Λομπιάνο, Μαυρομμάτη, Θεσσαλοῦ καὶ Ζωμοπούλου.

... Γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ νέου τεραστίου Σταδίου τοῦ Ρίου — Ἰανέϊρο στὴν Βραζιλία (155.000 θέσεων) χρειάστηκαν οἱ ἑξῆς ποσότητες ὑλικῶν: 500.000 σακκιὰ τσιμέντο, 10 ἑκατομμύρια κιλὰ σίδερο, 60.000 κυβικὰ μέτρα πέτρες καὶ 45.000 κυβικὰ μέτρα ἄμμος. Γιὰ τὴν μεταφορὰ τῶν ὑλικῶν αὐτῶν καὶ τῶν χιλιάδων ἐργατῶν χρησιμοποιήθηκαν συνολικὰ 40.000 φορτηγὰ αὐτοκίνητα.

... Ὁ Πάαβο Νοῦρμι, ὁ περίφημος Φινλανδὸς ἄσσος ποὺ ἔχει κερδίσει ἑπτὰ ὀλυμπιακὰ μετάλλια, εἶναι ὁ μόνος ἀθλητὴς στὸν κόσμο τοῦ ὁποίου ἔχει στηθῆ ἀνδριὰς ἐνῶ βρίσκεται ἀκόμα στὴ ζωή.

..., Ἡ πρώτη ἧττα τῆς Ἐθνικῆς Ἀγγλίας ἀπὸ κράτος τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης συνέβη τὸ 1929 στὴν Μαδρίτη. Νικηταὶ ἦσαν οἱ Ἱσπανοὶ μὲ 4—3. Μετὰ δύο ὅμως χρόνια, τὴν 9 Δεκεμβρίου τοῦ 1931 στὸ Στάδιο τῆς «Ἄρσεναλ» οἱ Ἄγγλοι πῆραν μιὰ θριαμβευτικὴ ρεβνὰς μὲ 7—1. Ἀπὸ τότε οἱ δύο χῶρες δὲν ἔχουν ξανασυναντηθῆ.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Δύο ἀπὸ τὶς ἰσχυρότερες ἐθνικὲς ποδοσφαιρικὲς ὁμάδες εἶναι, χωρὶς ἀμφιβολία, ἡ Ἐθνικὴ Ἀγγλίας καὶ ἡ Ἐθνικὴ

Ἕνα σκάφος ἀγώνων ἐνῶ πλέει μὲ οὔριο ἄνεμο στὸ Σαρωνικό.

Ἰταλίας. Οἱ ὁμάδες αὐτὲς περιλαμβάνουν παῖκτες μεγάλης κλάσεως, ὅπως οἱ Μάνιου, Μάθιους, Ράϊτ, Οὐΐλλιαμς (Ἀγγλία), Παρόλα (Ἰταλ.) κ. ἄ. Παρακάτω δίδουμε τὸν πίνακα τῶν συναντήσεων ποὺ ἔδωσαν ἀπὸ τὸ 1948 μέχρι σήμερα τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἔχουν ἐπιτύχει.

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΓΛΙΑΣ

1948: 16.5 Τουρίνον Ἀγγλία — Ἰταλία 4—0. 26.9 Κοπεγχάγη Ἀγγλία — Δανία 0—0. 1.12 Λονδῖνον Ἀγγλία —Ἑλβετία 6—0.

1949 : 13.5 Στοκχόλμη Σουηδία — Ἀγγλία 3—1. 15.5 Ὄσλο Ἀγγλία — Νορβηγία 4—1. 22.5 Παρίσι Ἀγγλία — Γαλλία 3—1. 21.9 Ἔβερτον Ἰρλανδία — Ἀγγλία 2—0. 30.11 Λονδῖνον Ἀγγλία — Ἰταλία 2—0.

1950 : 15.4 Γλασκώβη Ἀγγλία — Σκωτία 1—0. 14.5 Λισσαβὼν Ἀγγλία — Πορτογαλία 5 — 3. 17.5 Βρυξέλλαι Ἀγγλία — Βέλγιον 4 — 4. 16.7 Σάο Πάολο Ἀγγλία — Χιλὴ 2 — 0. 20.8 Πόρτο Ἀλέγκρε Η.Π.Α. — Ἀγγλία 1—0. 23.8 Ρίον Ἰανέϊρο Ἱσπανία — Ἀγγλία 1 — 0. 7.10 Μπέλφαστ Ἀγγλία — Ἰρλανδία 4 — 1.

ΕΘΝΙΚΗ ΙΤΑΛΙΑΣ

1948 : 4.4. Παρίσι Ἰταλία —Γαλλία 3—1. 16.5 Τουρῖνον Ἀγγλία — Ἰταλία 4—0.

1949: 27.2 Τζένοβα Ἰταλία—Πορτογαλία 4—1. 27.3 Μαδρίτη Ἰταλία—Ἱσπανία 3 — 1. 20.5 Ἀθῆναι Ἰταλία Β΄ — Τουρκία 3—2. 22.5 Ἀθῆναι Ἰταλία Β΄ Αἴγυπτος 2—1. 22.5 Ἀθῆναι Ἰταλία Β΄— Ἑλλὰς 3—2. 21.5 Φλωρεντία Ἰταλία — Αὐστρία 3 — 1. 12.6 Βουδαπέστη Ἰταλία — Οὐγγαρία 1 — 1. 30.11 Λονδῖνον Ἀγγλία—Ἰταλία 2—0.

1950 : 6.3 Μπολώνια Ἰταλία — Βέλγιον 3—1. 2.4 Βιέννη Αὐστρία — Ἰταλία 1—0. 13.8 Σὰν Πάολο Σουηδία —Ἰταλία. 18.8 Ρίον Ἰανέϊρον Ἰταλία — Παραγουάη 2—0.

ΕΤΣΑΡ ΤΣΑΡΛΣ Ο ΝΕΟΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ

Πρὶν λίγο καιρὸ ὁ Τζόε Λουΐς, ὁ νέγρος δυναμίτης τῆς γροθιᾶς ξανανέβηκε στὸ ρὶγκ ἔπειτα ἀπὸ πολύμηνο ἀπουσία. Ἀγωνίστηκε γιὰ νὰ ὑπερασπίση τὸν τίτλο ποὺ κατεῖχε σὰν παγκόσμιος πρωταθλητὴς τῆς πυγμαχίας ἐπὶ πολλὰ χρόνια. Ἀντίπαλός του ἦταν ὁ ἐπίσης νέγρος Ἔτσαρ Τσὰρλς. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα συγκλονιστικὸ ἀγώνα ὁ Ἔτσαρ Τσὰρλς κέρδισε τὸν τίτλο τοῦ παγκόσμιου πρωταθλητῆ ποὺ δώδεκα χρόνια τώρα κρατοῦσε ὁ Τζόε Λούϊς.

ΤΑ ΝΕΙΑΤΑ ΝΙΚΗΣΑΝ

Ὁ νέος πρωταθλητὴς Τσάρλυ γεννήθηκε τὸ 1921 στὴν Ἀταλάντα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς. Τὰ πρῶτα του μεγάλα μὰτς ἄρχισε νὰ τὰ δίνη ἀπὸ τὸ 1920. Ἡ ἱστορία τῶν ἀγώνων του ἔχει ὡς ἑξῆς: 1940: 12 νὸκ—ἄουτ. 1941 : 4 νὸκ—ἄουτ. Μία ἧττα. 1942 : Νικητὴς τοῦ Α. Χριστοφορίδη. 1943 : 2 ἧτται. 1946 : 10 νίκαι. 1947 : 7 νίκαι. 1948 : 5 νὸκ—ἄουτ. 1949 : Ἀνακηρύχτηκε πρωταθλητὴς τοῦ κόσμου, γιατὶ ὁ Τζόε Λούϊς εἶχε ἀποχωρήσει. 1950 : Παγκόσμιος πρωταθλητὴς νικώντας καὶ αὐτὸν τὸν Τζόε Λούϊς.

Ι. Β.

ΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ 1952

Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες στίβου τοῦ 1952 θὰ τελεσθοῦν στὴν πρωτεύουσα τῆς Φινλανδίας, τὸ Ἑλσίνσκι. Ἀπὸ καιρὸ δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἀγώ-

Ὁ πρωταθλητὴς τῆς ποδηλασίας Κουβέλης.

νων ἔχει ἀρχίσει τὶς προπαρασκευές της γιὰ τὴν καλύτερη διοργάνωσή τους. Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐπρόκειτο νὰ τελεσθοῦν καὶ τὸ 1940 στὴ Φινλανδία. Ἀλλὰ λόγῳ τοῦ πολέμου ἐματαιώθησαν.

Γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὸν πόλεμο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τοῦ 1952 θὰ ἀποτελέσουν μιὰ πραγματικὴ ἅμιλλα μεταξὺ ὅλων τῶν ἀθλητῶν τοῦ κόσμου, γιατὶ σ' αὐτοὺς θὰ μετάσχουν καὶ οἱ Ρῶσοι, οἱ Ἰάπωνες καὶ οἱ Γερμανοί.

Ἡ πόλη τοῦ Ἑλσίνσκι συγκεντρώνει ὅλους τοὺς ἀπαραίτητους ὅρους γιὰ τὴν φιλοξενία τῶν ὁμάδων καὶ τὴν διεξαγωγὴ τῶν ἀγώνων. Εἶναι μία νέα πόλη μοντέρνα, μὲ καινούργια κτίρια, ὡραίους δρόμους καὶ μεγάλα πάρκα. Δύο χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη ἔχει ἀρχίσει πρὸ καιροῦ ἡ ἀνέγερση τοῦ ὀλυμπιακοῦ χωριοῦ. Αὐτὸ ἀνεγείρεται στὶς παρυφὲς τῶν δασῶν Τάλι καὶ Λάσκο, ποὺ εἶναι μία πραγματικὰ ἰδεώδης τοποθεσία. Τὰ γήπεδα καὶ τὰ στάδια ποὺ ἔχουν κατασκευασθῆ καὶ ποὺ ἐξωραΐζονται στὸ μεταξὺ εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Στάδιον (θέσεις γιὰ 70.000 θεατές). Γυμναστήριο γιὰ πυγμαχικοὺς ἀγῶνες, ἄρσης βαρῶν καὶ γυμναστικὲς ἀσκήσεις (7.000 θέσεις). Κολυμβητήριον (5.000 θέσεις).

Στάδιο γιὰ ἱπποδρομίες (5.000 θέσεις). Ποδηλατοδρόμιο (10.000 θέσεις). Ἐπίσης κτίζονται καὶ ποδοσφαιρικὰ γήπεδα.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Τ' ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Βαρειὰ ἡ νύχτα ἔπεφτε στὸ μικρὸ χωριό. Ὁ συμμορίτης σὰν ἄγριος σίφουνας εἶχε ριχτῆ κι' εἶχε παρασύρει ὅ,τι βρῆκε μπροστά του. Ἡ θύελλα εἶχε πιὰ περάσει ἀλλὰ εἶχε ἀφήσει βεβαιὰ χαραγμένα τ' ἀποτυπώματά της. Σ' ἕνα ἐρειπωμένο σπιτάκι εἶναι ξαπλωμένη σ' ἕνα στρῶμα μιὰ γυναίκα ποὺ βαρυαναστενάζει. Ἕνα χλωμὸ φῶς φωτίζει τὸ δωμάτιο. Τὰ βλέφαρα τῆς γυναίκας εἶναι βαρυὰ καὶ δὲν μποροῦν ν' ἀντισταθοῦν στὸν ὕπνο. Κοιμήθηκε ἡ δυστυχισμένη γυναίκα κι' ἕνα ὄνειρο γλυκὸ τῆς ἔφερε χαμόγελο στὰ χείλη. Ἦταν χήρα ἡ κυρὰ Σπύραινα. Ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια ἔμεινε ἔρημη στὸν κόσμο μὲ τὸ γιό της τὸν Τάσο, ποὺ τὸν μεγάλωσε μ' ἀγάπη καὶ στοργὴ δουλεύοντας σκληρά. Καὶ νά, προχθὲς μπήκαν οἱ συμμορίτες στὸ χωριὸ καὶ τὸ κατάστρεψαν τελείως. Ἄνοιξαν τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ της καὶ ἅρπαξαν μέσα ἀπ' τὴν ἀγκαλιά της τὸν Τάσο. Ἔκλαιγε καὶ χτυπιόταν ἡ ἄμοιρη μάνα, μ' αὐτοὶ δὲν τὴν λυπόντουσαν. Καὶ τώρα ἦταν μόνη κι' ἔρημη στὸ κατεστραμένο σπιτικό της χωρὶς τὸ γιό της. Κι' ὀνειρευόταν ἡ δύστυχη πὼς ἦταν στὴ βρύση τοῦ χωριοῦ κι' ἔβλεπε τὸ παιδί της μὲ τὰ βιβλία στὸ χέρι νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν πόλη. Ἔπειτα μαζὶ κι' οἱ δυὸ τραβοῦσαν γιὰ τὸ σπίτι χαρούμενοι καὶ γελαστοί. Βλέπει ὅτι ἀνοίγει τὴν αὐλόπορτα, μπαίνουν στὸ σπίτι, κάθουνται στὸ τραπέζι καὶ τρώνε συνομιλώντας καὶ γελώντας. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ κάτι σὰν χάδι ἁπαλὸ ἔνοιωσε στὸ πρόσωπο. Ξύπνησε καὶ τὰ ἔχασε. Δίπλα της ἦταν ὁ μοναχογιός της. Ὀνειρευόταν ἢ ἦταν πραγματικότητα; Ἂν δὲν ἄκουγε τὴ φωνή του δὲν θὰ τὸ πίστευε ποτέ...

— Μανούλα!

— Παιδάκι μου, γύρισες, εἶν' ἀλήθεια; Ἦρθες Τάσο μου πάλι κοντά μου;

— Ναί, μανούλα, εἶν' ἀλήθεια. Ξέφυγα ἀπ' τὰ χέρια τους καὶ ἦρθα.

Ἀγκαλιάστηκαν κι' οἱ δυό, δὲν μποροῦσαν νὰ μιλήσουν, ἡ συγκίνηση τοὺς ἔπνιγε τὴ φωνή. Μὲ μιὰ κίνηση γονάτισαν μπρὸς στὴν εἰκόνα τῆς Παναγιᾶς καὶ τὴν εὐχαρίστησαν θερμά.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ Γ. ΠΑΝΑΡΡΙΤΟΥ
(Γ' Γυμνασίου Ἄργους)

★

ΒΛΑΣΤΟΙ ΚΟΜΕΝΟΙ

Γιὰ ἄκου! Στὴν πονεμένη τούτη γῆ
μανάδες ἔξαλλες βοοῦν.
στενάζουν!

Καὶ σ' ἄλλη χώρα, πόνου φριχτὴ πηγή,
χιλιάδες νιοὶ βλαστοὶ θρηνοῦν,
ἀλλόφρονες κραυγάζουν!

Πιὸ κεῖ οἱ ἅρπαγες καγχάζουν!...

Σ' ἀκούω νὰ θρηνᾶς, νὰ κλαῖς.
Πονοῦν πολλοὶ μαζί σου.
Κλίνε τὸ γόνυ Ἕλληνα σεμνὰ καὶ πές...
καὶ προσευχήσου!...

Γιὰ κεῖνες καὶ γιὰ κεῖνα,
γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθοὺς καὶ τὰ κρίνα!

Κι' ὁ κραταιός, ὁ στοργικὸς Θεὸς θὰ (φέρη πάλι
Τοὺς νιοὺς βλαστοὺς μέσ' τὴ θερμή, τὴ (μητρικὴ ἀγκάλη!...

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου, Χαλκίδα)

★

ΑΡΚΑΔΙ

Ἑλλάδα μου, Πατρίδα μου
ποὺ ὅλοι σὲ θαυμάζουν
ἔχεις παιδιὰ ποὺ γιὰ ἐσὲ
τὰ πάντα θυσιάζουν.

Γιὰ σένα ναὶ Πατρίδα μου,
μιὰ βροχερὴ ἡμέρα
ἀκούστηκε μία βροντὴ
στὴν Κρήτη πέρα ὣς πέρα.

Γιὰ σένα ναὶ Πατρίδα μου,
μιὰ βροχερὴ ἡμέρα
χιλιάδες παλληκάρια σου
σκορπίσαν στὸν ἀέρα.

Δὲν φοβηθήκαν θάνατο
γιατ' ὅλοι του γνωρίζουν
πὼς τέτοιοι θάνατοι πολλοὶ
ἐσένα σοῦ ἀξίζουν.

Στὸ μοναστῆρι τ' Ἀρκαδιοῦ
λεβέντες ἐχαθήκαν
γιὰ νὰ μὴ χάσουνε ἐσὲ
ἐκεῖ θυσιαστήκαν.

Καὶ τὸ Ἀρκάδι τὸ τρανὸ
κάηκε σὰν λαμπάδα
γιὰ σένα ναί, Πατρίδα μου
ἡρωϊκὴ Ἑλλάδα.

Λεβέντες ποὺ χαθήκατε
γιὰ τὴν ἐλευθεριά σας
θαυμάζομε τὴν πίστη σας
καὶ τὴν παλληκαριά σας.

ΔΗΜ. ΦΑΤΣΗΣ
(Γ' Γυμνασίου Ρέθυμνο)

★

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ἤρθανε ἄπειροι ἐχθροὶ
ἤρθανε μυριάδες
μὲ σκέψη νὰ σκλαβώσουνε
τὶς λίγες τὶς χιλιάδες.

Πολέμαγαν, πολέμαγαν
μὰ δὲν τὰ 'βγάζαν πέρα
γιατὶ τὰ φανταράκια μας
τοὺς πέρναν τὸν ἀέρα.

Μὰ... ἦσαν λίγοι οἱ Ἕλληνες
κι' αὐτοὶ πολλὲς χιλιάδες
κατώρθωσαν καὶ μπήκανε
στὰ ἅγια χώματά μας.

Ὑπέφεραν, ὑπέφεραν
πάρα πολὺ οἱ δικοί μας
φυλάκιση, ἐκτέλεση!...
Ἡ ΝΙΚΗ εἶναι δική μας!

Μιὰ μέρα ἄστραψε ἡ γῆ
φωτίσαν τὰ οὐράνια
καὶ οἱ ἐχθροί μας φύγανε
ἔξω ἀπ' τὰ Βαλκάνια.

Αὐτὴ εἶν' ἡ ἱστορία μας
καὶ τὸ τρανό μας ΟΧΙ
ποὺ λέμε πάντα στοὺς ἐχθροὺς
ΟΧΙ! καὶ πάλι ΟΧΙ!

ΕΛΕΝΙΤΣΑ ΧΡ. ΚΟΝΤΟΥ
(τάξη Δ' Γυμν. Γ' Θηλέων Ἀθηνῶν)

ΓΛΥΚΕΙΑ ΠΑΤΡΙΔΑ

Γλυκειὰ Πατρίδα δὲν μπορῶ
χωρὶς ἐσὲ νὰ ζήσω,
σὲ ξένους τόπους κι' ἂν βρεθῶ
ἐσὲ θὰ νοσταλγήσω.

Βλέπω κι' ἐγὼ καὶ χαίρομαι
τὴν τόσην ὀμορφιά σου,
μὲ δάφνες νὰ στολίζεται
ἡ κάθε μιὰ γωνιά σου.

Λάμπουν τ' ἀκρογιάλια σου
καὶ τὰ ψηλὰ βουνά σου,
μὲ δάφνες νὰ στολίζεται
ἡ κάθε μιὰ γωνιά σου.

Μέρα καὶ νύχτα σὲ θωρῶ
κόρη στεφανωμένη
μὲ τὸν γαλάζιο οὐρανό,
Πατρίδα δοξασμένη.

Τὰ κάλλη σου ζηλεύουνε
καὶ θέλουν νὰ σὲ πάρουν
οἱ Σλαῦοι καὶ οἱ Ἀλβανοὶ
δικιά τους νὰ σὲ κάνουν.

Ὄχι, δὲν θὰ πατήσουνε
στὰ ἅγια χώματά σου
ἐχθροὶ ποὺ θέλουν νὰ σὲ δοῦν
σκλάβα μὲ τὰ παιδιά σου.

Εἶν' ὁ Θεὸς μαζί μὲ σὲ
γλυκειὰ Πατρίδα χαῖρε!
Μὴ σὲ φοβίζουν τὰ θεριὰ
στεφανωμένη μένε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗΣ
(Μαθητὴς Β.Τ.Σ. Λέρου)

★

ΘΕΛΟΥΜΕ Τ' ΑΔΕΛΦΙΑ ΜΑΣ

Θέλουμε τ' ἀδέλφια μας
τὰ πολυαγαπημένα
ποὺ μᾶς τ' ἅρπαξαν οἱ Βούλγαροι
καὶ εἶναι σκλαβωμένα.

Τ' ἅρπαξαν ἀπ' τὴν μάνα τους
μέσ' ἀπ' τὴν ἀγκαλιά τους
γιὰ νὰ ἔλθουν κάποτε
νὰ σφάξουν τὴν γενιά τους.

Ὅλοι ἐμεῖς μὲ μιὰ καρδιὰ
στὸν Ὕψιστο Πατέρα
ἂς τὸν παρακαλέσουμε
νὰ ἔλθουν ἐδῶ πέρα.

Νὰ ἔλθουν στὴν Πατρίδα τους
πίσω στὰ χωριά τους
νὰ δοῦν ξανὰ οἱ μανοῦλες τους
τὰ ἐλεύθερα παιδιά τους.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΣΙΚΛΕΙΔΗΣ

★

ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

Στὸ σκοτάδι
κάθε βράδυ
ὅσο κι' ἂν γυρίζω
δὲν φοβοῦμαι
τι ἀκούω
κι' ὅ,τι ἀντικρύζω.

Στὸ σκοτάδι
δὲν φοβοῦμαι
ἂν καὶ εἶμαι μοναχός,
γιατὶ μέσα
στὴν καρδιά μου
εἶναι ὁ Χριστός.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Α. ΤΕΝΤΑΣ
(Μαθητὴς Γυμν. Ἀρρ. Ἰωαννίνων)

ΠΟΙΟΣ ΕΙΠΕ ΤΗ ΦΡΑΣΗ,

Ποῦ συναντῶνται οἱ φράσεις:

1) 'Ανθρώπων ἕκαστος δύο Πήρας φέρει.

2) Σὺν 'Αθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει.

3) Περὶ ὄνου σκιᾶς.

4) Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς.

5) Οὐκ ἐᾷ με καθαύδειν τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον.

6) Μολὼν λαβέ.

7) Δέσποτα μέμνεο τῶν 'Αθηναίων.

8) Θάλαττα — θάλαττα.

9) Ἔρρει τὰ κάλα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) Ἔτσι ἀρχίζει ὁ μῦθος τοῦ Αἰσώ-

που ποὺ λέει πὼς οἱ ἄνθρωποι ἔχουν ἐπάνω τους δύο σακκοῦλες· τὴν μιὰ μπροστὰ καὶ τὴν ἄλλη πίσω. Ἡ μιὰ — ἡ ἐμπρὸς — φέρνει τὰ ἐλαττώματα καὶ τὶς κακίες τῶν ἄλλων. Καὶ ἡ πίσω φέρνει τὰ ἐλαττώματα καὶ τὶς κακίες τοῦ ἀνθρώπου ποὺ τὴν φορεῖ Τὴν φράση τὴν μεταχειριζόμαστε σὲ ἀνάλογες περιπτώσεις καὶ σήμερα.

★

2) Καὶ αὐτὴ ἡ φράση εἶναι ἀπὸ μῦθο τοῦ Αἰσώπου. Δυὸ ναυαγοὶ βρίσκονται στὴ θάλασσα. Ὁ πρῶτος κολυμπᾷ· ὁ δεύτερος προσεύχεται καὶ δὲν κάνει καμμιὰ κίνηση. «Σὺν 'Αθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει». Δηλαδή, μαζὶ μὲ τὴν προσευχή σου στὸ Θεὸ (τὴν 'Αθηνᾶ) κούνα καὶ τὰ χέρια σου, εἶπε ὁ πρῶτος στὸ δεύτερο.

Καὶ σήμερα μεταχειριζόμαστε αὐτούσια τὴ φράση γιὰ ἀνθρώπους ποὺ περιμένουν τὴν ἐξ ὕψους βοήθεια χωρὶς νὰ κάνουν καμμιὰ προσπάθεια.

★

3) Ἡ φράση αὐτὴ εἶναι ἀπὸ ἕνα μῦθο ποὺ εἶπε ὁ Δημοσθένης σ' ἕνα λόγο του στοὺς 'Αθηναίους. Πῆγε νὰ μιλήση στὴν ἐκκλησία τοῦ Δήμου γιὰ ζητήματα τῆς πολιτείας. Μ' αὐτοὶ ποῦ νὰ τὸν ἀκούσουν. Ἄρχισε, λοιπὸν νὰ τοὺς διηγῆται πὼς κάποτε ἕνας 'Αθηναῖος νοίκιασε ἕνα γάϊδαρο γιὰ νὰ πάη στὰ Μέγαρα. Στὰ μισὰ τοῦ δρόμου στάθηκαν σ' ἕνα ἄδενδρο μέ-

ρος. Ἡ μόνη σκιὰ ποὺ ὑπῆρχε ἦταν τοῦ γαϊδάρου. Ὁ 'Αθηναῖος ἤθελε νὰ σταθῆ στὴ σκιὰ τοῦ γαϊδάρου. Ὁ ἀγωγιάτης ζητοῦσε νὰ σταθῆ αὐτὸς καὶ φώναξε πὼς νοίκιασε τὸ γάϊδαρό του καὶ ὄχι τὴ σκιά του.

— Ὄχι, ἔλεγε ὁ 'Αθηναῖος. Νοίκιασα τὸ γάϊδαρο, νοίκιασα καὶ τὴ σκιά του...

Καὶ ὁ Δημοσθένης σὰν εἶπε καὶ τὴν τελευταία λέξη καμώθηκε πὼς κατέβαινει ἀπὸ τὸ βῆμα.

— Ποῦ πᾶς, Δημοσθένη; τὸν ρώτησαν οἱ 'Αθηναῖοι. Δὲν μᾶς εἶπες τί ἀπέγινε....

Αὐτὸ ἤθελε κι' ὁ Δημοσθένης:

— Δὲν ντρέπεσθε, τοὺς εἶπε. «Περὶ ὄνου σκιᾶς» θέλετε νὰ ἀκούσετε. 'Αλλὰ γιὰ τὶς ὑποθέσεις τοῦ Κράτους δὲν θέλετε...

Τὴ φράση αὐτὴ τὴν μεταχειριζόμαστε καὶ σήμερα στὴν περίπτωση ποὺ κάποιος ἀσχολεῖται μὲ ἐντελῶς ἀσήμαντα πράγματα.

★

4) Τὸ «Ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς» ποὺ σημαίνει «ἢ αὐτὴν (τὴν νίκην) ἢ πάνω σ' αὐτὴν (τὴν ἀσπίδα)», ἦταν τὰ λόγια μὲ τὰ ὁποῖα οἱ ἀρχαῖες Σπαρτιάτισσες ἀποχαιρετοῦσαν τὰ παιδιά τους ποὺ ἔφευγαν γιὰ τὸν πόλεμο! Σήμερα τὸ λέμε σὰν παροιμία γιὰ νὰ ἐκδηλώσουμε τὴν ἀπόφασή μας νὰ τελειώσουμε μὲ κάθε θυσία κάποια δουλειά.

★

5) «Οὐκ ἐᾷ με καθεύδειν τὸ τοῦ Μιλτιάδου τρόπαιον». Τὴ φράση αὐτὴ ποὺ σημαίνει «δὲν μὲ ἀφήνει νὰ κοιμηθῶ τὸ τρόπαιο τοῦ Μιλτιάδη», τὴν εἶπε, ὅπως μᾶς λέει ὁ Πλούταρχος, ὁ Θεμιστοκλῆς.

Ὅταν τὸν νικητὴ τῆς Σαλαμίνας τὸν ρώτησαν γιατὶ ἄλλαξε τρόπο στὴ ζωή του, ἔπειτα ἀπὸ τὴν περίλαμπρη νίκη τοῦ Μιλτιάδη στὸν Μαραθῶνα, εἶπε πὼς δὲν τὸν ἀφήνει νὰ ἡσυχάση (νὰ κοιμηθῆ) ἡ νίκη (τὸ τρόπαιο) τοῦ Μιλτιάδη. Τὴ φράση αὐτὴ τὴ μεταχειριζόμαστε καὶ σήμερα ὅταν

θέλουμε νὰ ποῦμε πὼς τὸ κατόρθωμα κάποιου ἄλλο γίνεται γιὰ μᾶς ἀφορμὴ γιὰ νὰ κάνουμε κάτι καλὸ ἢ νὰ κατορθώσουμε κάτι σπουδαῖο!

★

6) «Μολὼν λαβέ» (Ἔλα νὰ τὰ πάρης). Ἦταν ἡ ἀπάντηση, ποὺ κατὰ τὴν παράδοση, ὁ Βασιληᾶς τῆς Σπάρτης Λεωνίδας ἔδωσε στοὺς ἀπεσταλμένους τοῦ Ξέρξη — τοῦ Βασιληᾶ τῶν Περσῶν — ποὺ τοῦ ζήτησαν νὰ τοῦ παραδώσουν οἱ Ἕλληνες τὰ ὅπλα τους. Ἡ φράση αὐτὴ ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Πλούταρχο στὰ «'Αποφθέγματα Λακωνικά».

Τὸ «Μολὼν λαβὲ» τὸ μεταχειριζόμαστε σὲ πολλὲς περιστάσεις καὶ πολεμικὲς καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ μας βίου. Ὅταν κάποιος μᾶς ζητάει κάτι παράλογο καὶ μὲ ἀπαιτητικὸ μάλιστα τρόπο, τοῦ μηνᾶμε «Μολὼν λαβέ».

★

7) «Δέσποτα μέμνεο 'Αθηναίων» (Βασιλιά, νὰ θυμᾶσαι τοὺς 'Αθηναίους). Τὴ

φράση αὐτὴ τὴν ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος. Διηγιέται δηλαδὴ πὼς ὅταν ὁ Δαρεῖος ὁ Βασιληᾶς τῶν Περσῶν πληροφορήθηκε πὼς οἱ 'Αθηναῖοι εἶχαν βοηθήσει τοὺς Ἴωνες στὴν ἐπανάστασή τους, ἀγανάχτησε πάρα πολύ. Πρόσταξε λοιπὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτες του, νὰ τοῦ λέη τὴν ὥρα ποὺ τοῦ ἔφερνε τὸ φαγητὸ ἀπὸ τρεῖς φορὲς τὴ φράση: «Δέσποτα, μέμνεο τῶν 'Αθηναίων». Δηλαδὴ «μὴν ξεχνᾶς τοὺς 'Αθηναίους». Τὴ φράση τὴ μεταχειριζόμαστε ὅταν θέλουμε νὰ ἀπειλήσουμε κάποιον πὼς δὲν θὰ ξεχάσουμε τὸ κακὸ αὐτὸ ποὺ μᾶς κάνει ἢ ὅταν πρέπει νὰ θυμηθοῦμε κάτι ποὺ δὲν πρέπει νὰ ξεχνιέται.

★

8) «Θάλαττα — θάλαττα». Τὴν φράση ἀναφέρει ὁ Ξενοφῶν στὴν «Κύρου 'Ανάβασιν». Ὅταν οἱ ἄνδρες τοῦ Ξενοφῶντα (οἱ Μύριοι), ἔπειτα ἀπὸ κοπιαστικὸ καὶ πολυχρόνιο ταξίδι ἔφτασαν κοντὰ στὸν Εὔξεινο καὶ εἶδαν ἀπὸ μακρυὰ θάλασσα, φώναξαν μὲ ἀσυγκράτητη χαρά: «Θάλασσα — θάλασσα», ποὺ σήμαινε πὼς ἡ κοπιαστική τους πορεία ἀνάμεσα στὰ βουνὰ τῆς Μικρᾶς 'Ασίας ἦταν στὸ τέλος της.

Τὸ λέμε κι' ἐμεῖς, ὅταν ἔπειτα ἀπὸ κοπιαστικὲς προσπάθειες βλέπουμε ἀπὸ κάποιο σημεῖο πὼς βρισκόμαστε στὸ τέλος.

★

9) Ἔπειτα ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τοῦ σπαρτιατικοῦ στόλου ἀπὸ τὸν στόλο τοῦ 'Αλκιβιάδη, τὴν ἧττα τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τὸν φόνο τοῦ Σπαρτιάτη ναυάρχου Μινδάρου στὴν Κύζικο (410 π. Χ.), ὁ ὑποναύαρχος Ἱπποκράτης ἔστειλε ἕνα λακωνικὸ πραγματικὰ γράμμα στοὺς Σπαρτιᾶτες γιὰ νὰ τοὺς ἀναγγείλη τὴν καταστροφή. Τὸ γράμμα αὐτὸ εἶναι περίφημο γιὰ τὴν συντομία καὶ παραστατικότητά του: Τὸ γράμμα αὐτὸ ἔλεγε: «Ἔρρει τὰ κᾶλα. Μίνδαρος ἀπεσσύα. Πεινῶντι τὤνδρες. Απορίομες τί χρεῖ δρᾶν». Δηλαδή : «Καταστράφηκαν τὰ καράβια. Ὁ Μίνδαρος σκοτώθηκε. Πεινοῦν οἱ ἄνδρες. Δὲν ξέρουμε τί νὰ κάμωμε».

Φράσεις ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ τοῦ Ἱπποκράτη λέγονται σὲ ἀνάλογες περι-

πτώσεις καὶ σήμερα. Ἡ φράση πάντως αὐτὴ θεωρεῖται ὡς μία ἀπὸ τὶς πιὸ «Λακωνικές» ποὺ ἀναφέρει ἡ ἱστορία. Ὄχι ὅμως πιὸ λακωνικὴ ἀπὸ τὸ «Ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα».

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στόν 'Ισθμό τῆς Κορίνθου

Δὲ μᾶς κάνει καρδιὰ νὰ κατέβωμε ἀπ' τὴν ἀρχαία ἀκρόπολη τῆς Κορίνθου.... Ἕνας ἴσκιος ἀρχίζει σιγὰ—σιγὰ νὰ τυλίγη τὰ βουνὰ καὶ τοὺς κάμπους....

— Ἐλᾶτε καὶ νύχτωσε πιά.

Τὸ λὲν καὶ τὸ ξαναλὲν οἱ πρακτικοὶ τῆς παρέας. Ὁ Φάνης κι' ἐγὼ καθυστεροῦμε, πότε πάνω σ' ἕνα ἐρείπιο, πότε δίπλα σ' ἕναν γκρεμνό.....

— Πώ, πώ, ἄβυσσος! λέει τ' ἀγόρι, σκύβοντας μιὰ στιγμὴ πρὸς τὸ χάος... Ἂν πέση κανεὶς ἀπὸ δῶ, δὲ θὰ φτάση οὔτε τὸ κοκκαλάκι του κάτω.....

— Ναί, Φάνη, ἐδῶ ἦταν τὸ ὀχυρώτερο μέρος τοῦ μεσαιωνικοῦ κάστρου.... Εἶχε μιὰ πόρτα μικρή, ποὺ κανένας δὲν ἤξερε τί χρησίμευε.... Ποτὲ δὲν τὴν φύλαγαν, γιατὶ ποιὸς θὰ σκαρφάλωνε, μέσα ἀπὸ τὴν ἄβυσσο, νὰ πάρη τὸ κάστρο; Κι' ὅμως βρέθηκε κάποιος νὰ τὴν ἀνοίξη. Μὰ γιὰ νὰ βγῆ, ὄχι γιὰ νὰ μπῆ. Ἦταν ἕνας Ἕλληνας ἱππότης, ἀπ' τοὺς τελευταίους προμάχους τῆς μεσαιωνικῆς μας Ἑλλάδος. Ὁ Λέοντας ὁ Σγουρός. Ἦταν ἀφέντης τοῦ Κάστρου καὶ πάλαιψε μῆνες πολλοὺς γιὰ νὰ μὴν τ' ἀφήση νὰ πέση στὰ χέρια τῶν Φράγκων, τὸ 1210 μ.Χ. Χιλιάδες ἔστειλε στὸν Ἅδη μὲ τὸ ζεματιστὸ λάδι ποὺ κάθε τόσο ἔρριχνε ἀπ' τοὺς πύργους του, ἀναποδογυρίζοντας τὰ πελώρια καζάνια πάνω στοὺς πολιορκητές.

»Μὰ τ' ἀσκέρια τα σιδερόφρακτα εἶναι ἀτέλειωτα καὶ στὸ τέλος λύγισε ἡ Ἀκροκόρινθος.... Τότε ἄνοιξε ὁ Λέοντας ὁ Σγουρὸς τὴν καστρόπορτα, αὐτὴ τὴ μικρή, πάνω ἀπὸ τὸ χάος, καὶ πήδηξε κάτω μὲ τ' ἄλογό του.....

— Ἀρχίσατε πάλι τὶς ἱστορίες; φώναξε ὁ θεῖος Βρασίδας. Αὐτές, μάτια μου, τελειωμὸ δὲν ἔχουν. Ἐμεῖς φεύγομε. Μείνετε αὐτοῦ νὰ κοιμηθῆτε μὲ τὶς κουκουβάγιες!.

Περνώντας ἀπ' τὴν ἀρχαία Κόρινθο, ρίχνομε μιὰ ματιὰ στὰ ἐρείπια, ποὺ ἔβγαλε στὸ φῶς ἡ σκαπάνη τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Ἐπισκεπτόμαστε τὸ ναὸ τοῦ Ἀπόλλωνα (ποὺ στέκουν ἀκόμα ἑφτὰ κολῶνες του) καὶ τῆς χαλινίτιδας Ἀθηνᾶς.

Στεκόμαστε κατάπληκτοι ἀπὸ θαυμασμὸ μπροστὰ στὰ ἐξαίσια ἀγγεῖα τοῦ λαμπροῦ Μουσείου. Τί ἀρχιτεκτονικὴ ἁρμονία στὴ διακόσμηση! Τί πλοῦτος ἀπὸ στολίδια! Τί ὄμορφα σχέδια, τὶ μικρὰ λουλουδάκια ἀνάμεσα στὶς γραμμές, τοποθετημένα μ' ὀμορφιὰ καὶ τάξη!

— Πολὺ γοῦστο εἶχαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι, λέει ὁ θεῖος Βρασίδας.... Μά, εἴπαμε, ἦταν πλούσιοι ἄρχοντες κι' εἶχαν τὸν καιρὸ καὶ τὰ μέσα νὰ κάνουν πεντάμορφα ἔργα..... Ὅμως κουράστηκα σήμερα..... Ὀρειβάτη μὲ κάματε, σώνει καὶ καλά, στὰ γεράματά μου..... Πᾶμε τώρα μὴ φύγη τὸ τελευταῖο λεωφορεῖο.....

Ξυπνήσαμε, τ' ἄλλο πρωΐ, μὲ τὸν ἥλιο μεσούρανα..... Μὰ ἡ κούραση εἶχε φύγει... Ὁ θεῖος, ποὺ γκρίνιαζε χθές, εἶναι τώρα περδίκι. Κυττάζει τὴ Νέα Κόρινθο ἀπὸ τὸ μπαλκόνι τοῦ Ξενοδοχείου. Τὸν ἀκοῦμε νὰ μουρμουρίζη θαυμάζοντας:

— Τί σοῦ εἴμαστε, ἀλήθεια, ἐμεῖς οἱ Ρωμιοί!.... Ὅσο μᾶς χτυποῦνε θεοὶ κι' ἄνθρωποι, τόσο θεριέβουμε. Νὰ τὴν βλέπατε τούτη τὴν πόλη, πρὶν ἀπὸ εἴκοσι πέντε χρόνια, ὕστερα ἀπ' τὸν μεγάλο σεισμό! Πέτρα δὲν εἶχε μείνει ἐπάνω στὴν πέτρα. «Ξύλα καὶ λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ κέραμοι ἀτάκτως ἐρριμμένα», ὅπως λέγαμε τὸν καιρό μου στὸ συντακτικό. Πέρασα κεῖνες τὶς μέρες κι' ἡ καρδιά μου ραγίστηκε. Οἱ καϋμένοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ βρεθῆκαν ἄξαφνα στοὺς δρόμους. Ὁ θυμὸς τῆς γῆς χάλασε τὰ πάντα. Παντοῦ μισογκρεμισμένα τὰ σπίτια, ρημάδια, χαλάσματα Γιὰ σκεφθῆτε πῶς ἦταν ἡ Κόρινθος τότε;

— Μὰ πότε τὴν ξανάκτισαν κι' ἔγινε ἔτσι ὡραία; ρώτησε ὁ Φάνης... Τὰ σπίτια της εἶναι ψηλά, σιδεροδεμένα στέρεα πιά. Τί μεγάλα κτίρια, τὶ ὡραῖες ἐκκλησίες!

— Ναί, κάθε τόσο ποὺ περνῶ καμαρώνω τὴν πρόοδό της, εἶπε ὁ θεῖος Βρασίδας. Τὰ σπίτια ξανακτίστηκαν ἀντισεισμικά αὐτὴ τὴ φορά, γεροθέμελα. Οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸ ἔβαλαν κάτω...... Δημιούργησαν πάλι ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὅ,τι τοὺς κατάστρεψε ἡ φοβερὴ θεομηνία. Ἔδειξαν θέληση, αἰσιοδοξία, πεῖσμα πάνω στὸ πεῖσμα τῆς τύχης. Σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις δείχνουν οἱ λαοὶ τὴν ἀξία τους.

— Πᾶμε στὸν Ἅγιο Παῦλο, εἶπε ἡ Μυρτώ. Εἶναι ἡ καινούργια ἐκκλησία τῆς Κορίνθου, πραγματικὸ ἀριστούργημα....

Πήγαμε στὸν Ἅγιο Παῦλο, τὴ Μητρόπολη τῆς Κορίνθου κι' ἀνάψαμε τὸ κεράκι μας, στὸν Μεγάλο Ἀπόστολο. Ὄμορφη ἐκκλησία! Λαμποκοπᾶ ἀπ' τὰ μάρμαρα καὶ τὸ φῶς!

— Ἔχουν δίκιο οἱ Κορίνθιοι νὰ τιμοῦν ἰδιαίτερα τὸν Ἀπόστολο Παῦλο, εἶπε ὁ Φάνης. Τοὺς ἔκαμε ἀθάνατους, ἄλλη μιὰ φορά, μὲ τὶς δυὸ ὄμορφες καὶ σοφὲς ἐπιστολὲς ποὺ τοὺς εἶχε γράψει..... Κάθε τόσο ἀκοῦς τ' ὄνομά τους στὴν ἐκκλησία: «Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ ἀνάγνωσμα», λέει ὁ διάκος. Τί ὡραῖες συμβουλὲς ποὺ τοὺς δίνει σ' ἐκεῖνα τὰ γράμματα ὁ Παῦλος!

— Ναί, εἶπε ὁ Λεωνίδας. οἱ Κορίνθιοι πολὺ καμαρώνουν γιὰ τὴν προτίμηση ποὺ τοὺς ἔδειξε ὁ πιὸ μεγάλος Ἀπόστολος. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικο. Γιὰ σκεφθῆτε τιμή! Γιὰ νὰ κάμη χριστιανικὴ τὴν Ἑλλάδα, θεώρησε ἀπαραίτητο νὰ κερδίση, ἀπὸ τὶς πρῶτες, τὴν τρανὴ κοσμοπολιτεία αὐτοῦ τοῦ καιροῦ, ποὺ τὴν εἶχε κάμει πρωτεύουσά του ὁ Ρωμαῖος ἀνθύπατος. Τότε εἶχε, λένε, κοντὰ ἕνα ἑκατομμύριο κατοίκους. Σκεφθῆτε πληθυσμό! Σήμερα ἔχει μόνο δέκα χιλιάδες! Οἱ Ρωμαῖοι, ποὺ τὴν εἶχαν στὴν ἀρχὴ καταστρέψει, τὴν ξανάκτισαν μεγαλόπρεπη. Παντοῦ ἔβλεπες μαρμαρένιες λευκὲς κολῶνες, θέατρα, στοές, κρῆνες....

— Νὰ μὴν μπερδεύωμε ὅμως τὰ πράγματα, εἶπα. Αὐτὰ ποὺ μᾶς λέει ὁ Λεωνίδας, ἦταν στὴν Ἀρχαία Κόρινθο, στὰ ἐρείπια ποὺ εἴδαμε χθές.... Ἡ πολιτεία αὐτὴ ἐδῶ, εἶναι καινούργια.... Οἱ καϋμένοι οἱ Κορίνθιοι, ὅλο καὶ κατέβαιναν πρὸς τὴ θάλασσα, τρομοκρατημένοι ἀπὸ τοὺς σεισμούς, ποὺ τοὺς βασάνιζαν ἀπ' τὰ πανάρχαια χρόνια..... Ἐκεῖ, φυσικά, κήρυξε κι' ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

— Τί λέτε, δὲν κάνουμε τώρα καὶ μιὰ βόλτα στὴ νέα πόλη, μᾶς ἔκοψε ἡ Μυρτώ. Γιὰ τὴν παλιὰ εἴπαμε πολλά, φτάνει.

Ἡ πρόταση ἀνταποκρινόταν στὴ γενικὴ ἐπιθυμία. Πήραμε τοὺς δρόμους, τοὺς ὁλόϊσιους δενδροφυτευμένους δρόμους, ποὺ ἔβγαιναν ὅλοι κατὰ τὴ θάλασσα κι' ἄφηναν στὸ μάτι ἕναν ὁρίζοντα φωτεινό, ἀνοιχτὸ καὶ χαρούμενο. Καμαρώσαμε τὰ καινούργια κατάλευκα σπίτια, κτισμένα ὅλα ἀπὸ γερὸ μπετόν, εἴδαμε τὰ Σχολεῖα, τὶς Τράπεζες — πραγματικὰ μέγαρα — τὰ Δικαστήρια, τὶς πλατεῖες.....

Ναί, ἡ Κόρινθος εἶναι μιὰ εἰκόνα μοναδικὴ γιὰ νὰ δείξη στὸν ταξιδιώτη τί μπορεῖ νὰ κάμη, μέσα σ' ἐλάχιστο χρόνο, ἡ καρτερία κι' ἡ προκοπὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ἕνας ἀέρας πολιτισμοῦ ἀναδίνεται ἀπὸ παντοῦ. στὴν ὡραία αὐτὴ γωνιὰ τῆς Ἑλλάδας μας.

Κατὰ τ' ἀπογεματάκι κάναμε ἕναν περίπατο στὸν Ἰσθμό. Νὰ δοῦμε τὸ περίφημο κανάλι ποὺ ἔκαμε — ὄνομα καὶ πράγμα — ἀληθινὸ νησὶ τὴν Πελοπόννησο. Ὅσες φορὲς καὶ νὰ τὄχης δῆ τὸ ἐξαίσιο αὐτὸ θέαμα, εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν ἀφήσης μιὰ φωνὴ θαυμασμοῦ σὲ κάθε νέο ἀντάμωμά του. Δὲ συνηθίζεται ἡ ὀμορφιά. Γνώρισμά της εἶναι τὸ πὼς σὲ ξαφνιάζει πάντα, σὰ νὰ τὴ βλέπης γιὰ πρώτη φορά.

Στεκόμαστε πάνω στὴ στενὴ γέφυρα, ποὺ σμίγει τὴν Στερεὰ μὲ τὴν Πελοπόννησο. Κυττάζουμε τὸ βαθὺ κανάλι, τὴ στενὴ αὐτὴ βαθυπράσινη ταινία, ἀνάμεσα στοὺς κομμένους σύριζα κοκκινωποὺς βράχους. Τὸ νερὸ ἔπαιρνε, στὸ δειλινό, τὶς ἀνταύγειες ἀστραφτεροῦ ὑδραργύρου, πηχτὸ καὶ βαθύχρωμο καὶ τόσο ἀκύμαντο, σὰ νὰ εἶχε κρυσταλλώσει....

Ἀπ' τὴν ἄκρη τοῦ Σαρωνικοῦ φάνηκε τὸ πλοῖο ποὺ πήγαινε γιὰ τὴν Πάτρα. Ἔδινε τὴν ἐντύπωση πὼς ἔπιανε ὅλο τὸ πλάτος τῆς διώρυγας, ὁλότελα βουλιαγμένο ἀνάμεσα στοὺς πανύψηλους τοίχους.

— Δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ χτυπήση τὴ νύχτα στὰ τοιχώματα; ρώτησε ὁ Φάνης.

— Δὲν εἶναι τόσο στενὸ τὸ κανάλι, ὅσο φαίνεται, Φάνη, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Ἔχω περάσει μὲ τὸ βαπόρι, μιὰ νύχτα μὲ πανσέληνο. Ποτέ μου δὲ θὰ ξεχάσω αὐτὸ τὸ θέαμα..... Πρὶν ἀπὸ μᾶς πήγαινε τὸ φεγγάρι, κολυμπώντας μέσ' στὰ ἀσημένια νερά.

— Θὰ σταθοῦμε ἐδῶ ὥσπου νὰ φτάση στὴν ἄλλη ἄκρη, φώναξε ἡ Μυρτὼ ἐνθουσιασμένη.

— Πόση ὥρα νομίζετε πὼς χρειάζεται γιὰ νὰ σκίση αὐτὸ τὸ πλοῖο τὸν Ἰσθμό; εἶπε ὁ Λεωνίδας: Τουλάχιστο τρία τέταρτα τῆς ὥρας. Ἡ διώρυγα ἔχει ἑφτὰ χιλιόμετρα μάκρος κι' ὅπως βλέπετε. τὸ καράβι πηγαίνει πολὺ ἀργά.

— Μὰ δὲν ἔχομε λόγο νὰ βιαζόμαστε. εἶπε ὁ Φάνης.

Σὲ λίγο πήγαμε στὴν ἄλλη τὴ σιδηροδρομικὴ γέφυρα.

— Ναί, μὰ ὑπάρχει φόβος, ἂν μείνουμε ἐδῶ, νὰ μᾶς κόψη κανένα τραῖνο.

Τὴν ὥρα ποὺ τὄπαμε, ἀκούστηκε ἀπὸ μακρυὰ ἡ ταχεία ποὺ σφύριζε.... Μᾶς εἰδοποίησαν νὰ φύγουμε ἀπ' τὸ γεφῦρι.

Σταθήκαμε δίπλα, κυττάζοντας μιὰ τὸ καράβι καὶ μιὰ τὸ τραῖνο.... Τί σύμπτωση! Τὴν ὥρα ποὺ τράνταζε τὸ τραῖνο τὴ σιδερένια γέφυρα, περνοῦσε καὶ τὸ βαπόρι κάτω ἀπ' αὐτή. Ἡ συγκοινωνία στεριᾶς καὶ θάλασσας στὴν ἴδια εἰκόνα.....

— Σπουδαῖο ἔργο, εἶπα θαυμάζοντας. Οἱ θάλασσες καὶ οἱ στεριὲς σμίγουν, στ' αὐτὸ σημεῖο, σφίγγοντας φιλικὰ τὰ χέρια. Τὰ πλοῖα ποὺ πρὶν ἦταν ὑποχρεωμένα νὰ κάνουν τὸ γῦρο τῆς Πελοποννήσου, γλύτωσαν ἔτσι τὶς τρικυμίες τοῦ Μαλέα καὶ τοῦ Ταινάρου καὶ συντόμεψαν γιὰ πολὺ τὴν πορεία τους.

— Πές μας τὴν ἱστορία του, θεία, παρακάλεσε ὁ Φάνης.

— Εἶναι κι' αὐτὸ ἕνας ἆθλος, Φάνη μου, τῆς ἐπιμονῆς καὶ τῆς φιλοπονίας. Ἕνα δῶρο τοῦ ἀνθρώπου — νὰ ποῦμε — στὴ φύση καὶ στὸν ἑαυτό του..... Ἀπὸ τότε ποὺ ὁ λαιμὸς αὐτὸς τῆς στεριᾶς μεταμορφώθηκε σὲ θάλασσα, κι' ἔγινε διώρυγα ὁ ἰσθμός. ὁ ρυθμὸς τῆς ζωῆς ἄλλαξε σὲ τούτους τοὺς τόπους.

— Πῶς δὲν τὄχαν σκεφθῆ οἱ ἀρχαῖοι νὰ τὸ κάμουν αὐτοὶ τὸ σπουδαῖο αὐτὸ κανάλι;

— Τὸ σκέφτηκαν καὶ τὸ παρασκέφτηκαν, κι' ἄρχισαν πολλὲς φορές. Πάντα ὅμως ἀπόμεναν στὴ μέση. Μόνο ἐδῶ νικήθηκε, λέει, ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ποὺ εἶχε σκεφθῆ σοβαρὰ κι' εἶχε ἀρχίσει τὴν ἐπιχείρηση τοῦ ἔργου..... Τὸ ἴδιο κι' οἱ Ρωμαῖοι, δὲν τὰ κατάφεραν.... Εἶπαν, λοιπόν, οἱ ἄνθρωποι, πὼς δὲν εἶναι εὔκολο νὰ βιάσης τὰ ἔργα τῆς φύσεως καὶ τὸ παράτησαν. Ὅταν, ὅμως, ἔγινε ἡ διώρυγα τοῦ Σουέζ, μιὰ Γαλλικὴ Ἑταιρία καταπιάστηκε, τὸ 1880, μὲ τὸν Ἰσθμὸ τῆς Κορίνθου. Τ' ἀφῆκε ὅμως κι' αὐτὴ μισοτελειωμένο τὸ ἔργο, καὶ μετὰ 13 χρόνια, τὸ 1893, τ' ἀποτέλειωσαν οἱ Ἕλληνες.

Γυρίσαμε στὴν Κόρινθο μεθυσμένοι ἀπὸ τὸ μῦρο τοῦ πεύκου καὶ τῆς θάλασσας καὶ γεμᾶτοι αἰσιοδοξία καὶ πίστη γιὰ τὴ ζωή. Στὴν πεντάμορφη αὐτὴ γωνιὰ τοῦ κόσμου ποὺ μᾶς ἔβαλε ὁ Θεός, κρατᾶμε καλὰ τὴ θέση μας σὰ λαός. Μοχθοῦμε μέρα καὶ νύχτα μὰ κρατοῦμε πάντα ψηλὰ τὸν πολιτισμὸ καὶ τὴν πρόοδο τοῦ τόπου μας.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

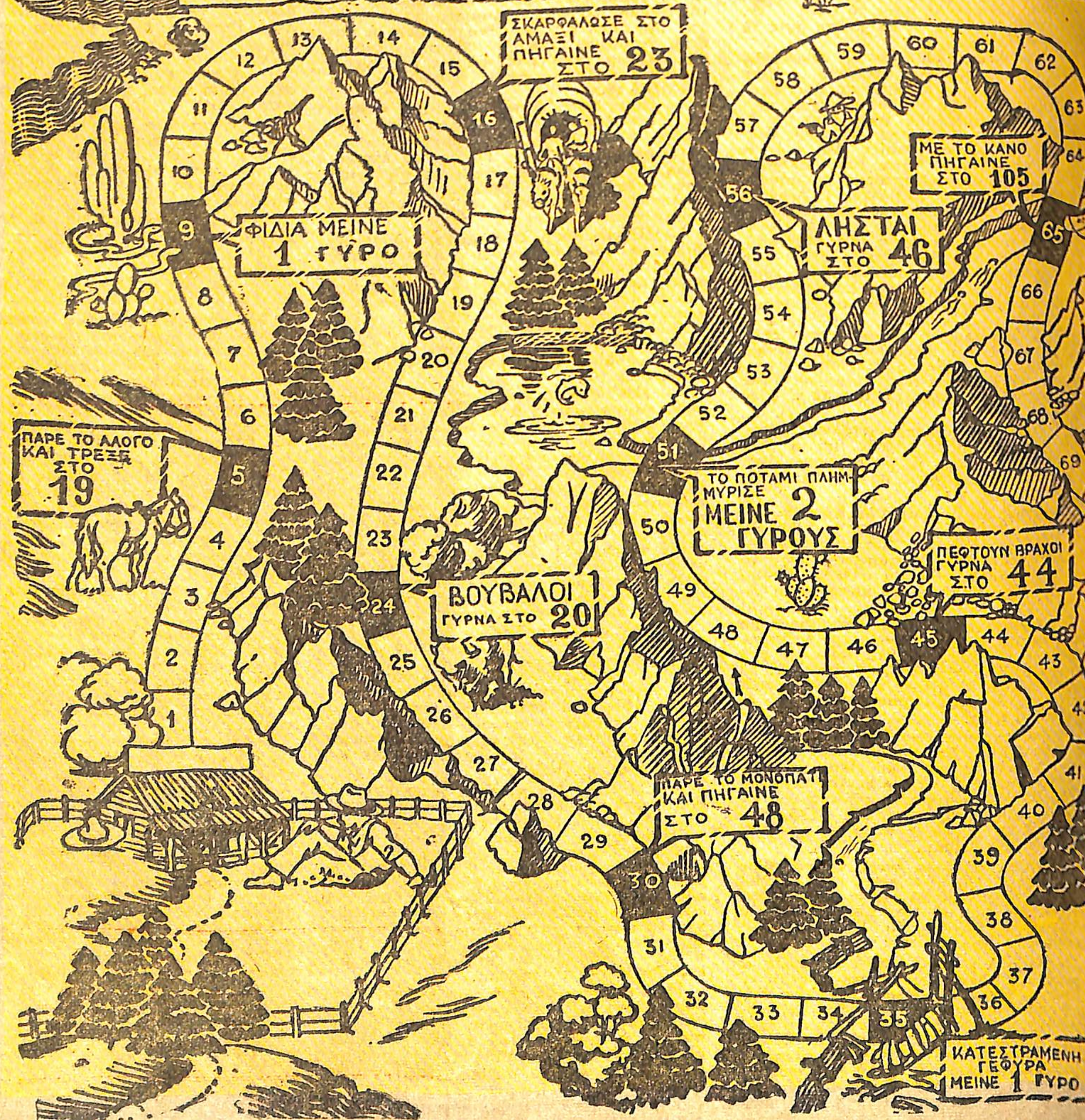
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Στὸ παιχνίδι τῆ… κίνδυνης Ἀποστολῆς» μποροῦν νὰ λάβουν μέρος πολλοί. Καλὸ … εἶναι νὰ μὴν ξεπερνοῦν τοὺς 4 γιὰ νὰ ἔχη τὸ παιχνίδι ἐνδιαφ…

Παίρνει ὁ καθέν… ἕνα κουμπὶ διαφορετικοῦ χρώματος ἢ ξυλαράκι ποὺ νὰ ξεχω…

Μ' ἕναν ἀπὸ τ… τοὺς τρόπους κανονίζουν οἱ παῖκτες τὴ σειρά τους. Ὁ πρῶτο… ἔπειτα οἱ ἄλλοι— γυρίζουν τὸ σβουράκι καὶ μεταθέτει τὸ κουμ… τόσες θέσεις ὅσες τοῦ δείχνει ὁ ἀριθμὸς ποὺ θὰ φέρη. Ἂν … κουμπὶ πέση σὲ μαῦρο τετράγωνο τότε ἀκολουθεῖ τὴν ὁδηγί… γράφεται παράπλευρα. Καθὼς καταλαβαίνετε νικητὴς ἀνακηρύσσ… εῖνος ποὺ θὰ φθάση πρῶτος τὸ κουμπί του στὸ τέρμα.

ΤΑ ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ
(Συνέχεια)

Στὸ προηγούμενο εἴπαμε πῶς τὸ πιὸ σπουδαῖο ἀπ' ὅλα τὰ λιπάσματα εἶναι ἡ κοπριά, κι' ἐξηγήσαμε πῶς πρέπει νὰ τὴν ἔχουμε μαζεμένη γιὰ νὰ μὴ χάνη τὰ πολύτιμα συστατικά της.

Θὰ τὄχετε, φαντάζομαι, προσέξει ὅτι στὶς πραχτικὲς συμβουλὲς ποὺ σᾶς δίνω γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου φυτοῦ, σᾶς μιλάω συχνὰ γιὰ «χωνεμένη» κοπριά.

Χωνεμένη εἶναι ἡ κοπριὰ ποὺ ἔμεινε στὸ λάκκο κάμποσο καιρό, καὶ δὲν εἶναι πρόσφατη.

Ἂν ρίξουμε στὸ χωράφι ἀχώνευτη κοπριά, κινδυνεύουμε νὰ μᾶς κάψη τὶς φυτεῖες. Ἔπειτα φέρνει στ' ἄσπαρτα ἀκόμη χωράφια διάφορους σπόρους ἀπὸ ἀγριόχορτα (ζιζάνια), ποὺ ὅταν χωνέψη, καταστρέφονται.

Ὅταν λοιπὸν ἡ κοπριὰ εἶναι ἕτοιμη (χωνεμένη) τὴν σκορπίζουμε ὁμοιόμορφα στὸ χωράφι. Τὴν κοπριὰ τὴν ρίχνουμε πρὶν ἀπὸ τὸ πρῶτο ὄργωμα, μὲ τὸ ὁποῖο καὶ τὴν παραχώνουμε. Τότε βλασταίνουν ἄφθονα τ' ἀγριόχορτα ποὺ τὰ καταστρέφουμε μὲ τὸ διβόλισμα.

Τὰ χωράφια θέλουν κοπριὰ κάθε τρία ἢ τέσσαρα χρόνια, γιατὶ τόσο βαστάει τὸ πλούτισμα τοῦ χώματος. Ἀπὸ τὸν δεύτερο ὅμως ἢ τὸ πολὺ τὸν τρίτο χρόνο, θ' ἀρχίσουμε νὰ ρίχνουμε (καθὼς θὰ δοῦμε κι' ἀργότερα) καὶ χημικὸ λίπασμα.

Πόση κοπριὰ πρέπει νὰ ρίχνουμε στὸ στρέμμα μας; Κάπου 2000 ὀκάδες, δηλαδὴ 6—7 κάρρα στὸ στρέμμα. Τὰ ποτιστικὰ χωράφια ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ περισσότερη κοπριά. Στ' ἀμμουδερὰ καλύτερα εἶναι νὰ ρίχνουμε λιγώτερη καὶ συχνότερα. (Κάθε δυὸ χρόνια).

Ἕνας συνηθισμένος τρόπος νὰ φουσκιστοῦν τὰ χωράφια, εἶναι νὰ στανίζουμε γιδοπρόβατα σ' αὐτά. Χρειάζεται ἕνα πρόβατο γιὰ κάθε τετραγωνικὸ μέτρο, δηλαδὴ χίλια πρόβατα φουσκίζουν ἕνα στρέμμα σὲ μιὰ νύχτα, καὶ ἑκατὸ πρόβατα τὸ φουσκίζουν σὲ δέκα νύχτες. Ὁ βοσκὸς ὅμως πρέπει νὰ ξυπνάη τὴ νύχτα καὶ ν' ἀλλάζη τὴ θέση τῶν προβάτων, ἀλλὰ τὸ χωράφι πρέπει νὰ ὀργωθῆ τὸ γρηγορώτερο ἀφοῦ σταβλισθοῦν σ' αὐτὸ τὰ ζῶα.

Ἄλλα ὀργανικὰ λιπάσματα εἶναι:

Τὸ *γκουανό*, ποὺ εἶναι χωνεμένα περιττώματα καὶ πτώματα μεγάλων τροπικῶν πουλιῶν. Στὸ Περοῦ ἦταν ὁλόκληρα βουνάκια ἀπὸ γκουανό, ποὺ ἔχουν ὅμως πιὰ ἐξαντληθῆ. Τὸ γκουανὸ ἔχει ἄφθονο ἄζωτο καὶ φωσφορικό. Σήμερα στὸ ἐμπόριο πουλᾶνε φτιαστὸ γκουανό.

Τὸ *λιοκόκκι* εἶναι κι' αὐτὸ καλὸ λίπασμα, πρὸ παντὸς ὅταν τὸ ρίχνη κανεὶς στὰ χωράφια φρέσκο. Ἔχει ἀπ' ὅλα. Λίγο φωσφορικό, λίγο ἄζωτο καὶ λίγο κάλι.

Τὰ *τσίπουρα* τῶν σταφυλιῶν, εἴτε βγαίνοντας ἀπὸ τὸ πατητήρι, εἴτε καὶ περασμένα ἀπὸ τὸ καζάνι, ἔχουν ἀρκετὸ ἄζωτο καὶ κάλι.

Τὰ *φύκια* τῆς θάλασσας, γιὰ τὰ χωράφια ποὺ εἶναι κοντὰ στὴ θάλασσα. Πρέπει ὅμως νὰ τ' ἀφήνουμε σὲ σωροὺς, νὰ ξεπλυθοῦν καλὰ μὲ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς γιὰ νὰ φύγη τὸ ἁλάτι τους καὶ νὰ σαπίσουν. Αὐτὰ εἶναι κυρίως πλούσια σὲ κάλι.

Τὰ *κέρατα τῶν ζώων*, τὰ *δέρματα* καὶ τὰ λέπια (ὅ,τι περισσεύει ἀπὸ τὴν βυρσοδεψία) εἶναι πλούσια κυρίως σὲ ἄζωτο. Μόνο ποὺ αὐτὰ θέλουν ἰδιαίτερη κατεργασία, ποὺ τὴν κάνουν οἱ μεγάλες χημικὲς ἑταιρίες.

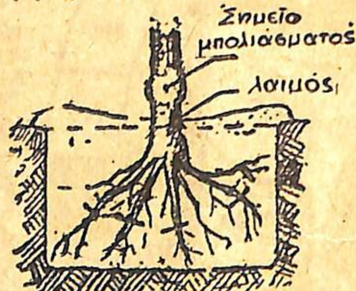
Τὸ ἴδιο καὶ τὰ *κόκκαλα* τῶν ζώων, ποὺ κι' αὐτὰ τὰ κάνουν λίπασμα οἱ μεγάλες χημικὲς ἑταιρίες. Αὐτὰ ἔχουν λίγο ἄζωτο, ἀλλὰ ἄφθονο φωσφορικό, ποὺ εἶναι καὶ τὸ πιὸ ἀκριβὸ λίπασμα.

Στὸ ἐρχόμενο, πρὶν μιλήσουμε γιὰ τὰ χημικὰ λιπάσματα, θὰ σᾶς πῶ γιὰ τὴ *χλωρὴ* λίπανση.

ΤΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΑ ΔΕΝΤΡΑ

Ἔχω νὰ σᾶς πῶ πολλὰ γιὰ τὰ καρποφόρα δέντρα, γιατὶ δυστυχῶς στὸν τόπο μας, ὁ ἀγρότης δὲν τοὺς ἔδωσε τὴ σημασία ποὺ τοὺς πρέπει. Ἕνα στρέμμα φυτεμένο μὲ καρποφόρα δέντρα, μπορεῖ νὰ δώση στὸν ἀγρότη πολὺ μεγαλύτερο εἰσόδημα ἀπ' ὅ,τι ἂν τὸ ἔσπερνε μὲ στάρι ἢ ἄλλο εἶδος. Κι' εἶναι δέντρα ὅπως ἡ μυγδαλιά, ἡ καρυδιά, ἡ φυστικιά, ποὺ ἐνῶ θέλουν ἐλάχιστη περιποίηση καὶ πιάνουν εὔκολα στ' ἀμμουδερὰ δικά μας χώματα, κάνουν καρπὸ ποὺ δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ πουληθῆ φρέσκος, καὶ κάνει πολὺ ἀκριβά. Ἂς ἀφήσουμε καὶ τὸ πλῆθος ἀπὸ τ' ἀγριόδεντρα ποὺ μένουν ἀμπόλιαστα στοὺς λόγγους — πλοῦτος πεταμένος καὶ χαμένος!

Ἂν ἡ καλλιέργεια στὸν τόπο μας γινόταν ὅπως πρέπει, μὲ τὸ κλῖμα ποὺ ἔχουμε καὶ τὴν ἔκταση ποὺ μπορεῖ νὰ καλλιεργηθῆ, ἡ χώρα μας θὰ ἦτανε ἕνα

Πῶς φυτεύονται τὰ δένδρα: Κόβομε τὴν ἄκρη ἀπ' τὶς ρίζες ποὺ εἶναι χαλασμένες, ἁπλώνομε τὶς ρίζες, ρίχνομε σ' αὐτὲς πρῶτα τὸ χῶμα τῆς ἐπιφανείας καὶ κατόπιν τὸ ἀπὸ κάτω καὶ ποτίζομε. Ἂν δὲν τὸ ἔχομε μπολιάση, τὸ μπολιάζομε κοντὰ στὴ γῆ.

πλούσιο περιβόλι κι' ὁ ἀγρότης μας θὰ καλοπερνοῦσε... Μορφωμένοι γεωπόνοι, πολὺ πιὸ σπουδασμένοι ἀπὸ τὸν μπάρμπα-Μήτρο, ποὺ σᾶς τὰ γράφει λιγάκι ἁπλὰ καὶ χωριάτικα, σοῦ λὲν πὼς ἡ Ἑλλάδα ὅταν καλλιεργηθῆ ὅπως πρέπει, θὰ βγάζη κάθε χρόνο πέντε φορὲς πιὸ πολλὰ προϊόντα ἀπ' ὅσα βγάζει σήμερα. Κι' ἐσεῖς, τὰ παιδιά, ποὺ θὰ γίνετε οἱ αὐριανοὶ καλλιεργητὲς αὐτῆς τῆς γῆς, ἔχετε μεγάλο καὶ σπουδαῖο ἔργο νὰ κάνετε, ἂν τὴν ἀγαπήσετε μὲ τὸ μυαλὸ καὶ τὴν καρδιά σας τὴν εὐλογημένη δουλειὰ τοῦ ἀγρότη. Ἕνα περιβόλι ἦταν ὁ Παράδεισος, κι' ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἀγάπησαν τὴ γῆ καὶ τὴ δούλεψαν πιστὰ καὶ μὲ μυαλό, τὴν ἔκαναν παράδεισο ξανά...

Ἀλλὰ ἂς ξαναγυρίσουμε στὰ δέντρα μας. Θὰ σᾶς πῶ λίγα λόγια σήμερα γιὰ τὸ πῶς φυτεύεται ἕνα δέντρο, ὡς νάρθη ὁ καιρὸς νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὸ κάθε καρποφόρο χωριστά.

Λοιπόν, τὰ δέντρα φυτεύονται εἴτε δεντράκι μὲ τὶς ρίζες του ποὺ ἔχει φυτρώσει πρῶτα σὲ φυτώριο, εἴτε μὲ *μόσκεμα*, εἴτε μὲ *καταβολάδες*.

Γιὰ νὰ φυτέψωμε λοιπὸν ἕνα δέντρο, σκάβουμε ἕνα λάκκο βαθὺ ἑξῆντα πόντους.

Στὸ βάθος ρίχνουμε κοπριὰ χωνεμένη, ἀνακατεμμένη μὲ λεπτοτριμμένο χῶμα.

Ὕστερα, ξεριζώνουμε τὸ δεντράκι ποὺ θέλουμε νὰ φυτέψουμε προσεχτικὰ γιὰ νὰ μὴ σπάσουν οἱ ρίζες, καὶ μ' ἕνα χοντρὸ ψαλίδι καθαρίζουμε τὶς σάπιες καὶ τὶς σπασμένες ρίζες καὶ τοῦ κόβουμε τὰ κλαδιά. Τὸ τοποθετοῦμε κατόπιν ὄρθιο στὸ λάκκο ἁπλώνοντας τὶς ρίζες στὸ λεπτὸ χῶμα ποὺ βάλαμε στὸ βάθος. Πάνω, ρίχνουμε πρῶτα τὸ λεπτὸ χῶμα ποὺ βγάλαμε ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια, προσέχοντας νὰ σκεπάση καλὰ ὅλες τὶς ρίζες καὶ παραγεμίζοντας καλὰ ὅλο τὸ λάκκο, ἀφήνοντας ὡστόσο λίγο ἄδειο, σὰ λεκάνη, γύρω ἀπὸ τὸ δεντράκι, γιὰ νὰ μένη τὸ νερό. Ρίχνουμε κατόπιν δυὸ κουβάδες νερό, τὸ στυλώνουμε ἂν ἔχη ἀνάγκη μ' ἕνα γερὸ ραβδὶ καὶ τὸ ἀφήνουμε.

Ἀπὸ μόσκεμα. Μερικὰ δέντρα μποροῦν νὰ πιάσουν ἂν φυτέψουμε μερικὰ κλαδιά τους ποὺ δὲν ἔχουν ρίζες. Τέτοια δέντρα εἶναι ἡ κυδωνιά, ἡ ἐλιά, οἱ λεῦκες κι' ἄλλα πολλὰ, καθὼς καὶ τὸ ἀμπέλι.

Κόβουμε λοιπὸν ἕνα κλαρὶ μὲ μάτια, ἀπὸ τὸ μητρικὸ δέντρο (αὐτὸ εἶναι τὸ μόσκεμα) καὶ τὸ φυτεύομε ὅπως τὸ δεντράκι.

Τὸ μόσκεμα γιὰ νὰ πιάση καὶ νὰ στερεώση, πρέπει νὰ εἶναι χρονιάτικο.

Ὡς νὰ φυτρώση καλά, θέλει ταχτικὸ πότισμα, γιατὶ τὸ μόσκεμα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ὑγρασία.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ἔχουμε καὶ τὶς *καταβολάδες*, ποὺ κι' αὐτὲς φυτεύονται ὅπως τὰ μοσκέματα.

Νὰ πῶς γίνεται μιὰ καταβολάδα: λυγίζουμε π. χ. ἀπὸ τὸ ἀμπέλι ἕνα κλαρί, τὸ παραχώνουμε στὸ χῶμα, τὸ στερεώνουμε, κι' ἀφήνουμε μόνο ἔξω τὴν ἄκρη μὲ δυὸ μάτια. (Τὸ σχέδιο θὰ σᾶς βοηθήση νὰ τὸ καταλάβετε καλύτερα).

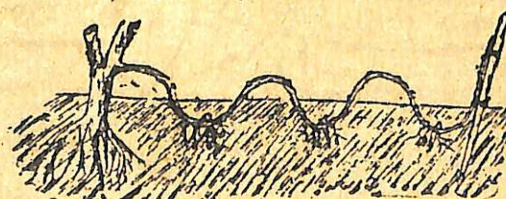
Σὲ λίγο θὰ δοῦμε πὼς σχηματίσθηκαν μέσα στὸ χῶμα μικρὲς ρίζες. Τὸ κόβουμε τότε ἀπὸ τὸ μητρικὸ κλῆμα, κι' ἔχουμε ἕνα νέο φυτὸ ἕτοιμο γιὰ φύτεμα!

ΤΟ ΚΡΑΣΙ

Τὸ ἄσπρο κρασί. Τὸ ἄσπρο κρασὶ εἶναι πιὸ λεπτὸ καὶ πιὸ εὐαίσθητο ἀπὸ τὸ μαῦρο. Θὰ προσέξουμε νὰ βάλουμε χωριστὰ ὅσα σταφύλια εἶναι χαλασμένα ἢ λασπωμένα, γιὰ νὰ πατηθοῦν χωριστὰ καὶ νὰ μὴν ἀνακατευθῆ ὁ μοῦστος τους μὲ τῶν γερῶν καὶ τὸν χαλάση.

Ὁ μοῦστος πάει ἀμέσως στὰ βαρέλια. Τὸν τσιπουρίτη ἀπὸ τὰ στιμμένα τσίπουρα, τὸν μοιράζουμε σὲ ὅλα τὰ βαρέλια τὸ ἴδιο, γιατὶ εἶναι ἀπαραίτητος.

Ἂν θέλουμε ρετσίνα, ρίχνουμε ἀμέσως στὸν μοῦστο 1½—2 ὀκάδες ρετσίνι λυωμένο στὸ μοῦστο, γιὰ κάθε 100

Καταβολάδες

ὀκάδες μοῦστο. Ὄχι παραπάνω, πικρίζει τὸ κρασί.

Ρίχνουμε καὶ 4—5 δράμια μεταμπισουλφὶτ σὲ κάθε 100 ὀκάδες μούστου. Τὸ ρίχνουμε κρύσταλλο, καὶ πρὶν ἀρχίσει ἡ ζύμωση. Ἂν ὁ μοῦστος εἶναι ἀπάνω ἀπὸ 13 βαθμούς, ρίχνουμε καὶ τὸ ἀνάλογο ξυνό, γιὰ νὰ μὴν κόψῃ τὸ κρασί.

Ἡ ζύμωση κρατάει καὶ 40 μέρες. Γιὰ νὰ μὴν ἀργοπορήσῃ, πρέπει ὁ μοῦστος νὰ ἔχῃ θερμοκρασία 28—30 βαθμοὺς κι' ἡ ἀποθήκη 20—22.

Κάθε τόσο ἀερίζομε τὸν μοῦστο, ὅπως ἐξηγήσαμε. Στὴν ἀρχὴ ἀφήνουμε τὰ βαρέλια ξετάπωτα, κι' ὅταν λιγοστεύει ἡ ζύμωση, τὰ ταπώνουμε ἐλαφρά. Ὅταν γίνῃ τὸ κρασί, πρέπει τὰ βαρέλια ν' ἀπογεμίσουν ὣς ἐπάνω καὶ νὰ ταπωθοῦν. Προσοχὴ στὸ ἀνθρακικὸ ὀξύ, τὸ ἀέριο ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὰ βαρέλια καὶ εἶναι δηλητήριο. Βάλετε στὴν ἀποθήκη ἕνα κερὶ ἀναμμένο, κι' ἂν σβύσῃ, ἀερίσετέ την, νὰ φύγῃ τὸ ἀέριο, ποὺ συνήθως μαζεύεται χαμηλά, στὸ πάτωμα.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ ποῦμε γιὰ τὴν μετάγγιση τοῦ κρασιοῦ, ποὺ κάνει ὥστε νὰ μὴν ἀρρωσταίνουν τὰ κρασιά. Αὐτὴ ὅμως γίνεται ἀργότερα, τὸν Δεκέμβριο.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἐξακολουθοῦμε τὰ ὀργώματα καὶ τὸ σπάρσιμο τοῦ σταριοῦ.

Συνεχίζομε τὸ βολοκόπημα, κυρίως στὰ χωράφια ποὺ θὰ σπαρθοῦν κτηνοτροφικὰ φυτὰ (δηλαδὴ τριφύλλι, βίκος, ρόβη, λούπινα, ἥλιος, κτηνοτροφικὰ κοκκινογούλια κλπ.).

Ἀρχίζομε τὰ βαθειὰ ὀργώματα γιὰ τ' ἀνοιξιάτικα γεννήματα (κριθάρι, βρώμη, βρίζα, καλαμπόκι κλπ.).

Τελειώνουμε τὸ μάζεμα τοῦ μπαμπακιοῦ καὶ ξεριζώνομε καὶ καῖμε τὰ φυτὰ τοῦ μπαμπακιοῦ καὶ τὶς καπνόβεργες.

Καθαρίζομε τὰ λιοστάσια ἀπὸ τ' ἀγριόχορτα καὶ ἑτοιμάζομε τὰ δοχεῖα γιὰ τὸ λάδι, πλένοντάς τα μὲ ποτάσσα.

Ἀρχίζομε τὴ σπορὰ τῶν λουλουδιῶν σὲ σπορεῖα γιὰ νὰ προφυλαχτοῦν ἀπὸ τὸ κρύο.

Στ' ἀμπέλια τελείωσε ὁ τρύγος.

Μαζεύομε τοὺς πασσάλους κι' ἑτοιμαζόμαστε γιὰ τὸ ξελάκκωμα τῶν κλημάτων.

ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ

Ποῦ θὰ στηθῇ τὸ κοτέτσι. Ὅποιος θέλει νὰ κάνῃ κοτέτσι γιὰ τὸν χειμῶνα, πρέπει νὰ βιαστῇ. Τώρα εἶναι ἡ πιὸ κατάλληλη ἐποχή.

Τὸ κοτέτσι πρέπει νὰ στηθῇ στὸ κατάλληλο μέρος. Τὸ χῶμα πρέπει νὰ εἶναι ξερὸ καὶ ἀμμουδερό. Πρέπει νὰ ρίχνουμε κι' ἀρκετὴ χοντρὴ ἄμμο χάμω, γιατὶ χρειάζεται στὴν κότα γιὰ τὸ τσόφλι τοῦ αὐγοῦ της. Ἂν ἔχουμε πολλὲς κότες, καλὸ εἶναι νὰ σκάβουμε βαθεῖς λάκκους καὶ νὰ τοὺς γεμίζουμε μὲ ἄμμο ψιλή. Γιατὶ στὶς κότες ἀρέσει νὰ τρίβωνται σ' αὐτὴν τὴν ἄμμο καὶ νὰ καθαρίζουν τὰ φτερά τους. Ἂν δὲν ἔχουμε πολὺ τόπο, βάζομε κάτω μερικὰ κιβώτια ξύλινα, χαμηλά, γεμάτα ἀπ' αὐτὴν τὴν ἄμμο, ὅπου ρίχνομε καὶ λίγο θειάφι. Αὐτὰ τὰ κιβώτια ὀνομάζονται κονιστώρια, κι' εἶναι ἀπαραίτητα στὶς κότες. Τὸ μέρος ὅπου θὰ τσιμπολογοῦν οἱ κότες, πρέπει νὰ εἶναι καθαρό, νὰ τὸ πιάνῃ ὁ ἀέρας καὶ νὰ τὸ βλέπῃ ὁ ἥλιος.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ συνεχίσουμε γιὰ τὸ κοτέτσι.

Ο ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΗΤΡΟΣ

Στρατιωτικὲς ἀναμνήσεις

ΕΞΟΡΜΗΣΗ

Ἤμουνα κληρωτὸς στὸ ἕκτο σύνταγμα στὴν Πάτρα. Ποιὰ χρονιὰ δὲν σᾶς ἐνδιαφέρει. Ἂν θέλετε νὰ μάθετε ὡρισμένα πράγματα γιὰ τὸ ἄτομό μου, μπορῶ νὰ σᾶς τὰ πῶ ὅλα... ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἡλικία. Σήμερα ἔχω γένεια, φαλάκρα καὶ γυαλιὰ χοντρά. Αὐτὰ σᾶς φτάνουν. Ἤμουνα λοιπὸν κληρωτὸς στὸ ἕκτο σύνταγμα. Ὑπασπιστὴς ἦταν ὁ λοχαγὸς Δρακούσης, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, πρώτης τάξεως ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ πρώτης γραμμῆς στρατιώτης. Εἶχα τὴν ἀτυχία νὰ ζωγραφίζω καὶ τὴν ἔχω καὶ σήμερα. Ἕνα πρωῒ ἦρθε ὁ Ὑπασπιστὴς στὸ λόχο.

— Ποιὸς εἶναι ἀπὸ σᾶς ζωγράφος;

— Παρὼν κ. Ὑπασπιστά.

— Τί παρών!

— Εἶμαι ζωγράφος!

Ἀφοῦ μὲ κύτταξε καλά, μὲ διέταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσω.

Πῆγα στὸ γραφεῖο του, καὶ ἐκεῖ μοῦ ἐξήγησε πὼς ἔπρεπε ὅπως δήποτε νὰ ἐκτελέσω ἕνα ταμπλώ, στρατιωτικοῦ περιεχομένου, γιὰ τὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Συντάγματος.

— Νὰ σὲ φιλήσω λοχαγέ μου (δὲν τὸ εἶπα δυνατά, ἀλλὰ ἀπὸ μέσα μου).

— Πάρε διακόσες δραχμὲς γιὰ τὰ πρῶτα ὑλικὰ καὶ βλέπουμε.

Τσίμπησα τὶς διακόσιες κι' ἔγινα καπνός.

Εἶχα ἐφοδιασθῆ μὲ ἄδεια ἐλευθέρας κυκλοφορίας καὶ καθόδου εἰς τὴν πόλη καὶ θεωροῦσα τὸν ἑαυτό μου ὡς τὸν πιὸ εὐτυχῆ φαντάρο. Κάποτε ὅμως ἔπρεπε νὰ βάλω ἐμπρὸς τὴ δουλειά. Τί νὰ ζωγράφιζα ὅμως; Ἐδῶ σᾶς θέλω. Ὁ Ὑπασπιστὴς μοῦ εἶχε πεῖ «στρατιωτικοῦ περιεχομένου». Γιὰ νὰ βρῶ λοιπὸν τὸ θέμα, κοπάνισα δυὸ οὐζάκια ἀπ' τὶς διακόσες — αὐτὸ δὲν ἦταν σπατάλη τοῦ δημοσίου πλούτου, τὰ ἐχαρακτήρισαν ὡς ἔξοδα παραστάσεως! Στὸ δέκατο οὖζο βρῆκα τὴ λύση. Μπῆκα σ' ἕνα χαρτοπωλεῖο καὶ ψαχούλεψα ὅλα τὰ κάρτ - ποστὰλ ποὺ παρίσταναν φαντάρους καὶ κανόνια. Βρῆκα μιὰ ὡραία σύνθεση ἀπὸ στρατιῶτες ποὺ ἐξορμοῦσαν σ' ενα ὕψωμα μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχη. Ἔγραψα στὰ ἔξοδα μιὰ δραχμὴ καὶ ξεκίνησα γιὰ τὸ Σύνταγμα. Ἡ μέρες κυλοῦσαν ἀργὰ καὶ ἤρεμα στὸ κομψό μου ἀτελιέ, πάνω στὸν τρίτο ὄροφο τῆς στρατιᾶς. Ζωγράφιζα τὴν ἐξόρμηση μὲ τὸ πάσο μου, καὶ κάπνιζα τσιγαράκια πρώτης ποιότητος ἀπὸ τὶς διακόσες. Κι' ἕνα μολυβένιο χινοπωρινὸ πρωΐ, βαρύ, καταθλιπτικὸ σὰν βραχνᾶς ἄνοιξε ἡ πόρτα τοῦ ἀτελιέ μου καί, φάπ, φάντες μπαστοῦνι ἕνας ὑπολοχαγὸς Σαγματοποιὸς μὲ πιάνει ἐπ' αὐτοφώρῳ! Δηλαδὴ δὲν ἔκανα τίποτα... ἀλλὰ ἁπλούστατα εἶχα ξαπλώσει στὸ πάτωμα καὶ κάπνιζα σὰν ἀφεντικό. Μόλις εἶδα τὰ μουστάκια του τινάχτηκα σὰν λάστιχο....

— Διατάξτε.

— Τί κάνεις;

— Καλὰ εὐχαριστῶ.

— Τὸν κακό σου τὸν καιρό, βλάκα Βλάκας ὁ ζωγράφος τοῦ Συντάγματος, δὲν τὸ περίμενα ποτέ μου...

—Πῆρα μὲ ἄριστα τὸ δίπλωμά μου, κύριε Ὑπολοχαγέ, δὲν εἶμαι βλάκας.

— Κι' ὅμως εἶσαι!

Ὁ κανονισμὸς λέει πὼς πᾶς κατώτερος πρέπει νὰ παραδέχεται ὅ,τι τοῦ λένε οἱ ἀνώτεροί του κι' ἀναγκάστηκα νὰ ἀπαντήσω.

— Εἶμαι κύριε Ὑπολοχαγέ.

— Πολὺ καλά.

— Τώρα θέλεις νὰ μάθης γιατὶ εἶσαι;

— Θὰ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων.

— Λοιπόν! Ἔλα δῶ, γιὰ πές μου τί εἶναι αὐτὸ ποὺ ζωγραφίζεις;

— Ἐξόρμηση!

— Κι' αὐτὸς ὁ κόσμος;

— Φαντάροι.

— Εἶσαι βλάκας...

— Πάλι;

— Μέχρι τάφου! βρὲ ζῶον... Τί εἶναι αὐτὸς ὁ κόσμος ποὺ τρέχει στὸ ὕψωμα;

— Φαντάροι, κύριε Ὑπολοχαγέ.

— Εἶσαι βλάκας!

— Πάλι;

— Πάλι βρὲ βλάκα. Γιὰ ἄνοιξε τὰ στραβά σου! Αὐτὰ ἐδῶ, αὐτά, αὐτὰ τί καπέλλα εἶναι ποὺ φορᾶνε οἱ φαντάροι;

Ὅλη ἡ Πάτρα ἔπεσε στὸ κεφάλι μου! Ἔπαθα ἀφασία γιὰ κάμποση ὥρα, καὶ κάποτε μουρμούρισα, σὰν ἑτοιμοθάνατος.

— Δὲν εἶναι ἑλληνικά, κύριε Ὑπολοχαγέ! Εἶμαι βλάκας....

— Ξέρεις τί ζωγραφίζεις ἀνόητε;

— Τί;

— Ἰταλούς! Οἱ στολὲς ποὺ φοροῦν καὶ τὰ καπέλλα τους εἶναι ἰταλικά!!

Τὴν εἶχα πάθει! Τὸ ἀναθεματισμένο κάρτ-ποστὰλ παρίστανε Ἰταλοὺς φαντάρους, καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, κατὰ τὴν ἀντιγραφὴ δὲν τὸ πῆρα χαμπάρι καὶ βάρεσα μπρός. Ἐκ τῶν ὑστέρων ὅμως δικαιολογῶ ἀπόλυτα τὸν κ. Ὑπολοχαγὸ ποὺ μὲ εἶπε βλάκα, γιατὶ οἱ Ἰταλοὶ οὐδέποτε εἴδανε ἐξορμήσεις οὔτε στὸν ὕπνο τους, οὔτε καὶ ζωγραφιστές!!!

Κ. ΜΠΕΖΟΣ

(Τὸ παραπάνω εὐθυμογράφημα γράφτηκε στὸ 1940, ἔπειτα ἀπὸ τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου, ἀπὸ τὸν ἀλησμόνητο καλλιτέχνη Κ. Μπέζο, ποὺ πέθανε στὴν κατοχή).

Η Σελίδα των Μικρών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἡ καλὴ μαθήτρια

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ὅπως θὰ θυμᾶστε, ἔταξα στὴ Ρηνούλα νὰ τῆς πῶ σήμερα τί πρέπει νὰ κάνη τώρα ποὺ πρωτοπῆγε σχολεῖο, γιὰ νὰ γίνη καλὴ μαθήτρια καὶ νὰ μάθη τὰ γράμματα ποὺ ἐμεῖς οἱ πιὸ παλιοὶ τὰ λέγαμε «πράματα τοῦ Θεοῦ». Θυμᾶστε ἐκεῖνο τὸ τραγουδάκι: «Γράμματα, σπουδάγματα, τοῦ Θεοῦ τὰ πράματα».

Θέλετε, λοιπόν, ν' ἀκούσετε κι' ἐσεῖς ἀπὸ τούτη τὴ στήλη, τὶς συμβουλὲς ποὺ ἔδωκα στὴ Ρηνούλα;

Πρῶτα-πρῶτα, τὴν πῆρα κοντά μου καὶ ντύσαμε μὲ μιὰ μπλὲ κόλα τ' ἀλφαβητάριο. Βάλαμε μιὰ ὄμορφη ἐτικέτα καὶ γράψαμε ἐπάνω τὸ ὄνομα τῆς Ρηνούλας. Πῶς καμάρωνε ἡ μικρούλα μας μὲ τὸν τίτλο ποὺ ἄκουσε πρώτη φορὰ κάτω ἀπ' τ' ὄνομά της: Μαθήτρια στὴν πρώτη τάξη τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

— Σ' ἀρέσει αὐτὸς ὁ τίτλος, Ρηνούλα μου, ἔ; Πρέπει ὅμως καὶ νὰ τὸν τιμήσης.

Ὑπάρχουν μαθητὲς καὶ μαθητές. Ἄλλοι παίρνουν ἀράδα τὰ δεκάρια στὴν πλάκα καὶ στὸ τετράδιο καὶ γυρίζουν λαμποκοπώντας στὸ σπίτι τους, κι' ἄλλοι γνωρίζονται ἀπὸ δέκα μίλλια μὲ τὰ κλαμμένα τους μάτια, πῶς εἶναι τιμωρημένοι.

Νὰ μὴ σ' ἀντικρύσω ποτὲ σ' αὐτὴν τὴν κατάσταση, Ρηνιώ μου.

— Τί πρέπει νὰ κάνω, γιαγιάκα, γιὰ νὰ μὴ μ' ἀντικρύσης;

— Πρῶτα ἀπ' ὅλα νᾶσαι τακτική. Νάχης καθαρὴ τὴν τσάντα σου. Νὰ μὴν τὴν πετᾶς ἐδῶ κι' ἐκεῖ. Βλέπεις μερικὰ παιδιὰ στὰ διαλείμματα καὶ τὴν κάνουν τόπι. Ἄλλα, πάλι, μόλις μποῦνε στὸ σπίτι τὴν ρίχνουν ὅπου προφτάσουν. Λαδώνεται καὶ βρωμίζεται κι' ὅποιος τὴν βλέπει, κάνει ἀμέσως τὴ σκέψη:

— Τὸ παιδάκι αὐτὸ δὲν εἶναι καθαρό, οὔτε τακτικό. Δὲν ἀγαπᾶ τὰ γράμματα, ἀφοῦ μεταχειρίζεται τόσο ἄσχημα τὴ μαθητική του σάκκα. Φαντάζομαι τί βρώμικα θᾶναι τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδιά του.

— Ἐγὼ ὅμως θἄχω τὴν τσάντα μου καθαρὴ κι' ὅποιος τὴν κοιτᾶ θὰ λέη: Φαντάζομαι τί καθαρὰ καὶ τί τακτικὰ θᾶναι τὰ βιβλία τῆς Ρηνούλας. Κι' ἂν δὲν πιστεύη, θὰ τὰ βγάζω νὰ τοῦ τὰ δείχνω.

— Μπράβο, καλό μου κοριτσάκι, κι' ἡ γιαγιάκα θὰ καμαρώνη ποὺ κράτησες τὶς συμβουλές της. Ὕστερα πρέπει νὰ μελετᾶς, νὰ κάνης τὰ καθήκοντα ποὺ σοῦ βάζει ἡ δασκάλα. Τὸ γράψιμο, τὴν ἰχνογραφία, τὸ διάβασμα, τὴ χειροτεχνία... Κι' ὅλα πάλι τακτικά, νοικοκυρεμένα. Νάχης ὁρίσει μιὰ ὥρα γιὰ τὴ μελέτη σου καὶ νὰ ξέρης... Τέσσερις ντάγκ, θὰ καθήσω στὸ τραπεζάκι μου. Αὐτὴ εἶναι ἡ ὥρα τῆς μελέτης. Ἂν δὲν τελειώσω, οὔτε θὰ φάω, οὔτε θὰ παίξω. Ὄχι νὰ ξελαρυγγίζεται ἡ μαμά, ὅπως κάνει με τὸν Τέλη.

— Ρηνούλα ἔλα νὰ γράψης, Ρηνούλα ἔλα νὰ διαβάσης.

— Τώρα, γιαγιά, διορθώθηκε κι' ὁ Τέλης.

— Ναί, μὰ ἐσύ, Ρηνούλα μου, θὰ τὸ μάθης ἀπ' τὴν ἀρχή, γιὰ νὰ μὴν ἔχης ἀργότερα ἀνάγκη ἀπὸ διόρθωμα. Ἂν συνηθίσης ἀπὸ τώρα τὴν τάξη, ἂν δὲν παραβαίνης τὸ πρόγραμμά σου, τότε νὰ ξέρης Ρηνάκι μου, πὼς θὰ γίνης μιὰ μέρα ἕνας σπουδαῖος ἄνθρωπος, μορφωμένος καὶ τακτικός, ποὺ θὰ ξέρη πάντα πῶς νὰ κάμη χαρούμενη κι' ὄμορφη τὴ ζωή του. Δός μου τὸ λόγο σου, κοριτσάκι μου, πὼς θὰ τὴν κρατήσης αὐτή μου τὴ συμβουλή.

— Σοῦ τὸν δίνω, γιαγιάκα.

Τὴν ἀκούσατε, παιδιά. Μάρτυρες νᾶστε. Δῶστε μου τώρα κι' ἐσεῖς τὸ δικό σας. Σὲ λίγο καιρὸ θὰ σᾶς ρωτήσω νὰ μάθω ἂν τὸν κρατήσατε, ἂν ἀκούσατε τὴ συμβουλὴ ποὺ σᾶς ἔδωσε ἡ

ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ἕνα μικρὸ ἀγόρι ἔτρεχε στὸν δρόμο κάποιου χωριοῦ σφυρίζοντας καὶ κουδουνίζοντας στὴν τσέπη του δυὸ χρυσὲς λίρες.

Ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσε, συνάντησε ἕνα χωρικό, ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια του ἕνα μεγάλο καλάθι, σκεπασμένο.

—Καλημέρα, εἶπε τὸ παιδί, στὸν χωρικό. Τί ἔχεις μέσα στὸ καλάθι;

— Ὅ,τι καὶ ἂν ἔχω δὲν εἶναι γιὰ σένα, ἀπάντησε ὁ χωρικός.

Ὁ μικρὸς δὲν εἶπε τίποτα, μὰ ἄρχισε νὰ περπατᾷ κοντά του, κουδουνίζοντας μέσα στὴν τσέπη του τὶς λίρες.

—Τί εἶναι αὐτὸς ὁ κρότος ποὺ ἀκούω; ρώτησε τώρα ὁ χωρικός.

— Εἶναι οἱ λίρες ποὺ μοῦ ἔδωσαν τ' ἀδέρφια μου. Μοῦ ἔλεγαν ὅλο πὼς εἶμαι «κουφιοκεφαλάκης». Κι' ἔτσι μοῦ ἔδωσαν αὐτὲς τὶς δυὸ λίρες καὶ μ' ἔδιωξαν ἀπ' τὸ σπίτι, γιὰ νὰ βρῶ τὴν τύχη μου.

—Κοίτα ἐδῶ, εἶπε τότε ὁ χωρικός, ποὺ ἤθελε νὰ κερδίση τὶς λίρες. «Μέσα στὸ καλάθι μου ἔχω μιὰ περίφημη χήνα. Κοίταξε τί ὡραία ποὺ εἶναι. Θέλεις νὰ στὴν πουλήσω;

—Πραγματικά, εἶπε τὸ παιδί, εἶναι πολὺ ὡραία. Πάρε τὶς λίρες καὶ δός μου τὸ καλάθι.

Κι' ἔτσι ἔκαναν τὴν ἀνταλλαγὴ καὶ ξεκίνησαν κι' οἱ δυό.

Μόλις ὅμως, προχώρησαν λίγο ὁ «κουφιοκεφαλάκης» εἶδε ἕνα πανέμορφο παλάτι ἐπάνω σ' ἕνα καταπράσινο λόφο.

— Ποιανοῦ εἶναι αὐτὸ τὸ παλάτι; ρώτησε τότε τὸ χωρικό.

—Μὰ τόσο κουφιοκεφαλάκης εἶσαι; Δὲν ἄκουσες ποτὲ γιὰ τὸ παλάτι τοῦ βασιληᾶ μας; Ὁ καλός μας βασιληᾶς κάθεται ἐδῶ.

—Ἄ, ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, τότε θὰ πάω νὰ τοῦ χαρίσω αὐτὴ τὴν ὡραία χήνα, εἶπε ὁ κουφιοκεφαλάκης καὶ ξεκίνησε γιὰ τὸ παλάτι σφυρίζοντας. Μόλις ἔφτασε ἐκεῖ χτύπησε τὴ μεγάλη πόρτα κι' ἕνας ὑπηρέτης, χρυσοντυμένος τοῦ ἄνοιξε.

—Τί θέλεις;

—Τὸ καὶ τό.

— Τί εἶναι αὐτὸς ὁ κρότος ποὺ ἀκούω; ρώτησε ὁ χωρικός.

—Θὰ σ' ἀφήσω, τοῦ λέει ὁ ὑπηρέτης, νὰ μπῆς μέσα, ἂν μοῦ ὑποσχεθῆς τὴν μισὴ ἀπ' τὴν ἀμοιβή, ποὺ θὰ σοῦ δώση ὁ βασιληᾶς.

—Σύμφωνοι.

Κι' ἔτσι ὁ χρυσοντυμένος ὑπηρέτης ἄφησε τὸν κουφιοκεφαλάκη νὰ μπῆ στὸ παλάτι. Μὰ καθὼς πήγαινε ν' ἀνέβη τὴ σκάλα συνάντησε κι' ἕναν δεύτερο ὑπηρέτη.

—Τί θέλεις ;

—Τὸ καὶ τό.

Κι' ὁ δεύτερος ὑπηρέτης ζήτησε τὴν μισὴ ἀμοιβὴ γιὰ νὰ τὸν πάη στὸν βασιληᾶ.

Ὁ κουφιοκεφαλάκης συμφώνησε καὶ μ' αὐτὸν κι' ἔτσι μπῆκε στὴν αἴθουσα τοῦ θρόνου, ἐνῶ ἀπὸ πίσω του, ἐρχόνταν κι' οἱ δύο ὑπηρέτες. Προσκύνησε τὸν βασιληᾶ καὶ ἀκούμπησε στὰ πόδια τοῦ θρόνου τὸ καλάθι μὲ τὴν χήνα. Κι' ὁ βασιληᾶς εὐχαριστήθηκε πολὺ καὶ ρώτησε τὸν κουφιοκεφαλάκη «τί θέλει γι' ἀνταμοιβή».

—Ζήτησε χρυσάφι, τοῦ ψυθύρισε ὁ πρῶτος ὑπηρέτης.

—Ζήτησε διαμάντια, τοῦ ψυθύρισε ὁ δεύτερος.

—Ὄχι δὲν θὰ ζητήσω οὔτε χρυσάφι οὔτε διαμάντια, εἶπε ὁ κουφιοκεφαλάκης, θέλω μόνον ἕνα γερὸ ξύλο.

—Ἔλα, ἔλα μὴν ἀστειεύεσαι, εἶπε ὁ βασιληᾶς, πές μου τί θέλεις;

—Θέλω νὰ φάω ἕνα γερὸ ξύλο, ἐπέμενε ὁ κουφιοκεφαλάκης. Κι' ἔτσι ἀναγκάσθηκε ὁ βασιληᾶς νὰ διατάξη ἕνα ὑπηρέτη νάρθη καὶ νὰ δώση στὸ παιδὶ πενήντα ξυλιές.

Κι' ὅταν ἦρθε, ὁ μικρὸς πρόσθεσε: «Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἀμοιβὴ δὲν μοῦ ἀνήκει. Ὑποσχέθηκα σὲ καθένα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ὑπηρέτες σας τὴν μισὴ ἀ-

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ

Τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

('Η σκηνὴ παριστάνει παιδικὸ δωμάτιο. 'Ο ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, 12 ἐτῶν, ἐπιστρέφει ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Κρατεῖ τὰ βιβλία του καὶ ἕνα γράμμα σφραγισμένο. 'Αφίνει τὰ βιβλία στὸ τραπέζι καί, χωρὶς νὰ βγάλη τὸ κασκέτο του, ἀρχίζει).

Μόνο σ' ἐμένα συμβαίνουν τέτοια παράξενα πράμματα!... 'Ορίστε πάλι σήμερα... Μὲ βρίσκει ὁ θεῖος Παντελῆς στὸ δρόμο, μοῦ δίνει αὐτὸ τὸ σφραγισμένο γράμμα καὶ μοῦ λέει: «Πάρε, 'Αριστείδη· εἶναι δικό σου. Ἔχει μιὰ εἴδηση μέσα, ποὺ θὰ σὲ χαροποιήση πολὺ - πολύ. 'Αλλὰ στὸ δίνω μὲ μιὰ συμφωνία. Θὰ μοῦ δώσης τὸ λόγο σου, ὅτι δὲν θὰ τὸ ἀνοίξης, παρὰ μόνο αὔριο τὸ πρωΐ, πρὶν φύγης γιὰ τὸ Σχολεῖο.

« — Μὰ γιατί; τοῦ λέω.

« — Ἔτσι· εἶναι μυστικό· μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου;

« — Καλὰ· καὶ ἂν τ' ἀνοίξω πρωτήτερα;

« — 'Η καλὴ εἴδηση θὰ χαθῆ· μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου;

« — Μὰ πῶς γίνεται νὰ χαθῆ ἡ εἴδηση; Θὰ σβήσουν τὰ γράμματα, ἅμα τὰ ἰδῆ ὁ ἥλιος, ὅπως κάτι φωτογραφίες ποὺ κάνει ὁ Τάκης;

« — Δὲν ξέρω· εἶναι μυστικό, σοῦ εἶπα· μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου;

« — Καλά... σᾶς τὸν δίνω.

« — Λοιπὸν σύμφωνοι... μόνο αὔριο τὸ πρωΐ· πρωτήτερα ὄχι».

Πρωτήτερα ὄχι... πάει πιά, ἔδωσα τὸ λόγο μου! Αὐτὸ τὸ γράμμα δὲν θὰ τ' ἀνοίξω, δὲν πρέπει νὰ τ' ἀνοίξω, δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται νὰ τ' ἀνοίξω. Ὄχι πὼς πιστεύω ὅτι μπορεῖ νὰ χαθῆ ἡ καλὴ εἴδηση, ὄχι· ἀλλὰ ἔτσι, ἐπειδὴ ἔδωσα τὸ λόγο μου στὸ θεῖο. Ἔπειτα ποιὸς ξέρει! Κάτι θὰ συμβαίνει ποὺ δὲν πρέπει νὰ τὸ μάθω, παρὰ μόνο αὔριο. 'Αλλὰ τί; 'Εδῶ σὲ θέλω, 'Αριστείδη! 'Απὸ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ πῆρα, αὐτὴ ἡ περιέργεια μὲ βασανίζει. Ὦ, πῶς μὲ βασανίζει! Νὰ τὄξερα, δὲν θὰ ἔδινα τὸ λόγο μου μὲ τόση εὐκολία. (Στριφογυρίζει τὸ γράμμα στὰ χέρια του). Τί νὰ λέη;... Τί εἶναι αὐτὸ τὸ μυστικὸ τέλος πάντων; Ὅσο καὶ νὰ σπάζω τὸ κεφάλι μου, τίποτε δὲν βγαίνει. (Φέρνει τὸ χέρι στὸ μέτωπο καὶ συνατᾶ τὸ κασκέτο του). Μπᾶ! μὲ τὸ καπέλλο βρίσκομαι ἀκόμα· καὶ ἡ μητέρα μοῦ λέει μόλις μπαίνω στὸ σπίτι, νὰ τὸ βγάζω (Τὸ βγάζει καὶ τὸ πετᾶ στὸ τραπέζι). Μὰ ἀπ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ καταλάβη κανεὶς σὲ τί θέση βρίσκομαι... Κι' ἐγὼ δὲν ἤθελα νὰ εἶμαι τόσο περίεργος... Τόσο ἀνυπόμονος... τόσο βιαστικός... Τόσο ἀδύνατος... Τόσο ὀλιγόψυχος... 'Αλλὰ τί νὰ κάνω; Μήπως φταίω; Μήπως τὸ θέλω; Ἀχ! Ἂς μποροῦσα νὰ διαβάσω τὸ γράμμα, χωρὶς νὰ τὸ ἀνοίξω... 'Αλλὰ πῶς; (Μετὰ μικρὴ παύση, βλέπει τὸ φάκελλο) Εἶναι τόσο καλὰ κλεισμένο, κολλημένο, σφραγισμένο!... Νὰ τὸ βάλω στὸ φῶς μήπως διακρίνονται τὰ γράμματα ἀπὸ μέσα. (Πλησιάζει στὸ παράθυρο καὶ ἐκθέτει τὸ γράμμα στὸν ἥλιο). Τίποτα! Ἕνα σκοτάδι φαίνεται μέσα — σὰν τὸ σκοτάδι ποὺ εἶναι τώρα καὶ στὸ νοῦ μου...

Κι' αὐτὸς ὁ θεῖος! Ἔβαλε τὸν πιὸ χοντρὸ φάκελλο ποὺ εἶχε! (Περπατεῖ λίγες στιγμὲς σκεπτικός). Οὔφ! Δὲν βαστῶ πιά! Θὰ τὸ ἀνοίξω!! 'Επὶ τέλους, ποιὸς θὰ μὲ ἰδῆ, ποιὸς θὰ τὸ μάθη; (Προσποιεῖται τὴ φωνὴ τοῦ θείου του). «Λοιπόν, 'Αριστείδη, πότε τὸ ἄνοιξες; — Αὔριο τὸ πρωΐ... (διορθώνει τὸν ἑαυτό του) Ὄχι δά!... Σήμερα τὸ πρωΐ. Θεῖε μου, πρὶν φύγω γιὰ τὸ Σχολεῖο. — Μπράβο! ἐκράτησες τὸν λόγο σου!» Ἔ, καὶ ἔπειτα; Τί πῶς ἐκράτησα τὸ λόγο μου; Τί θὰ κερδίσω μὲ τοῦτο; Δὲν βαριέσαι! Θὰ τὸ ἀνοίξω ἀμέσως· τὸ γοργὸν καὶ χάριν ἔχει! (Σχίζει τὸ φάκελλο ἀδέξια). Πώ, πώ! Τί σκληρὸ χαρτί... Κόντεψα νὰ σχίσω μαζὶ καὶ τὸ γράμμα... Ὄχι... Νάτο!... (Ξεδιπλώνει τὸ γράμμα βιαστικὸς καὶ γεμᾶτος περιέργεια, διαβάζει). «'Αριστείδη μου, ἂν κρατήσης τὸ λόγο σου καὶ δὲν ἀνοίξης αὐτὸ τὸ γράμμα πρὸ τῆς ὥρας του, θὰ σοῦ ἀγοράσω τὴ φωτογραφικὴ μηχανὴ ποὺ ἐπιθυμεῖς τόσο...». (Διακόπτεται ταραγμένος, κυττάζει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὲ φόβο). Καλά, καλά· δὲν τὸ διάβασα... ὄχι, αὔριο τὸ πρωΐ... Ναί, ναί, αὔριο τὸ πρωΐ τὸ διάβασα... 'Ακοῦς ἐκεῖ! Καὶ τί ἄλλο θέλω ἀπὸ μιὰ φωτογραφικὴ μηχανή... Νὰ κάνω κι' ἐγὼ φωτογραφίες σὰν τοῦ Τάκη... Ὄχι δά, καλύτερες!... Λοιπὸν σύμφωνοι, αὔριο τὸ πρωΐ.. (Πρὸς τὸ Κοινόν): Κύριοι, σᾶς παρακαλῶ πολύ· κυρίες, γιὰ τὄνομα τοῦ Θεοῦ! Μὴν πῆτε τίποτα στὸ θεῖο μου... 'Εγώ, βέβαια, δὲν θὰ τοῦ τὸ πῶ ποτέ... Ἂν θέλετε τώρα, ὅλως διόλου μεταξύ μας, ἂς δοῦμε τί λέει καὶ παρακάτω. Λένε ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀφίνωμε μισοτελειωμένες τὶς δουλειές μας. Λοιπόν. ('Εξακολουθεῖ τὴν ἀνάγνωση τῆς ἐπιστολῆς). «Θὰ εἶναι ἡ ἀμοιβὴ τῆς νίκης, τὴν ὁποίαν θὰ νικήσης, βέβαια, πολεμῶν τὴν περιέργειά σου». Τί λόγος!... «Σὲ φιλῶ ὁ θεῖος σου Παντελῆς». 'Ετελείωσε... Τί καλά! Λοιπόν, ὅπως εἴπαμε! (Καθὼς μιλεῖ στρέφει μᾶλλον ἀφηρημένος τὴν σελίδα τῆς ἐπιστολῆς. Ἄξαφνα, ρίχνει πάλι σ' αὐτὴν ἕνα βλέμμα). Μπᾶ! Ἔχει καὶ ὑστερόγραφο. Γιὰ νὰ ἰδοῦμε! (Διαβάζει). «Υ. Γ.: 'Απόψε θὰ ἔλθω στὸ σπίτι σου καὶ θὰ μοῦ δείξης τὴν ἐπιστολὴ (μὲ φωνὴν τρέμουσα) σφραγισμένην ὅπως σοῦ τὴν ἔδωσα. 'Ο ἴδιος». Καὶ χειρότερος!... Νὰ ἕνα πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ συλλογιστήκαμε! 'Αμὴ τώρα;... Ποὺ ἔκαμα τὸ φάκελλο χίλια κομμάτια; (Μένει μιὰ στιγμὴ ἄναυδος, κυττάζει τὸ κοινὸ μὲ κωμικὴ ἀπελπισία). Πάει! 'Αντίο φωτογραφικὴ μηχανή! 'Ο Τάκης δὲν θὰ ἔχη ἀντίπαλο... Μὰ ἔτσι μοῦ ἔπρεπε, γιὰ νὰ μάθω νὰ μὴν εἶμαι τόσο περίεργος. (Πρὸς τὸ κοινὸν παρακλητικά): Ὦ, κυρίες καὶ κύριοι! Τώρα εἶναι ἴσα - ἴσα ποὺ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴν πῆτε κανενὸς τὸ πάθημά μου.. Καὶ ἄλλη φορά... Ὦ, ἄλλη φορά! Τὰ παθήματα μαθήματα! (Χαιρετᾶ καὶ ἐξέρχεται).

('Απὸ τὸ «Παιδικὸ Θέατρο τοῦ Γρηγορίου Ξενοπούλου)

μοιβὴ γιὰ νὰ μ' ἀφήσουν νὰ περάσω. Πρέπει νὰ κρατήσω τὴν ὑπόσχεσή μου».

Ἂς πάρουν οἱ καλοὶ ὑπηρέτες τὴν ἀμοιβήτους».

Στὰ λόγια αὐτὰ ὁ βασιλῆας κι' οἱ αὐλικοί του γέλασαν πολὺ κι' οἱ μόνοι ποὺ δὲν γέλασαν ἦταν οἱ δύο ὑπηρέτες, ποὺ ὡδηγήθηκαν στὴν αὐλὴ γιὰ νὰ φᾶνε τὸ ξύλο. Κι' ὁ βασιλῆας γύρισε τότε καὶ τὸν ρώτησε τ' ὄνομά του.

—Τὰ ἀδέρφια μου μὲ λέγαν «κουφιο κεφαλάκη» εἶπε αὐτός. Καὶ μ' ἔδιωξαν γιὰ νὰ βρῶ τὴν τύχη μου.

—Θὰ μείνης ἐδῶ κοντά μου, ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, εἶπε ὁ βασιλῆας. Ἔχω ἀνάγκη ἀπὸ κάτι «κουφιοκεφαλάκηδες» σὰν καὶ σένα.

Κιἔτσι ὁ «κουφιοκεφαλάκης» ἔζησε καλὰ κι' ἐμεῖς καλλίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

ΤΟ ΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

Τὸ κάλυμμα τοῦ πρώτου τόμου τῆς «ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ»

θὰ στοιχίζη 15.000 δραχμές. Ὅσοι θέλουν κάλυμμα, ἀνεξάρτητα ἂν δηλώσουν ἢ ὄχι, θὰ πρέπει νὰ στείλουν τὶς 15.000 καὶ θὰ τὸ λάβουν ταχυδρομικῶς. 'Επειδὴ οἱ παραγγελίες προβλέπονται πολλές, παρακαλοῦμε τοὺς φίλους μας νὰ μᾶς εἰδοποιήσουν ἐγκαίρως.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Τοῦ 'Ιωσηφογλείου στὸ Πανελλήνιο Ζάμπορι

Τριάντα ὀκτὼ παιδιὰ τοῦ 'Ιωσηφογλείου ποὺ ἀνῆκαν σὲ διάφορες Παιδοπόλεις ποὺ διαλύθηκαν ἔλαβαν μέρος στὸ «Πανελλήνιο Ζάμπορι».

Ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς πατρίδας μας ποὺ βρέθηκαν συγκεντρωμένα στὰ πυκνοφυτευμένα πεῦκα τοῦ Διονύσου, μὲ ἐξαιρετικὴ χαρὰ δέχτηκαν ἀνάμεσά τους, τὰ τριάντα ὀκτὼ αὐτὰ παιδιά.

Τὰ παιδιά μας ὅπως πάντοτε φρόντισαν νὰ εἶναι πρῶτα, σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τῆς προσκοπικῆς ζωῆς.

Μὲ ξεχωριστὸ καμάρι καὶ εὐχαρίστηση εἶδαν τὸν ἀγαπημένο σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ 'Αντώνη Παναγιωτίδη νὰ ἀνάβη τὴν πυρὰ τὴν ἡμέραν ποὺ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς τοὺς τίμησε μὲ τὴν παρουσία του.

Ἔλαβαν μέρος σὲ δυὸ ἀκόμη γενικὲς πυρές, σὲ ψυχαγωγίες, σὲ μὰτς ποδοσφαιρικὰ καὶ ὅλα διακρίθηκαν καὶ βγῆκαν νικητές.

'Εκεῖνο ὅμως ποὺ ἔκαμαν μὲ ἐξαιρετικὴ συγκίνηση, ἦταν ἡ ἐνημέρωση τοῦ πολυπληθοῦς κόσμου τῶν ἐπισκεπτῶν μὲ τὸ δρᾶμα τοῦ παιδομαζώματος.

Τὰ μάτια των γέμισαν δάκρυα καθὼς μιλοῦσαν στοὺς ἐπισκέπτες γιὰ τὰ ἁρπαγμένα 'Ελληνόπουλα. 'Ακούραστα μοίραζαν σχετικὰ ἔντυπα καὶ παρακαλοῦσαν θερμὰ τὸν κάθε ἐπισκέπτη νὰ ἐνδιαφερθῆ γιὰ τὰ δυστυχισμένα παιδιὰ τῆς πατρίδας μας.

Οἱ Πρόσκοποι ξένων χωρῶν, οἱ ἀντιπροσωπεῖες ἀπὸ τὶς διάφορες 'Ελληνικὲς ἐπαρχίες, ὅλοι γενικὰ οἱ ἐπισκέπτες μιλοῦσαν μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὸ ἔργο τῶν Παιδοπόλεων.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ λόγια τους αὐτὰ γράφηκαν στὸ βιβλίο τῶν ἐπισκεπτῶν ἀπὸ τὸ ὁποῖο δημοσιεύουμε λίγα ἀποσπάσματα.

1) Συγχαίροντάς σας διὰ τὴν Προσκοπική σας δράση, σᾶς διαβιβάζω τὸν χαιρετισμὸν τῶν ἀδελφῶν σας ἀπὸ τὸ Κάϊρο, οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦν τὴν ὅλην σας δράση.

Α. Ρούββας

*

2) Ὅταν βλέπη κανεὶς τὸ ἔργο τῶν Παιδοπόλεων αἰσθάνεται χαρὰ νὰ γεμίζη τὴν ψυχή του, γιὰ τὴν καινούργια 'Ελλάδα ποὺ ἔρχεται. Συγχρόνως θυμώμαστε τὰ 28.000 παιδιά μας ποὺ λείπουν μακρυά. Εἴθε γρήγορα ὁ Θεὸς νὰ τὰ ξαναφέρη.

Ν. Διαλεκτός, Παρίσι

*

3) ...Ἔδειξαν τὴν δυναμικότητά τους καὶ τὰ ὅσα τοὺς ἐνέπνευσε ἡ μάννα Βασίλισσα. Τὰ ἔδειξαν μὲ τὸ παραπάνω...

Μ. Σανιένα, 'Αλεξάνδρεια

*

4) Τὸ Προσκοπικὸ Ζάμπορι μᾶς γεμίζει χαρά, ἀλλὰ μὲ ἐπίσκεψη στὴν κατασκήνωση τῶν Παιδοπόλεων, νοιώθουμε τὴν πιὸ βαθειὰ συγκίνηση γιὰ ὅσα σκέφτηκε καὶ πέτυχε καὶ πραγματοποίησε μὲ τὴν μεγάλη καρδιὰ της ἡ πρώτη 'Ελληνίδα: Τὴν σωτηρία τῶν παιδιῶν.

Σ. Κυριακόπουλος

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Πῆρε λοιπὸν τὴν ἀπόφαση νὰ διασχίσῃ ὁλόκληρη τὴν Αὐστραλία, γυρεύοντας τὸν Γράντ. Κι' ἔτσι στὶς 23 Δεκεμβρίου τοῦ 1854, ὁ λόρδος Γλένερβαν, ἡ γυναίκα του, τὰ παιδιὰ τοῦ καπετάνιου, ὁ ταγματάρχης, ὁ γάλλος, ὁ πλοίαρχος Μάνγκλς καὶ μερικοὶ ναῦτες, ξεκίνησαν μὲ ὁδηγὸ τὸν Ἄϋρτον, νὰ διασχίσουν τὴν Αὐστραλία, ἐνῶ τὸ πλοῖο τους ποὺ θὰ τὸ κυβερνοῦσε ὁ δεύτερος πλοίαρχος, ὁ Τὸμ Ἄουστεν, θὰ ἀκολουθοῦσε τὸ δρόμο του καὶ θὰ πήγαινε νὰ τοὺς περιμένῃ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, στὸ Μέλμπουρν.

Εἶναι καιρὸς νὰ σᾶς πῶ, πὼς αὐτὸς ὁ Ἄϋρτον ἦταν ἕνας παλιάνθρωπος. Ἦταν ἀλήθεια πὼς ἦταν ναύτης τῆς «Βρεταννίας». Ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ ἕναν καυγὰ μὲ τὸν πλοίαρχο Γράντ, ἀφοῦ προσπάθησε νὰ ξεσηκώσῃ τὸ πλήρωμα ἐναντίον τοῦ καπετάνιου του, ὁ Γράντ τὸν ἔβγαλε καὶ τὸν ἐγκατέλειψε στὴν δυτικὴ ἀκτὴ τῆς Αὐστραλίας, ὅπου εἶχε γνωριστῆ μὲ διάφορα παλιοτόμαρα ποὺ ἦταν ἀρχηγός τους μὲ τὸ ὄνομα Μπὲν Τζόϋς. Αὐτὸ δὲν τὸν ἐμπόδιζε νὰ δουλεύῃ στὴ φάρμα μὲ τὸ πραγματικό του ὄνομα, περιμένοντας τὴ στιγμὴ νὰ κάνῃ καμμιὰ ληστεία.

Ὁ Ἄϋρτον δὲν ἤξερε πὼς ἡ «Βρετάννια» εἶχε ναυαγήσει. Ὅταν ὅμως ἄκουσε τὴν διήγηση τοῦ λόρδου Γλένερβαν, ἔφτιασε μὲ τὸ νοῦ το τὸ σατανικὸ σχέδιο νὰ κάνῃ τὸ λόρδο μὲ τὴ συνοδεία του νὰ διασχίσουν πεζῆ τὴν Αὐστραλία. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, τὸ «Ντάνγκαν», ποὺ θἄχε πολὺ λίγους ναῦτες γιὰ πλήρωμα, θὰ ἔπεφτε εὔκολα στὰ χέρια τῆς συμμορίας τοῦ «Μπὲν Τζόϋς», ποὺ θὰ τὄκανε πλοῖο πειρατικὸ τοῦ Εἰρηνικοῦ.

Ἡ συνοδεία τοῦ λόρδου Γλένερβαν ἄρχισε λοιπὸν τὸ ταξίδι της. Ἡ σπεῖρα τοῦ Μπὲν Τζόϋς τὴν ἀκολουθοῦσε κατὰ πόδας. Ἐπειδὴ ὅμως στὸ Μέλμπουρν, ποὺ εἶναι μεγάλο λιμάνι, θὰ ἦταν δύσκολο νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸ πλοῖο, πλησιάζοντες ἐκεῖ, ὁ Ἄϋρτον κατάφερε ... τάρη ἀπὸ τὸν λόρδο Γλένερβαν ἕνα γράμμα, ὅπου ὁ λόρδος πρόσταζε τὸν δεύτερο πλοίαρχο νὰ τὸν περιμένῃ στὸν ἔρημο ὅρμο τοῦ Τούφολντ, ὅπου ἡ σπεῖρα τοῦ Ἄϋρτον θὰ ἔκανε ἔφοδο, καὶ θὰ αἰχμαλώτιζε τὸ πλοῖο.

Τὴν τελευταία ὅμως στιγμή, ὁ Ἄϋρτον ξεμασκαρεύτηκε, ἀλλὰ εἶχε προφτάσει νὰ φύγῃ γιὰ τὸ Μέλμπουρν, ὅπου θὰ περίμενε τὸ πλοῖο, πολὺ πιὸ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀποστολὴ Γλένερβαν (*). Ὁ Ἄϋρτον λοιπὸν ἔφτασε στὸ Μέλμπουρν κι' ἔδωσε τὸ γράμμα στὸν δεύτερο πλοίαρχο ποὺ τὸ διάβασε κι' ἔδωκε διαταγὴ νὰ σηκώσουν ἀμέσως τὴν ἄγκυρα.

Ὁ Ἄϋρτον ἔτριβε τὰ χέρια του ἀπὸ χαρά. Στὸν ὅρμο Τούφολντ, περίμεναν οἱ σύντροφοί του. Τὸ καράβι θὰ γινόταν δικό τους μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία. Ἔπεσε στὴν κουκέτα του νὰ κοιμηθῇ κατευχαριστημένος. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ εἶπε στὸν δεύτερο πλοίαρχο:

— Κατὰ τὸ μεσημεράκι, θὰ φτάσουμε στὸ Τούφολντ.

(*) Ἡ ἱστορία τοῦ Ἄϋρτον κι' οἱ περιπέτειες τοῦ λόρδου Γλένερβαν καὶ τῆς συνοδείας του, ποὺ ὁ ναυαγὸς τὰ διηγεῖται σύντομα ἐδῶ, εἶναι γραμμένα μὲ λεπτομέρειες σ' ἕνα ἄλλο μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Βέρν: «Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γράντ».

— Ποιὸ Τούφολντ; εἶπε ὁ δεύτερος. Τραβᾶμε ὁλοταχῶς γιὰ τὴ Νέα Ζηλανδία!

— Ποιὰ Νέα Ζηλανδία; Τούφολντ ἔλεγε τὸ γράμμα!

Ὁ δεύτερος ἔδειξε τότε στὸν Ἄϋρτον τὸ γράμμα ποὺ εἶχε φέρει ὁ ἴδιος. Ὁ Ἄϋρτον διάβασε κατάπληκτος: «Νέα Ζηλανδία...» Τί εἶχε συμβῆ; Ἁπλούστατα, ὁ γάλλος γεωγράφος ποὺ εἶχε γράψει τὸ γράμμα ποὺ ὑπέγραψε ὁ λόρδος Γλένερβαν, ὄντας τρομερὰ ἀφηρημένος, ἀντὶ νὰ γράψη Τούφολντ, εἶχε γράψει ἕνα παραπλήσιο λιμάνι στὴ Νέα Ζηλανδία.

Τὸ πλοῖο σώθηκε ὡς ἐκ θαύματος, ἐξ αἰτίας τῆς ἀφηρημάδας τοῦ σοφοῦ!

Ὁ Ἄϋρτον ὅμως ἔγινε ἔξω φρενῶν, καὶ δὲν ἤξερε πιὰ τί ἔλεγε, οὔτε τί ἔκανε. Ὁ δεύτερος, ποὺ δὲν ἦταν διόλου κουτός, ὑποψιάστηκε πὼς κάποιο λάκκο θἄχη ἡ φάβα καὶ τὸν φυλάκισε στὸ ἀμπάρι. Καὶ τὸ πλοῖο συνέχισε ἥσυχο τὸ δρόμο του γιὰ τὴ Νέα Ζηλανδία!

Τὸ «Ντάνγκαν» ἔμεινε στὴ Νέα Ζηλανδία ὡς τὶς 3 τοῦ Μάρτη. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ Ἄϋρτον, φυλακισμένος πάντα στὸ ἀμπάρι, ἄκουσε κανονιές. Ἦταν τὸ «Ντάνγκαν» ποὺ χαιρετοῦσε τὸν κύριό του, τὸν λόρδο Γλένερβαν, ποὺ ἀνέβαινε στὸ πλοῖο μὲ τοὺς ἄλλους.

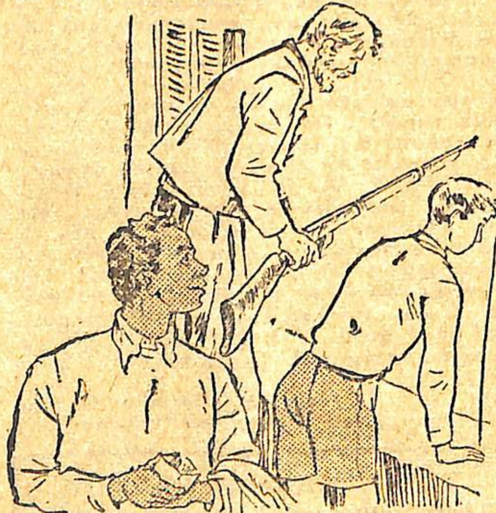
Νά τί εἶχε συμβῆ:

Ὕστερ' ἀπὸ μύριους κινδύνους, ὁ λόρδος Γλένερβαν ἔφτασε στὸν ὅρμο τοῦ Τούφολντ, ὅπου φυσικὰ δὲν βρῆκε τὸ πλοῖο του. Τηλεγράφησε στὸ Μέλμπουρν. Τοῦ ἀπάντησαν: «Ντάνγκαν» ἀνεχώρησε δι' ἄγνωστον κατεύθυνσιν».

Ὁ λόρδος Γλένερβαν σκέφθηκε τότε, ὅτι τὸ πλοῖο του εἶχε πέσει στὰ χέρια τῶν πειρατῶν τοῦ Μπὲν Τζόϋς ἢ Ἄϋρτον. Ἦταν ὅμως γενναῖος κι' ἐπίμονος. Ναύλωσε ἕνα ἄλλο καράβι, κι' ἀκολουθῶντας πάντα τὸν 37ο παράλληλο, πῆγε στὴ Νέα Ζηλανδία, ξεμπάρκαρε, τὴν διέσχισε, καὶ στὴν ἄλλη μεριά... βρῆκε τὸ καράβι του τὸ «Ντάνγκαν» νὰ τὸν περιμένῃ!

Ἐκεῖ βρῆκε καὶ τὸν Ἄϋρτον φυλακισμένο. Ὁ λόρδος Γλένερβαν τοῦ ἐδήλωσε πὼς στὸ πρῶτο ἀγγλικὸ λιμάνι ποὺ θὰ συναντοῦσαν, θὰ τὸν παρέδιδε στὶς ἀγγλικὲς ἀρχές.

Ὁ Ἄϋρτον τοῦ ζήτησε νὰ μὴ τὸν παραδώσῃ στὴν ἀγγλικὴ δικαιοσύνη — ποὺ θὰ τὸν καταδίκαζε σίγουρα εἰς θάνατον,

Ὁ Κύρος Σμὶθ πῆρε τὸ τουφέκι του...

ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ σ' ἕνα ἐρημονήσι... Ὁ λόρδος δέχτηκε. Ἔτσι, ὅταν ἔφτασαν στὸ νησὶ Ταβὸρ — ποὺ βρισκόταν κι' αὐτὸ πάνω στὸ 37ο παράλληλο — ξεμπάρκαραν γιὰ ν' ἀφήσουν τὸν Ἄϋρτον μὲ ἀρκετὰ τρόφιμα, ὅπλα κι' ἐργαλεῖα, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ ζήσῃ.

Ἐκεῖ ὅμως στὸ νησὶ Ταβόρ, βρῆκαν τὸν πλοίαρχο Γράντ καὶ τοὺς δυὸ συντρόφους του ποὺ εἶχαν περάσει τόσες στεριὲς καὶ θάλασσες γιὰ νὰ τὸν βροῦν! Ὁ Ἄϋρτον θἄπαιρνε τώρα τὴ θέση τους στὸ ἐρημονήσι!

Ὁ λόρδος Γλένερβαν τοῦ εἶπε:

— Ἐδῶ, Ἄϋρτον, θὰ ζήσῃς ὁλομόναχος κι' ἐλπίζω, μέσα στὴν ἀπόλυτη ἐρημιά σου, ν' ἀνοίξουν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σου καὶ νὰ μετανοιώσῃς γιὰ ὅσα κακὰ ἔκανες. Ὡστόσο δὲν θὰ σ' ἐγκαταλείψουμε γιὰ πάντα σ' αὐτὸ τὸ ἐρημονήσι. Ὅταν κρίνω πὼς ἀρκετὰ ἔχεις τιμωρηθῆ, θὰ περάσω μὲ τὸ «Ντάνγκαν» νὰ σὲ πάρω!

Αὐτὸ συνέβηκε τὶς 18 Μαρτίου τοῦ 1855. Ὁ Ἄϋρτον ἔμεινε λοιπὸν ὁλομόναχος στὸ νησὶ Ταβόρ.

Εἶχε ὅ,τι τοῦ χρειαζόταν. Εἶχε ζῶα, σπόρους, ἐργαλεῖα καὶ ὅπλα. Εἶχε καὶ τὸ σπιτάκι ποὺ ἔχτισε ὁ πλοίαρχος Γράντ κι' οἱ σύντροφοί του. Ὅσο οἱ μῆνες καὶ τὰ χρόνια περνοῦσαν, ὁ Ἄϋρτον γινόταν σιγὰ-σιγὰ ἄλλος ἄνθρωπος. Συλλογίστηκε πὼς ὅταν θἄρχονταν νὰ τὸν πάρουν ἀπὸ τὸ ἔρημο νησί του, θἄπρεπε νὰ ξαναγίνῃ ἄξιος νὰ ζῇ ἀνάμεσα σὲ τίμιους ἀνθρώπους. Πόσο βαθειὰ εἶχε μετανιώσει γιὰ τὴν παλιὰ ζωή του! Μὲ πόση θέρμη παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ νὰ τὸν συγχωρήσῃ!

Πέρασαν ἔτσι τρία ὁλάκερα μαρτυρικὰ χρόνια. Ὁ Ἄϋρτον εἶχε γίνει ἄλλος ἄνθρωπος. Ἡ μοναξιὰ ποὺ τὸν ἔκανε νὰ ξαναβρῇ τὸν ἑαυτό του, τὸν βοήθησε κιόλας νὰ καταλάβῃ ἕνα σωρὸ πράγματα καὶ νὰ μετανιώσῃ εἰλικρινά, καθὼς εἴπαμε.

Ὡστόσο αὐτὴ ἡ μοναξιὰ ἄρχισε νὰ βαραίνῃ τὸν Ἄϋρτον. Ὁ λόρδος Γλένερβαν ποὺ τὸν ἄφησε στὸ ἔρημο ἐκεῖνο νησί, τὸν ἔσωσε ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν κρεμάλα, ἀλλὰ δὲν τοῦ εἶπε γιὰ πόσα χρόνια τὸν εἶχε καταδικάσει νὰ μείνῃς στὸ νησὶ Ταβόρ... Κι' ἔτσι, ὅταν πέρασαν τέσσερα χρόνια καὶ τὸ πλοῖο δὲν ἦρθε νὰ τὸν πάρη, ὁ Ἄϋρτον ἄρχισε νὰ ἀπελπίζεται... Καὶ τὸ χειρότερο, ἄρχισε νὰ αἰσθάνεται πὼς γινόταν σιγὰ — σιγὰ ἕνας ἄγριος...

Πρῶτα ἄρχισε νὰ τρώῃ τὸ φαΐ του μὲ τὰ χέρια. Ὕστερα, ἔπαψε νὰ μαγειρεύῃ καὶ τὸ ἔτρωγε ὠμό. Στὰ τελευταῖα, δὲν ἔσπερνε πιά, δὲν θέριζε, δὲν κατοικοῦσε στὴν καλύβα τῶν ναυαγῶν. Ζοῦσε σὰν τ' ἀγρίμια στὶς σπηλιές, σκότωνε τὸ κυνήγι του μὲ ρόπαλο καὶ τὄτρωγε ὠμό.

Κι' ἔτσι ἦρθε μιὰ μέρα, ποὺ ἔχασε τὴ συναίσθηση τοῦ χρόνου. Δὲν καταλάβαινε πιὰ ὅτι περνοῦσαν τὰ χρόνια, δὲν σκεφτόταν τίποτε. Ἡ σπίθα τοῦ λογικοῦ εἶχε ἀρχίσει νὰ θαμπώνῃ, ὥσπου ἔφτασε μιὰ στιγμὴ ποὺ ἔσβυσε ἐντελῶς. Ἔτσι ὁ Ἄϋρτον, ὁ ψευτο-Μπὲν Τζόϋς, ἔγινε ὁ ἄγριος ποὺ κόντεψε νὰ δολοφονήσῃ τὸν Ἔρμπερτ.

— Κύριοι, εἶπε τελειώνοντας ὁ Ἄϋρτον, ἔχετε μπροστά σας ἕνα μεγάλο ἁμαρτωλό. Ἂν δὲν ἔκανε μεγάλο κακὸ στὴ ζωή του, ἦταν γιατὶ δὲν τοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία. Μὴν ξεχνᾶτε ὅμως, ὅτι παρ' ὀλίγο νὰ γίνῃ πειρατής. Ξεγέλασε ἐκεῖνον τὸν θαυμάσιο ἄνθρωπο, τὸν λόρδο Γλένερβαν, κι' ἐκμεταλλεύτηκε τὴν ἀγωνία τῶν παιδιῶν τοῦ καπετάνιου Γράντ. Γιὰ ὅλα αὐτὰ ὅμως, τιμωρήθηκε σκληρά. Πλήρωσε μὲ τὸ παραπάνω τὸ κακὸ ποὺ δὲν πρόφτασε νὰ κάνῃ καί, τὸ σπουδαιότερο, ἔγινε ἕνας ἄλλος ἄνθρωπος. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει πὼς δὲν βρίσκει τὸν ἑαυτό του ἀνάξιο νὰ κάνῃ παρέα μὲ τίμιους ἀνθρώπους. Ντρέπομαι βαθύτατα γι' αὐτὸ ποὺ ἤμουν καὶ δὲν θὰ διαμαρτυρηθῶ διόλου ἂν μὲ πετάξετε ἀπὸ τὸ τίμιο σπίτι σας κι' ἀπὸ τὴν τίμια συντροφιά σας μὲ τὶς κλωτσιές!

— Ἄϋρτον, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ, ἔχουμε καταλάβει ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μᾶς εἶπες πὼς ἤσουν ἕνας ἄνθρωπος ἀνήθικος καὶ σκληρός. Ἕνας ἐγκληματίας. Ἕνας κακοῦργος. Ὅμως καταλάβαμε κιόλας, πὼς ὑπό-

φερες πολὺ γιὰ ὅλα τὰ κρίματά σου, πῶς τὰ ξεπλήρωσες μὲ τὴν ἐξορία σου δώδεκα χρόνια σ' ἕνα ἐρημονήσι, καὶ πῶς ἡ τόσο ἀληθινή σου μετάνοια, σ' ἔχει κάνει ἕναν ἄλλον ἄνθρωπο. Αὐτὸν τὸν ἄλλο ἄνθρωπο ποὺ ὁ πόνος του καὶ οἱ τύψεις του τοῦ ἔδωσαν μιὰ καινούργια ψυχή, ἐμεῖς οἱ ναυαγοὶ τοῦ νησιοῦ Λίγκολν εἴμαστε εὐτυχεῖς νὰ τὸν ἔχουμε ἀνάμεσά μας. Πρέπει νὰ καταλάβη ὅτι τὰ δάκρυα τῆς μετάνοιας ποὺ ἔχυσε, ἔχουν ξεπλύνει τὸ παρελθόν του καὶ πῶς τώρα ἐμεῖς θεωροῦμε τὸν Ἄϋρτον φίλο μας, τὸ ἕκτο μέλος τῆς παροικίας μας! Ἐσεῖς, φίλοι μου, τί λέτε;

Οἱ ἄλλοι ἄποικοι συμφώνησαν φυσικὰ ἀπολύτως μὲ τὸν Κύρο Σμίθ, ποὺ, ὅπως πάντα, μιλώντας, κατώρθωσε νὰ ἐκφράση ἐκεῖνο ποὺ σκεπτόνταν ὅλοι.

— Ξέχασε τὸ παρελθόν, Ἄϋρτον! εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ. Πρέπει νὰ πάψη νὰ ὑπάρχη γιὰ σένα, ὅπως ἔχει πάψει νὰ ὑπάρχη καὶ γιὰ μᾶς!

— Εἶσαι πιὰ δικός μας, εἶπε ὁ Νάβ.

— Ἐγὼ σὲ συμπαθῶ τόσο πολύ, ποὺ θαρρῶ πῶς σὲ ξέρω πάρα πολλὰ χρόνια! φώναξε ὁ Ἕρμπερτ.

Μὰ ὁ Πένκροφ βρῆκε τὴν πιὸ σωστὴ φράση:

— Κόλλα το, παλιόφιλε! εἶπε, δίνοντας τὸ χέρι του μὲ τὴν ξέγνοιαστη οἰκειότητα τῶν ναυτικῶν. Ἐσὺ εἶσαι θαλασσόλυκος μὲ τὰ οὖλα σου, κι' ὅσο ζῆ ὁ Πένκροφ, θὰ εἶναι σταυραδέρφι σου!

Ὁ Ἄϋρτον ἔσφιξε μὲ φανερὴ συγκίνηση τὸ χέρι τοῦ Πένκροφ. Κι' ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ οἱ δυὸ ναυτικοὶ ἔγιναν φίλοι «γκαρδιακοί», ὅπως ἔλεγε ὁ Πένκροφ.

Ὡστόσο ὁ Πένκροφ δὲν ἦταν ὁ μόνος ποὺ ἔδωσε τὸ χέρι του στὸν Ἄϋρτον.

Ὁ Κύρος Σμὶθ ἔκανε τὸ ἴδιο, κι' οἱ ἄλλοι ἄποικοι προθυμοποιήθηκαν νὰ σφίξουν μὲ τὴ σειρά τους τὴ ροζιασμένη παλάμη τοῦ Ἄϋρτον.

— Ἔτσι λοιπὸν ἀνταμείβεται ἡ κακία; εἶπε μουγκὰ ὁ Ἄϋρτον.

— Ὄχι, ἔτσι ἀναγνωρίζεται ἡ μετάνοια! ἔκανε ὁ μηχανικός.

— Τώρα ποὺ μάθατε τὸ ἄθλιο μυστικό μου, ἐλπίζω νὰ καταλάβετε γιὰ ποιὸ λόγο δὲν θέλω νὰ ζήσω μαζί σας! εἶπε ὁ Ἄϋρτον.

— Ἄϋρτον, εἶπε σοβαρὰ ὁ Κύρος Σμίθ, σοῦ εἴπαμε ὅτι τὸ παρελθόν σου δὲν ὑπάρχει πιὰ γιὰ μᾶς! Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ πιστέψης καὶ νὰ καταλάβης ὅτι, ἂν θέλης, ἡ θέση σου μένει πάντα ἀδειανὴ στὸ Γρανίτινο Παλάτι καὶ τὸ δωμάτιό σου σὲ περιμένει!

Τὰ μάτια τοῦ Ἄϋρτον γέμισαν δάκρυα.

— Ἡ σημερινὴ μέρα, εἶπε, εἶναι ἡ πιὸ εὐτυχισμένη μέρα τῆς ζωῆς μου.

— Τὸ ἀποφάσισες λοιπὸν νὰ ἔρθης νὰ ζήσης μαζί μας;

— Κύριε Σμίθ, ἔκανε ζωηρὰ ὁ Ἄϋρτον, ἀφῆστε με νὰ μείνω λίγον καιρὸ ἀκόμη μόνος. Ἀφῆστε με λίγο μόνο, ὡς νὰ ξαναβρῶ τὸν ἑαυτό μου καὶ νὰ συνηθίσω στὴν καινούργια μου εὐτυχία!

— Ὅπως θέλεις, Ἄϋρτον! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Κανένας δὲ σὲ βιάζει παιδί μου!

Οἱ ἄποικοι ἑτοιμαζόνταν νὰ γυρίσουν στὸ Γρανίτινο Παλάτι, ὅταν ὁ Κύρος Σμὶθ εἶπε:

— Θέλω νὰ σὲ ρωτήσω ἀκόμη κάτι, φίλε μου! Ἀφοῦ ζοῦσες περιμένοντας νὰ ξαναφανῆ τὸ καράβι τοῦ λόρδου Γλένερβαν, γιατί πέταξες στὴ θάλασσα ἐκείνη τὴ μπουκάλα μὲ τὸ σημείωμα ποὺ μᾶς ἔβαλε στὰ ἴχνη σου;

— Τὸ σημείωμα; Ποιὸ σημείωμα; εἶπε ὁ Ἄϋρτον σὰ νὰ μὴ καταλάβαινε γιατί μιλοῦσαν.

— Λέω γιὰ τὸ χαρτὶ ποὺ ἔκλεισες σὲ μιὰ μπουκάλα καὶ ποὺ μᾶς ἔδινε τὸ σωστὸ γεωγραφικὸ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ νησιοῦ Ταβόρ.

Ὁ Ἄϋρτον πέρασε τὸ χέρι του στὸ μέτωπό του. Κι' ὕστερα, ἀφοῦ συλλογίστηκε λιγάκι, εἶπε:

— Δὲν ἔρριξα, ποτέ, κανένα σημείωμα στὴ θάλασσα!

— Ποτέ! ἐπέμεινε ὁ Πένκροφ.

— Ποτέ. Σᾶς τ' ὁρκίζομαι!

Κι' οἱ ἄποικοι δὲν ἐπέμειναν..

Ο ΚΑΙΡΟΣ ΠΕΡΝΑ...

Ὅταν οἱ ἄποικοι βρέθηκαν μονάχοι στὸ Γρανίτινο Παλάτι ἐκεῖνο τὸ βράδυ (χωρὶς τὸν Ἄϋρτον ποὺ εἶχε μείνει στὴ στάνη), κουβέντιασαν, ὅπως ἦταν φυσικό, γιὰ τὴν παράξενη ἱστορία του.

— Αὐτὸ ποὺ εἶπα τὸ πιστεύω! ἔκανε ὁ Κύρος Σμίθ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς πλήρωσε ἀκριβὰ γιὰ τὰ κρίματά του καὶ γι' αὐτὸ σήμερα ἐμεῖς μποροῦμε νὰ τὸν δεχτοῦμε χωρὶς δισταγμὸ στὴν ἀποικία μας.

— Καὶ πῶς σᾶς φάνηκε ποὺ ἀρνιέται ὅτι αὐτὸς ἔρριξε στὴ θάλασσα τὸ σημείωμα μέσ' στὴν μπουκάλα; ρώτησε ὁ Ἕρμπερτ.

— Ὁ κακόμοιρος θἆταν μισότρελλος ὅταν τὸ ἔκανε! εἶπε ὁ Νάβ. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ ξέχασε!

— Μοῦ φαίνεται πῶς αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη λογικὴ ἐξήγηση. Ὕστερα ἀπὸ τὸ κυνήγι ποὺ ἔγινε στὸν 37ο παράλληλο, δὲν εἶναι παράξενο πῶς ὁ Ἄϋρτον ἤξερε τὸ γεωγραφικὸ πλάτος καὶ μῆκος τοῦ νησιοῦ Ταβόρ!

— Πάντως ἂν ἔρριξε τὸ σημείωμα στὴ θάλασσα, πρέπει νὰ τὄρριξε ἐδῶ καὶ ὀχτὼ χρόνια. Πῶς ἐξηγεῖτε, κύριε Σμίθ, πῶς τὸ σημείωμα ποὺ βρήκαμε ἐμεῖς ἦταν μᾶλλον πρόσφατο;

— Κάποια ἐξήγηση πρέπει νὰ ὑπάρχη, εἶπε ὁ μηχανικὸς ποὺ ἄλλαξε κουβέντα.

— Καὶ μήπως ξέρουμε ἂν εἶπε τὴν ἀλήθεια σὲ ὅλη τὴ γραμμή; ἔκανε ὁ Νάβ.

— Θαρρῶ πὼς μᾶς εἶπε τὴν ἀλήθεια, εἶπε ὁ δημοσιογράφος. Τώρα θυμοῦμαι πὼς οἱ ἐφημερίδες εἶχαν τότε γράψει γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ λόρδου Γλένερβαν.

Μὲ τὶς διάφορες δουλειὲς στὰ χωράφια καὶ στὴ στάνη, ἔφτασε κι' ὁ Γενάρης.... Μ' αὐτὸν ἄρχιζε τὸ ἔτος 1867.

Ὁ Ἄϋρτον ἔμενε πάντα στὴν στάνη, ἀλλὰ τὶς Κυριακὲς κατέβαινε κι' ἔτρωγε μαζί τους. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πάλι οἱ ἄποικοι δὲν τὸν ἄφιναν πολὺν καιρὸ μόνο του. Πότε ὁ ἕνας, πότε ὁ ἄλλος ἀνέβαινε στὴ στάνη γιὰ νὰ τοῦ κρατήση συντροφιά.

Κατὰ τὶς 10 τοῦ Γενάρη, ὁ Κύρος Σμὶθ τοὺς εἶπε:

— Συλλογίστηκα πῶς πρέπει νὰ βρεθῆ τρόπος νὰ ἐπικοινωνοῦμε ἀπευθείας μὲ τὸν Ἄϋρτον στὴ στάνη. Μπορεῖ νὰ θέλουμε νὰ μᾶς εἰδοποιήση γιὰ κάτι— ὅτι φάνηκε π.χ. κανένα πλοῖο στ' ἀνοιχτὰ τοῦ νησιοῦ, καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νάχει τὸν τρόπο νὰ μᾶς τὸ λέη χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴ στάνη.

— Αὐτὸ θἆταν σπουδαῖο, ἀλλὰ δὲν βλέπω τὸν τρόπο ἀγαπητέ μου Κύρο, εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ.

— Τί θὰ λέγατε ἂν στήναμε ἕναν τηλέγραφο; ρώτησε ὁ μηχανικός.

— Τηλέγραφο; Βέβαια θ' ἀστειεύεστε! εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Ὁ κύριός μου δὲν ἀστειεύεται ποτέ! ἔκανε ὁ Νάβ.

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ἀγαπητέ μου Πένκροφ, εἶπε ὁ μηχανικός, πῶς δὲν εἶναι διόλου δύσκολο νὰ φτιάσουμε ἕναν τηλέγραφο ποὺ νὰ δουλεύη μὲ ἠλεκτρισμό. Εἶναι καιρὸς ποὺ μελετάω τὸ ζήτημα, καὶ μοῦ φαίνεται πῶς στὸ νησὶ ὑπάρχει ὅτι χρειάζεται γιὰ νὰ γίνη τὸ τηλεγραφικὸ μηχάνημα ποὺ χρειαζόμαστε!

— Δὲν σοῦ τὄλεγα ἐγὼ Πένκροφ πὼς ὁ κύριός μου δὲν ἀστειεύεται; φώναξε θριαμβευτικὰ ὁ Νάβ. Ὅλα τὰ μπορεῖ ὁ κύριός μου!

— Μὲ συγχωρεῖτε κύριε ποὺ ἀμφέβαλα, ἔκανε ντροπιασμένος ὁ Πένκροφ. Ἔπρεπε νὰ θυμηθῶ τ' ἄλλα σπουδαῖα πράγματα ποὺ φτιάξατε, καὶ νὰ μὴν τὴν πάθω σὰν τὸν ἄπιστο Θωμᾶ.

— Ἀπὸ τί θ' ἀρχίσουμε; ρώτησε ὁ Ἕρμπερτ.

— Ἀπὸ τὸ σύρμα! εἶπε ὁ μηχανικός. Μᾶς χρειάζεται πολὺ σύρμα!

Εὐτυχῶς στὸ νησὶ Λίγκολν ἦταν ἄφθονο μετάλλευμα ἀπὸ σίδερο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο μποροῦσαν νὰ βγάλουν ὅσο σίδερο ἤθελαν.

Ὁ μηχανικὸς ἔφτιασε πρῶτα πρῶτα μιὰ δυνατὴ πλάκα ἀπὸ ἀτσάλι, στὴν ὁποία ἄνοιξαν πολλὲς τρῦπες, κι' ὕστερα τὴν ἔχτισαν ὄρθια στὸ χῶμα, ἀφοῦ τὴν στερέωσαν κιόλας μὲ διάφορα κούτσουρα. Τὴν πλάκα αὐτή, τὴν ἔστησαν κοντὰ στὸν καταρράκτη ποὺ ἦταν τὸ ὑδραυλικὸ μηχάνημα, ποὺ ἔμοιαζε σὰν ἕνα τεράστιο μάγκανο. Ἔλυωσαν λοιπὸν σίδερο, κι' ἔφτιασαν μακριὰ λεπτὰ ραβδάκια ποὺ ἀφοῦ λιμάρισαν τὴν ἄκρη τους, τὰ πέρασαν ἀπὸ τὴν πιὸ μεγάλη τρύπα τῆς ἀτσαλένιας πλάκας. Τὸ ὑδραυλικὸ μηχάνημα τὰ τράβηξε τότε δυνατά, καὶ τὸ σίδερο περνώντας ἀπὸ τὴν ἀτσαλένια πλάκα, ἔβγαινε λεπτὸ σὰ χοντρὸ σύρμα. Τὸ ξαναπέρασαν κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ἀπὸ τὶς ἄλλες μικρότερες τρῦπες τῆς πλάκας, κι' ἔτσι σιγὰ σιγὰ εἶχαν ὅσο σύρμα ἤθελαν, χοντρὸ ὅσο χρειαζόταν, γιὰ νὰ ἑνώσουν τὸ Γρανίτινο Παλάτι μὲ τὴ στάνη. Ὕστερα ὁ μηχανικός, κάθησε μόνος του κι' ἔφτιασε τὶς ἠλεκτρικὲς στῆλες ποὺ χρειάζονταν. Γι' αὐτὸ ἔπρεπε νάχη ζωϊκὸ ἄνθρακα, λευκοσίδηρο, (δηλαδὴ ντενεκὲ) καὶ χαλκό. Μόνο λευκοσίδερο δὲν εἶχε τὸ νησί, εὐτυχῶς ὅμως ποὺ ἡ κάσα ποὺ εἶχαν βρεῖ ἦταν ὁλόκληρη ντυμένη ἀπὸ μέσα μὲ ντενεκέ!

Στὶς 6 Φεβρουαρίου οἱ στῆλες ἦταν ἕτοιμες, κι' ἄρχισαν νὰ μπαίνουν τὰ τηλεγραφόξυλα ποὺ θὰ πήγαιναν τὸ σύρμα ἀπὸ τὸ Γρανίτινο Παλάτι ὡς τὸ σπίτι τοῦ Ἄϋρτον.

Ὁ μηχανικὸς τοποθέτησε ἀπὸ μιὰ στήλη τόσο στὴν δική τους κατοικία, ὅσο καὶ στὴν στάνη, γιὰ νὰ μπορῆ ὁ καθένας ὄχι μόνο νὰ λαβαίνη τηλεγραφήματα, ἀλλὰ καὶ νὰ στέλνη. Ὅσο γιὰ τὸν πομπὸ καὶ γιὰ τὸν δέκτη, τὸ ζήτημα ἦταν πολὺ ἁπλό: τὸ σύρμα τυλιγόταν σ' ἕνα ἠλε-

Οἱ ἄποικοι ἀνέβαιναν στὴ στάνη καὶ κρατοῦσαν συντροφιὰ στὸν Ἄϋρτον...

κτρομαγνίτη, δηλαδὴ ἕνα κομμάτι μαλακὸ σίδηρο τυλιγμένο σ' ἕνα σύρμα, ποὺ ὅταν περνοῦσε τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα ἀπὸ τὸν ἕναν πόλο στὸν ἄλλον, ἠλεκτριζόταν. Ὁ μηχανικὸς λοιπὸν δὲν εἶχε παρὰ νὰ τοποθετήση μπροστὰ στὸν ἠλεκτρομαγνίτη μιὰ μικρὴ μετάλλινη πλάκα, ποὺ ὅταν τὸ ρεῦμα περνοῦσε, τραβιόταν. Κι' ὅταν τὸ ρεῦμα σταματοῦσε, ἔπεφτε. Μὲ τὴν κίνηση αὐτὴ τῆς πλάκας ποὺ στὴν ἄκρη εἶχε μιὰ βελόνα καὶ γύριζε σ' ἕνα δίσκο μὲ τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου, μποροῦσαν θαυμάσια νὰ συννενοηθοῦν, ἀφίνοντας τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα νὰ περνάη, ἢ κόβοντάς το.

Στὶς 12 Φεβρουαρίου, ἡ ἐγκατάσταση τοῦ τηλεγράφου εἶχε τελειώσει, κι' ὁ Κύρος Σμὶθ ἔστειλε ἀπὸ τὸ Γρανίτινο Παλάτι τὸ πρῶτο τηλεγράφημα στὴ στάνη. Ὅπως ἦταν πολὺ εὔκολο ν' ἀντικαταστήσουν τὶς ἠλεκτρικὲς στῆλες, δὲν εἶχαν ἀνάγκη νὰ κάνουν οἰκονομία στὰ τηλεγραφήματα, καὶ δὲν περνοῦσε μέρα ποὺ ὁ Πένκροφ νὰ μὴν πῆ τό... τηλεγραφικό του ἀστεῖο στὸ φίλο του τὸν Ἄϋρτον, στὴ στάνη.

Ἔτσι, σιγὰ σιγὰ, ἦρθε τὸ φθινόπωρο καὶ οἱ ἄποικοι ἑτοιμάστηκαν νὰ περάσουν τὸν τρίτο τους χειμῶνα στὸ νησί.

Ὁ καιρὸς ἦταν ἀκόμη θαυμάσιος, καὶ οἱ ἄποικοι ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ βιαστικὴ δουλειὰ νὰ τοὺς ἀπασχολῆ, ἀσχολοῦνταν τώρα νὰ κάνουν τὸ σπίτι τους ἀκόμη πιὸ ὄμορφο καὶ βολικό. Ὁ Νὰβ κι' ὁ Πένκροφ εἶχαν γίνει σπουδαῖοι κηπουροί, κι' ἔτσι κοντὰ στὰ λαχανικά, καλλιεργοῦσαν ὡραιότατα λουλούδια. Ἡ μεγάλη βεράντα πάνω ἀπὸ τὸ Γρανίτινο Παλάτι, εἶχε γίνει ἕνας θαυμάσιος κρεμαστὸς κῆπος ποὺ θὰ τὸν ζήλευε καὶ τὸ πιὸ μεγάλο ξενοδοχεῖο τῆς Ἀμερικῆς.

Εἶχαν τώρα καὶ πολλοὺς αἴγαγρους, ποὺ ὁ Ἕρμπερτ κι' ὁ Γεδεὼν Σπίλετ τοὺς ἐκαβαλλοῦσαν σὰν ἄλογα, κι' ἔτσι ἔκαναν καθημερινὰ μεγάλους περίπατους στὰ δάση.

— Ἀρχίζω νὰ βρίσκω τὴ ζωὴ λίγο μονότονη! γρίνιαζε ὁ Πένκροφ. Καλὰ τρῶμε, καλὰ κοιμόμαστε, καλὰ περνᾶμε, ἀλλὰ μᾶς χρειάζεται καὶ λιγάκι περιπέτεια...

— Φίλε μου Πένκροφ, καλύτερα νὰ μᾶς λείπει! εἶπε ὁ μηχανικός.

— Ὄχι κύριε Σμίθ, ἐπιμένω πὼς τὸ παρακάναμε στὴν καλοπέραση. Κάτι πρέπει νὰ μᾶς συμβῆ — καλὸ ἢ κακό, ἀδιάφορο, γιὰ νὰ ξυπνήσουν κάπως τὰ αἵματά μας.

Φαίνεται πὼς δὲν πρέπει νὰ προκαλεῖ κανεὶς τὴ μοῖρα, γιατὶ σὲ λίγον καιρὸ τοὺς ἦρθε ἡ περιπέτεια, καὶ μάλιστα πολὺ πιὸ μεγάλη ἀπ' π,τι τὴν ἤθελε ὁ ἀγαθὸς Πένκροφ.

Στὸ μεταξὺ ὅμως, χαιρόνταν τὸ ὡραῖο φθινόπωρο, καὶ περίμεναν ἥσυχα νὰ χειμωνιάση, κάνοντας ἐκδρομὲς καὶ περιπάτους.

Αὐτὴν τὴν ἐποχήν, εἶχαν τραβήξει καὶ πολλὲς φωτογραφίες ποὺ στόλιζαν τώρα τοὺς τοίχους τῆς τραπεζαρίας τους.

Γιατὶ ἐκτὸς ποὺ ἡ ἴδια ἡ φωτογραφικὴ μηχανὴ ποὺ εἶχαν βρῆ στὴν ναυαγισμένη κάσα ἦταν περίφημη, εἶχαν κι' ὅτι χρειάζεται γιὰ νὰ ἐμφανίσουν τὶς φωτογραφίες.

Ὅπως ὁ Ἕρμπερτ εἶχε πολὺ γοῦστο καὶ ὑπομονή, ἔγινε ὁ ἐπίσημος φωτογράφος τῆς ἀποικίας. Εἶχε «τραβήξει» τὶς πιὸ γραφικὲς τοποθεσίες τοῦ νησιοῦ, κι' ἀκόμα τὸ κοπάδι μὲ τὰ πρόβατα, τὴ βάρκα τους, τὸ καράβι τους, τὸ ξύλινο σπίτι τοῦ Ἄϋρτον καὶ τοὺς ὄναγρους. Φυσικὰ δὲν ἀμέλησε νὰ φωτογραφήση καὶ τοὺς ἀποίκους — ὅλους μαζί, κι' ἕναν-ἕναν χωριστά.

— Εἶναι ὡραῖο στολίδι ἡ φωτογραφία! ἔλεγε ὁ Πένκροφ, ποὺ καμάρωνε σὰ μικρὸ παιδὶ μπροστὰ στὴν φωτογραφία του ποὺ τὴν εὕρισκε ὑπέροχη.

Ὡστόσο ἡ πιὸ πετυχημένη φωτογραφία ἦταν τοῦ μάστρο Τζάπ. Εἶχε ποζάρει μὲ μεγάλη σοβαρότητα μπροστὰ στὸν φωτογραφικὸ φακό, κι' ἡ φωτογραφία του ἦταν τόσο ζωντανή, ποὺ θάλεγες πὼς θὰ σοῦ μιλήση!

Ὁ καλὸς καιρὸς διατηρήθηκε κι' ὅλον τὸ Μάρτη...

Γι' αὐτὸ παραξενοφάνηκε πολὺ στοὺς ἀποίκους ὅταν ξύπνησαν ἕνα πρωΐ ἀπὸ τὶς φωνὲς τοῦ Νάβ.

— Ξυπνῆστε! Τρεχᾶτε νὰ δῆτε! Χιόνισε!

Πετάχτηκαν ὅλοι στὰ παράθυρα τοῦ Γρανίτινου Παλατιοῦ, κι' ἀντίκρυσαν πραγματικὰ ἕνα θέαμα ἀναπάντεχο! Ὅλη ἡ παραλία μπροστά τους ἦταν κάτασπρη, καθὼς καὶ τὸ νησὶ τῆς Σωτηρίας.

— Πότε πρόφτασε νὰ τὸ στρώση κιόλας; ἀναρωτήθηκε ὁ δημοσιογράφος, ἐνῶ ὁ Ἕρμπερτ ἔλεγε:

— Περίεργο! Καὶ δὲν κάνει διόλου κρύο!

— Τὰ χωράφια μας θὰ πάθουν ἀπὸ τὴν παγωνιά! ἔλεγε στενοχωρημένος ὁ Πένκροφ.

— Φίλοι μου αὐτὸ δὲν εἶναι χιόνι! ἔκανε γελώντας ὁ Κύρος Σμίθ.

Πῆρε ἕνα τουφέκι, κι' ἔρριξε μιὰ τουφεκιὰ στὸν ἀέρα...

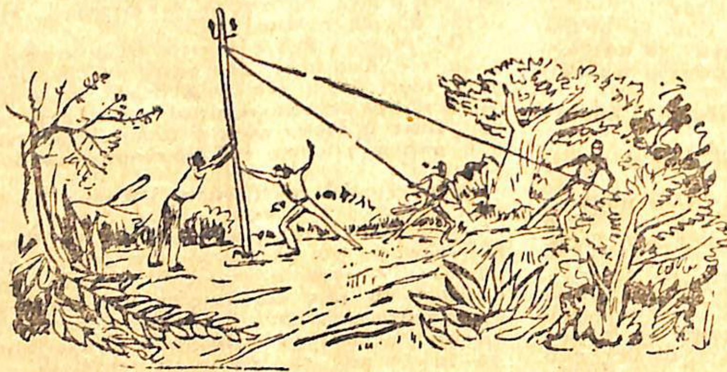
Κατάπληκτοι τότε οἱ ἄποικοι εἶδαν ἕνα θέαμα ἀλησμόνητο... Ὅλο ἐκεῖνο τὸ ριγμένο χιόνι ξεσηκώθηκε σὰν ἕνα πυκνὸ σύγνεφο, ποὺ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἔκρυψε τὸν ἥλιο. Ὄχι δὲν ἦταν χιόνι... Ἦταν ἕνα μεγάλο πλῆθος ἀπὸ λευκὰ θαλασσινὰ πουλιά, ποὺ στὸ ὑπερωκεάνειο ταξίδι τους εἶχαν σταθῆ γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν στὸ νησὶ Λίγκολν.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, στὶς 26 τοῦ Μάρτη ἔκλειναν ἀκριβῶς δυὸ χρόνια ποὺ οἱ ἄποικοι βρισκόνταν στὸ νησί.

Γι' αὐτὸ ἀποφάσισαν ἐκείνη τὴν ἡμέρα νὰ μὴν ἐργαστοῦν, ἀλλὰ νὰ καθήσουν καὶ νὰ τὴν γιορτάσουν.

Δυὸ χρόνια!

Τὶ νὰ εἶχε ἄραγε συμβῆ στὴν πατρίδα τους αὐτὰ τὰ δυὸ χρόνια; Νὰ εἶχε ἄραγε τελειώσει ὁ φοβερὸς πόλεμος τῶν Νοτίων καὶ τῶν Βορείων; Καὶ οἱ δικοί τους ποὺ εἶχαν μείνει στὴν πατρίδα, τὶ νὰ γινόνταν ἄραγε κι' αὐτοί; Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, οἱ ἄποικοι ἦταν μελαγχολικοὶ καὶ λιγομίλητοι.

Ἄρχισαν νὰ τοποθετοῦν τὰ τηλεγραφόξυλα...

Εἶχαν βέβαια κατορθώσει θαύματα μέσα σ' αὐτὰ τὰ δυὸ χρόνια, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἔκανε τὴν ἐξορία τους λιγώτερο σκληρή. Ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς τόσο καταλάβαιναν ὅτι πολὺ λίγες ἐλπίδες εἶχαν νὰ φύγουν κάποτε ἀπ' αὐτὸ τὸ νησί. Ἦταν φανερὸ ὅτι βρισκόταν ἔξω ἀπὸ τὸ πέρασμα τῶν πλοίων, ὅπως καὶ τὸ νησί Ταβὸρ ἄλλωστε, ὅπου ὁ Ἄϋρτον ἔζησε δώδεκα ὁλόκληρα χρόνια, χωρὶς νὰ δῆ πανὶ ἢ φουγάρο στὸν ὁρίζοντα.

— Ὡστόσο μᾶς μένει μιὰ καὶ μόνη ἐλπίδα νὰ φύγουμε ἀπὸ ἐδῶ! εἶπε ὁ Γεδεὼν Σπίλετ. Νὰ φτιάσουμε ἕνα μεγάλο γερὸ καράβι. Ἐργαλεῖα ἔχουμε, ναυπηγοὺς ἔχουμε, καιρὸ ὅσο θέλουμε, γιατὶ νὰ μὴν τὸ ἐπιχειρήσουμε; Τώρα ἔχουμε κι' ἕναν ἀκόμη ναυτικό: τὸν Ἄϋρτον!

— Κι' ἀφοῦ πήγαμε ὥς τὸ νησὶ Ταβὸρ μ' ἕνα τρεχαντῆρι μποροῦμε νὰ φτάσουμε ὥς τὰ νησιὰ Πομοτοὺ μ' ἕνα μεγάλο καράβι! Τὶ λὲς Πένκροφ;

— Τοῦ λόγου μου εἶμαι ναυτικὸς καὶ δουλειά μου εἶναι νὰ γυρίζω στὶς θάλασσες, εἶπε ὁ Πένκροφ. Ὅμως φαίνεται πὼς δὲν τὸ ξέρετε τὶ ἄτιμο εἶναι τοῦτο τὸ κομμάτι τοῦ Εἰρηνικοῦ. Γιὰ νὰ φτάσουμε ὥς τὴν πιὸ κοντινὴ στεριά, πρέπει νὰ κάνουμε χίλια διακόσια μίλια τὸ πιὸ λίγο. Χίλια διακόσια μίλια στὸν Εἰρηνικό, δὲν εἶναι μικρὴ κουβέντα!

— Ὥστε ἐσὺ Πένκροφ λὲς πὼς δὲν μπορεῖ νὰ γίνη λόγος γιὰ καράβι; ἔκανε μὲ κάποια ἀπογοήτευση ὁ Σπίλετ.

— Ἐγὼ κύριε Σπίλετ νὰ πῶ τέτοιο πρᾶμα; Θεὸς φυλάξοι! Ἤθελα μόνο νὰ σᾶς θυμίσω τὶς δυσκολίες!

— Φίλοι μου, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ, ποὺ ὥς ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἄκουγε σιωπηλός, πρὶν συλλογιστοῦμε νὰ φτιάσουμε καράβι, πρέπει νὰ φροντίσουμε ν' ἀφήσουμε ἕνα σημείωμα στὸ νησὶ Ταβὸρ γιὰ νὰ τὸ βρῆ ὁ λόρδος Γλένερβαν ὅταν θὰ γυρίση νὰ πάρη τὸν Ἄϋρτον.

— Ἀλήθεια! Θαρρῶ πὼς ὕστερ' ἀπὸ δώδεκα χρόνια, ὁ λόρδος Γλένερβαν θὰ πρέπει νὰ συλλογίζεται νὰ ἔρθη νὰ τὸν πάρη τὸν Ἄϋρτον, ὅπως ἄλλωστε τοῦ τὄχει ὑποσχεθῆ, ἔκανε ὁ Σπίλετ.

— Λέτε νὰ πῆγε αὐτὸ τὸ διάστημα ποὺ ὁ Ἄϋρτον βρίσκεται μαζί μας;

— Αὐτὸ θὰ ἦταν πολὺ μεγάλη ἀτυχία!

— Ἄς ἐλπίσουμε πὼς ὄχι! εἶπε ὁ μηχανικός. Συμφωνῶ πὼς θάτανε πολὺ μεγάλη ἀτυχία νάχη περάση αὐτοὺς τοὺς λίγους μῆνες. Πάντως ἂν δὲν ἔχη περάσει ὥς τὰ τώρα, δὲν πρόκειται νὰ ἔρθη πιά, γιατὶ κανένα πλοῖο δὲν ριψοκινδυνεύει σὲ τοῦτες τὶς θάλασσες φθινόπωρο.

— Ὥστε πρέπει νωρὶς νωρὶς τὴν Ἄνοιξη νὰ πᾶμε στὸ νησὶ Ταβόρ, καὶ ν' ἀφήσουμε σημείωμα πὼς ὁ Ἄϋρτον βρίσκεται μαζί μας στὸ νησὶ Λίγκολντ, εἶπε ὁ Ἕρμπερτ.

— Πρὶν φύγουμε ὅμως, θὰ πρέπει νὰ φτιάσουμε ἕνα φάρο! ἔκανε ὁ Πένκροφ. Μὴν ξεχνᾶτε πὼς στὸ τελευταῖο μας ταξίδι σωθήκαμε γιατὶ ὁ κύριος Σμὶθ εἶχε τὴν θαυμάσια ἔμπνευση ν' ἀνάψη ἐκείνη τὴ φωτιὰ ποὺ μᾶς ὡδήγησε μέσα στὴν τρικυμία!

— Ναί... Ναί... Εἶχα μιὰ πολὺ καλὴ ἔμπνευση... ἔκανε χαμογελώντας παράξενα ὁ Κύρος Σμίθ.

— Τὶ θέλεις νὰ πῆς Κύρο; εἶπε ξαφνιασμένος ὁ Σπίλετ.

— Φίλοι μου, εἶπε σιγὰ ὁ μηχανικός, περίμενα μιὰ εὐκαιρία σὰν τὴ σημερινὴ ποὺ θάμαστε ὅλοι μαζεμένοι γιὰ νὰ σᾶς μιλήσω γιὰ μερικὰ πράγματα ποὺ μὲ ἀπασχολοῦν... Μερικὰ πράγματα ποὺ ξεπερνᾶν τὸ λογικό μου. Ποὺ δὲν τὰ καταλαβαίνω...

— Εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν καταλαβαίνετε κάτι ἐσεῖς; φώναξε ὁ Πένκροφ. Σὰν δύσκολο νὰ τὸ πιστέψω!

— Κι' ὅμως πρέπει νὰ τὸ πιστέψης ἀγαπητέ μου Πένκροφ. Σ' αὐτὸ τὸ νησί, συμβαίνουν πράγματα ποὺ γιὰ μένα εἶναι ἀνεξήγητα. Νὰ λοιπὸν ἡ εὐκαιρία νὰ τὰ κουβεντιάσουμε, καὶ νὰ ψάξουμε μαζὶ νὰ βροῦμε τὴν ἐξήγησή τους.

— Μιλῆστε, Κύρο. Σᾶς ἀκοῦμε! εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Εἴπατε πὼς γυρίζοντας ἀπὸ τὸ νησὶ Ταβόρ, χάσατε τὸ δρόμο σας μὲ τὴν θαλασσοταραχή, καὶ κινδυνέψατε νὰ ρίξετε τὸ καράβι στὰ βράχια τῆς ἄλλης παραλίας, ὅταν γιὰ καλή σας τύχη εἴδατε τὴ φωτιὰ ποὺ εἶχα ἀνάψει ἐγώ, κι' ὁδηγούμενοι ἀπ' αὐτή, ἤρθατε κι' ἀράξατε μπροστὰ στὸ Γρανίτινο Παλάτι.

— Μὰ εἶστε σίγουροι πὼς ἦταν φωτιά; Μὴν ἦταν ἀστέρι;

— Ἀστέρι μ' ἐκείνη τὴ συγνεφιά; Ἦταν φωτιά, φλόγα, λαμπαρδίκα! φώναξε ὁ Πένκροφ.

— Φίλοι μου σᾶς πιστεύω. Ὅμως ἐγὼ μιὰ φορὰ αὐτὴ τὴ φωτιὰ δὲν τὴν ἄναψα. Οὔτε ὁ Νάβ.

— Τότε ποιὸς τὴν ἄναψε!

— Μυστήριο ὑπ' ἀριθμὸν ἕνα! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Κ ά π ο ι ο ς μιὰ φορὰ τὴν ἄναψε καὶ τὴν ἄναψε γιὰ νὰ μᾶς βοηθήση. Κ ά π ο ι ο ς... Ἀλλὰ ἂς προχωρήσουμε στ' ἄλλα μυστήρια. Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε πῶς συνέβηκε νὰ βρεθῶ λιπόθυμος σ' ἐκείνη τὴ σπηλιὰ ποὺ μὲ βρήκατε; Σὲ μιὰ σπηλιὰ δηλαδὴ ποὺ μὲ προφύλαξε ἀπὸ τὴν φοβερὴ κοσμοχαλασιὰ ἐκείνης τῆς νύχτας;

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ: Ἡ συνέχεια.

Τὰ παιδιὰ γράφουν

ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ

Ξαπλωμένη στὴν ἄμμο, ἀπολάμβανα τὴν ὀμορφιὰ τῆς θάλασσας. Ὁ ἥλιος ἔρριχνε τὶς χρυσές του ἀκτῖνες ἐπάνω στὰ ἥσυχα κύματά της. Τὰ μικρὰ κοχύλια ἄστραφταν σὰν πολύτιμα πετράδια. Οἱ γλάροι πετῶντας ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ, φαίνονταν ἀνήσυχοι. Μά, νά... Πιὸ πέρα, στὸ πέλαγος, βαρκοῦλες μὲ κάτασπρα πανιὰ ἀρμένιζαν σὰν ταξιδιάρικα πουλιά. Καί, νά... Ὁ ἥλιος ἔγειρε καὶ ξαφνικὰ κρύφτηκε μέσα στὰ σύννεφα. Καὶ τότε πιὰ ἡ νύχτα ἄρχισε ν' ἁπλώνη παντοῦ τὸ μαῦρο δαντελλωτό της πέπλο. Μὲ λύπη ἄφησα τὸ ὄμορφο ἀκρογιάλι καὶ πῆρα τὸ μονοπάτι γιὰ τὸ σπίτι μου.

ΛΕΝΑ ΣΤΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
(Μαθήτρια Ἑλληνογαλλικοῦ γυμνασίου θηλέων Βόλου)

★

ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ

Κάθε Ἑλληνικὴ ψυχὴ αἰσθάνεται μέσα της βαθύτατο ψυχικὸ πόνο καὶ ἀπερίγραπτη ἀγανάκτηση ἐναντίον τῶν προδοτῶν τῆς Πατρίδας μας, ποὺ σὰν νὰ μὴ τοὺς γέννησε Ἑλληνίδα μάνα, σὰ νὰ μὴ μεγάλωσαν στὴ δοξασμένη Ἑλληνικὴ γῆ, ἔφθασαν στὸ σημεῖο, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς τόσας καὶ τόσας ἄλλας καταστροφὰς ποὺ ἔκαμαν στὸν τόπο μας, νὰ κάμουν καὶ τὸ μεγαλύτερο ἀκόμα, ἁρπάζοντας ἀπὸ τὶς ἀγκαλιὲς τῶν μανάδων τους τὰ ἀθῶα Ἑλληνόπουλα. Πόσες καὶ πόσες μητέρες καὶ ἀδερφὲς μέρα καὶ νύχτα βρίσκονται στὸ δάκρυ φορτωμένες, παρακαλῶντας τὸ Θεὸ γιὰ τὸ σύντομο γυρισμό τους. Πολλὲς φορὲς στὴν παιδούπολη τῆς Σύρου, στὸν Ἅγιο Ἀνδρέα, ὅταν εἴμαστε καὶ ζούσαμε χαρούμενα κι' εὐτυχισμένα, χωρὶς τίποτα νὰ μᾶς λείπη χάρη στὸ ἐνδιαφέρον τῆς μεγάλης Μάνας μας τῆς Βασίλισσας, ποὺ τόσο μᾶς ἐπόνεσε καὶ τόσο θὰ φροντίζη γιὰ μᾶς τὰ Ἑλληνόπουλα, φέρναμε στὸ μυαλό μας τὰ ἀθῶα ἐκεῖνα ἀδέρφια μας, ποὺ τόσο τυραννιοῦνται καὶ προσευχόμαστε γιὰ τὸ γρήγορο γυρισμό τους.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΛΕΙΤΣΑΣ
(ΣΤ' Δημοτικοῦ Ἰωαννίνων)

★

ΤΟ ΒΡΑΔΥΝΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ

Ἦταν μεσάνυχτα. Ἔξω φυσοῦσε δυνατὸς ἀέρας. Ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τοῦ χωριοῦ μου βασίλευε νεκρικὴ σιωπή. Ὅλοι οἱ κάτοικοι κατακουρασμένοι ἀπὸ τὴν ἐργασία τῆς ἡμέρας, κοιμόνταν κάτω ἀπὸ τὰ ζεστὰ παπλώματά τους. Ξαφνικὰ ἀκούστηκαν πυροβολισμοί, φωνές, κλάμματα. Ἡ μητέρα μου δὲν λογάριασε τίποτα καὶ βγῆκε ἔξω ρωτῶντας ἀνήσυχη τί συμβαίνει. Ὅταν ἐξακρίβωσε ἀπὸ τὶς γειτόνισσες τί τρέχει, ἦρθε, μὲ ξύπνησε, μὲ ἅρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ χωρὶς νὰ μοῦ πῆ λέξη, μὲ πῆγε καὶ μὲ ἔκλεισε στὸ ὑπόγειο, κάτω ἀπὸ κάτι ἄγρια καὶ παγερὰ χόρτα. Ἐγώ, καθὼς ἤμουν ἀπ' τὸν ὕπνο, δὲν εἶχα καταλάβει τίποτα. Ἀλλὰ ὅταν συνῆλθα καὶ κατάλαβα τί τρέχει, ξέσπασα σὲ δυνατὰ κλάμματα. Ἔκλαιγα, ἔκλαιγα, χωρὶς νὰ σταματήσω μέχρι τὸ πρωΐ. Ὅταν ἔνοιωσα ἕνα ἀπαλὸ χέρι νὰ μοῦ χαϊδεύη γλυκὰ τὸ πρόσωπο, γύρισα καὶ τί νὰ ἰδῶ: Ἦταν ἡ μητέρα μου. Τὴν ἀγκάλιασα καὶ τὴ ρώτησα γιατὶ μοῦ χάλασε τὸν ὕπνο. Αὐτὴ δὲν μοῦ ἀπάντησε ἀλλὰ μὲ ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της.

«Ἔμαθα πὼς ἦρθαν 500 ἀντάρτες, ἄρχισε νὰ μοῦ λέῃ καὶ ἄρχισαν νὰ ρημάζουν, νὰ καῖνε, νὰ σκοτώνουν. Ἀλλὰ τὸ χειρότερο ποὺ ἔκαναν ἦταν ποὺ ἅρπαξαν ὅλα τὰ μικρὰ παιδιὰ σὰν καὶ σένα ἀπὸ τὶς ἀγκαλιὲς τῶν μανάδων τους καὶ δὲν ξέρουμε ποῦ θὰ τὰ πᾶνε. Φοβέριξαν καὶ μένα γιὰ σένα, ἀλλὰ ἐγὼ τοὺς εἶπα ὅτι δὲν ξέρω ποῦ εἶσαι καὶ φύγανε νευριασμένοι».

Ἡ διήγηση σταμάτησε ἀπότομα καὶ δέχτηκα ἕνα φιλὶ στὸ μάγουλο. Ἑνωμένοι τότε καὶ οἱ δυό, εὐχαριστήσαμε τὸν Παντοδύναμο Θεὸ ποὺ μᾶς ἔσωσε ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ βάρβαρου ἐχθροῦ.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΟΣ

★

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ἡ μέρα ἡλιόλουστη
χαρὰ Θεοῦ, γαλήνη
κι' ἐμεῖς ἐξεκινήσαμε
γοργὰ ἀπ' τὴ Μυτιλήνη.

Τὴν ἄλλη μέρα φθάσαμε
σὲ ἄλλο ἀκρογιάλι
στὶς Ἀλεξανδρουπόλεως
μὲ τὰ περίσσια κάλλη.

Καὶ τώρα πιὰ εἶναι εὔκολο
νὰ πᾶμε στὰ χωριά μας
σ' ἕνα βαγόνι βάλαμε
ὅλα τὰ πράγματά μας.

Καὶ νά, σὲ λίγο φθάσαμε
στὰ μέρη τὰ δικά μας
κοντὰ σὲ σπίτι σὲ γονιοὺς
κι' ἀδέλφια ἀγαπητά μας.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΗΤΡΑΚΑΣ
Προβατώνα Σουφλίου Θράκης)

★

ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙ

Πάνω στοῦ σπιτιοῦ τὴ στέγη ψιχαλίζει σιγανὰ
Μιὰ ψιχάλα πικραμένη, πένθιμη, γλυκειὰ καὶ κρύα
Στοῦ καλοκαιριοῦ τὴ φλόγα, ποὺ πεθαίνει, προμηνᾶ
δακρυσμένου φθινοπώρου θλιβερὴ μελαγχολία.

—Καλῶς ὥρισες καὶ πάλι πρωτοβρόχι θλιβερό·
σὲ προσμένει ὅλ' ἡ πλάση, σιωπηλὴ καὶ δακρυσμένη.
Ψάλλε στοῦ σπιτιοῦ τὴ στέγη τὸ θλιμμένο σου σκοπὸ
γιὰ τὰ λούλουδα ποὺ σβένουν, γιὰ τὸν ἥλιο ποὺ πεθαίνει.

—Καλῶς ὥρισες καὶ πάλι, πρωτοβρόχι μας γλυκό.
Ἂς μὴν εἶναι παγωμένος ὁ Χειμώνας ποὺ μᾶς φέρνεις.
Κάνε γόνιμη τὴ γῆ μας καὶ τὸ χῶμα μαλακὸ
καὶ χρυσάφι δὸς στὸ στάχι γιὰ τὸν ἥλιο ποὺ μᾶς παίρνεις.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ
(Μαθητὴς Ζ' τάξης Γυμν. Ζακύνθου Ἁλμυρὸς—Βόλου)

Η ΠΙΣΤΗ ΣΩΖΕΙ

Σ' ἕνα καλύβι φτωχικὸ ζοῦσε μιὰ χήρα μὲ τὸ μονάκριβο ἀγοράκι της, βαρειὰ ἄρρωστο στὸ στρῶμα. Δὲν ὑπῆρχε πιὰ καμμιὰ ἐλπίδα σωτηρίας. Εἶχε ἐξαντλήσει ὅλες τὶς οἰκονομίες της, ποὺ εἶχε ἀπ' τὴν δουλειά της στοὺς γιατρούς. Ἀπελπισμένη τώρα ἀπ' τοὺς γιατρούς, γονατιστὴ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας προσευχόταν. Εἶχε τὴν κρυφὴ ἐλπίδα στὴν γλυκειὰ Παρθένο, στὴν Μητέρα τῶν πονεμένων. Γι' αὐτὸ παρακαλοῦσε γονατιστὴ τὴν Παρθένο γιὰ τὸ παιδί της, τὴν παρηγοριά της. Γιὰ μιὰ στιγμὴ γύρισε τὰ μάτια της πρὸς τὸ παιδί της καί, ὤ! τοῦ θαύματος, βλέπει τὸ μικρὸ νὰ χαμογελᾶ καὶ νὰ σηκώνεται. Εἶχε πέσει ὁ πυρετὸς καὶ ἡ μητέρα μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἄκουσε τὸ παιδὶ νὰ λέη: «Μητερούλα, τὴν εἶδες ἐκείνη τὴν Κυρία μὲ τ' ἄσπρα; Μοῦπε ὅτι εἶναι μητέρα τοῦ Χριστούλη μας καὶ ὅτι θὰ γίνω καλά». Ἡ μητέρα δὲν μποροῦσε ἄλλο καὶ ἀναλύθηκε στὰ δάκρυα, δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Θεοτόκο γιὰ τὸ παλὸ ποὺ τῆς ἔκανε. Πραγματικὰ ἡ πίστη τῆς τῆς ἔσωσε τὸ μονάκριβο παιδί.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
(Φυλακτὸ Σουφλίου, Ἕβρου Θράκης)

★

Η ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΤΡΙΣΜΟΥ

Ἦταν ἄνοιξη, 23 Μαρτίου 1947. Ὅλη ἡ ἡμέρα, πέρασε ἥσυχη μὲ τὶς δουλειὲς τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ μου, ποὺ ἑτοιμάζονταν γιὰ τὴν γιορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου. Ἡ ἡμέρα πέρασε καὶ ὁ ἥλιος ἔδυσε. Ὅλοι ἀποτραβήχτηκαν στὰ φτωχικὰ μὰ εὐτυχισμένα σπιτάκια τους νὰ κοιμηθοῦν. Ἡ νύχτα κυλᾶ καὶ ἡ ὥρα εἶναι 11. Ξάφνου ἀκούγεται μιὰ τουφεκιὰ κι' ὕστερα κι' ἄλλες κι' ἄλλες. Ὅλοι γονατισμένοι μπροστὰ στὸ εἰκόνισμα, παρακαλοῦμε μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὸν Παντοδύναμο Θεό, νὰ διώξη τὰ λυσσασμένα σκυλιὰ ἀπ' τὸ χωριό. Τοῦ κάκου ὅμως, οἱ σφαίρες πέφτουν καὶ τρυποῦν τὰ κεραμίδια, λὲς καὶ εἶναι χαλάζι ποὺ χτυπᾶ στοὺς τσίγγους τοῦ ἔξωστη.

Μὰ οἱ συγχωριανοί μου, γνωρίζοντας πὼς εἶναι Ἕλληνες πατριῶτες καὶ ὄχι προδότες σὰν αὐτούς, πολεμοῦν σὰν ἀγριεμένα λιοντάρια. Ἔχουν περάσει τέσσερις ὧρες καὶ οἱ χωριανοί μου, ἀφοῦ οἱ περισσότεροι τραυματίστηκαν καὶ σκοτώθηκαν, ἐγκατέλειψαν καὶ τὰ λίγα ὅπλα τους ποὺ ἔχουν μείνει καὶ φεύγουν νὰ σωθοῦν. Οἱ βάρβαροι, βρίσκοντας τότε εὐκαιρία, μπῆκαν μέσα στὸ χωριό. Καὶ τί δὲν ἔκαναν!

Σκότωσαν, ἔκαψαν καὶ ὅ,τι ἄλλο μπόρεσε νὰ κάνη ἡ βαρβαρότητά τους. Τέλος ξημέρωσε καὶ οἱ βάρβαροι ἔφυγαν. Τότε ὅλοι, μητέρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ξεχύθηκαν ἀπὸ τὶς πόρτες τῶν σπιτιῶν καὶ μὲ τρομαγμένες κραυγές, ἀγκαλιάζοντας ἡ μάνα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴν μάνα, ἔκλαιγαν γιὰ τὰ χαμένα τους παιδιὰ καὶ ἀδέρφια. Ἡ καταστροφὴ ἦταν τρομερή. Τὸ ἄσπλαχνο καὶ βάρβαρο χέρι τους, λὲς καὶ ἦταν τὸ γαμψὸ νύχι τοῦ κόρακα, ἅρπαξε πολλὰ παιδιὰ καὶ κορίτσια. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἔφυγα κι' ἐγὼ ἀπὸ τὸ χωριό μου.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΑΡΓΥΡΙΟΥ
(Παιδόπολη «Ἁγία Σοφία» Ἀγριᾶς Βόλου)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

★ Εὐχαριστῶ καὶ σένα καὶ τὸν πατέρα σου, φίλε ΓΡΗΓΟΡΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (Μάτσαινα). Σέ γράψαμε συνδρομητή. Τὸ κακὸ εἶναι ποὺ δὲν ἔχω κανένα «Κωστάκη» γιὰ νὰ γνωρίσης. Ὁ καλὸς μπαμπᾶς κάνει κάποιο λάθος.

★ Ἐν τάξει, ΣΤ. ΝΤΟΥΒΑ (Λαμία). Θὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα.

★ ΧΡΙΣΤΟ ΗΠΕΙΡΩΤΗ (Σέρρες): Σὲ γράψαμε συνδρομητή. Ὁ κ. Νέρης, καθὼς ξέρεις, εἶναι στὸ Ἐθνικὸ Ἵδρυμα καὶ δὲν ἔχει καμμιὰ ἀνάμιξη στὸ περιοδικό.

★ Ἀρκετὰ καλὴ ἡ ἔκθεσή σου, ΧΡΙΣΤΟ ΣΑΜΑΝΙΔΗ (μαθητὴ γυμνασίου Γιαννιτσῶν). Καλὰ καὶ τὰ σταυρόλεξα.

★ Θὰ εὐχαριστηθοῦμε πολύ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Γ. ΧΑΤΖΗ (Κάτω Φυγαλεία) νὰ ἔχουμε ἀλληλογραφία. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ὑπόσχεση ποὺ μᾶς δίνεις νὰ διαδώσης τὴν «Παιδόπολη» ἀνάμεσα στοὺς συμμαθητές σου. Τὸ σταυρόλεξό σου παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴν σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΥΡΙΤΣΑΚΗ (Μεθώνη Μεσσηνίας): Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ στὸ περιοδικό. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴν ὑπόσχεσή σου νὰ προσπαθήσης νὰ κάμης ὅλους τοὺς συμμαθητές σου ἀναγνῶστες τῆς «Παιδοπόλεως». Ἡ σπαζοκεφαλιά σου παίρνει τὴ σειρά της.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ ΔΙΑΚΟΠΟΥΛΕ (Πουρνιὰ Κονίτσης). Καλὰ κάνεις νὰ μὴ λησμονῆς τὴν παιδόπολή σου καὶ τὴν «Παιδόπολι» ποὺ καὶ τὰ δυὸ εἶναι χρήσιμα στὸ δρόμο τῆς ζωῆς σου.

★ Ὥστε φεύγεις ἀπὸ τὴ Χώρα καὶ πηγαίνεις στὸ γυμνάσιο στοὺς Γαργαλιάνους, ΚΥΡΙΑΚΗ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ. Σοῦ εὐχόμεθα κάθε πρόοδο. Καὶ λυπούμεθα πολὺ ποὺ τὸ γυμνάσιό σας ἔφυγε ἀπὸ τὴν ὄμορφη κωμόπολή σας. Ἔχουμε ἐξηγήσει πολλὲς φορὲς στὴν ἀλληλογραφία, τί συμβαίνει μὲ τὴν ὑπόθεση ποὺ ρωτᾶς.

★ Μᾶς γράφεις, ΘΕΟΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓ. ΚΑΦΟΥΣΗ (Λαμία): «Ἀπὸ καιρὸ διαβάζω τὸ περιοδικὸ «Παιδόπολις» ποὺ μοῦ τὸ συνέστησε ὁ φίλος μου ΑΛΚΗΣ. Πραγματικά, ὅπως ὁμολογοῦν καὶ οἱ ἄπειροι μικροὶ καὶ μεγάλοι ἀναγνῶστες, ἡ «Παιδόπολις» εἶναι ἕνα περιοδικὸ ποὺ δίδει στὰ Ἑλληνόπουλα τὴν εὐκαιρία νὰ πλουτίσουν τὶς γνώσεις τους καὶ νὰ μορφώσουν τὸ χαρακτῆρα τους». Οἱ συνεργασίες σου ἐγκρίνονται. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε.

★ Εἴμαστε εὐτυχεῖς, ἀγαπητέ μου ΓΙΩΡΓΟ ΜΑΣΤΕΛΛΟ (Ἀρχαία Κόρινθο), γιὰ τὴν ὑπόσχεσή σου νὰ γίνης στὸ ἑξῆς ἕνας θερμὸς ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ μας καὶ νὰ τὸ διαδώσης εἰς τοὺς μαθητικοὺς κύκλους. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε καὶ σοῦ τὸ στέλνουμε ἀπὸ τὴν ἀρχή.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια, ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΦΕ (Νεοχώρι Παραχελωΐτιδος). Καὶ πιστεύουμε πὼς θὰ ἔχουμε τὴν «ὑποστήριξή σου στὸν ὡραῖο ἀγῶνα μας», ποὺ, ὅπως βλέπουμε, πόσο ὡραῖα νοιώθεις.

★ Γιὰ νὰ εἴμαστε ἐξηγημένοι, ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΡ. ΝΙΚΟΛΑΚΗ (Ἄρτα) καὶ σένα καὶ ὅλους τοὺς ἀναγνῶστες μας, μικροὺς καὶ μεγάλους, τοὺς δεχόμαστε γιὰ συνεργάτες μας. Φθάνει νὰ ἐγκρίνουμε αὐτὰ ποὺ μᾶς στέλνουν. Τὸ ποίημά σου πολὺ καλό. Τὸ δημοσιεύουμε ὅμως ἐδῶ ὁλόκληρο, γιατὶ ἂν πάρη τὴ σειρά του γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν», θὰ ἀργήση πολύ:

Ἐμπρὸς παιδιὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα
ἐλᾶτε νὰ τὶς δώσουμε νέα ζωὴ
καὶ νὰ τὴν κάνουμε φῶς καὶ λαμπάδα
νὰ γίνη γρήγορα πιὸ ξακουστή.

Ἐμπρὸς παιδιὰ γιὰ δόξα καινούργια
γιὰ ἕνα πιὸ τρανὸ πολιτισμὸ
νὰ γίνη στὸ ἑξῆς οὐρανοῦ πούλισ
καὶ ἕνα σύμβουλο εἰρηνικό.

Ἐμπρὸς ἡμεῖς ἡ ἐλπὶς νεολαία
νὰ μὴν ἀφήσουμε χέρι ἐχθρῶν
καὶ νὰ ὑψώσουμε μὲ χαρὰ τὴ σημαία
νὰ φθάση ἐκεῖ ψηλὰ στὸν οὐρανόν.

Ἐλᾶτε νὰ κάνουμε τὴν πατρίδα μεγάλη
νὰ ξαγρυπνήσουμε, ν' ἀνάψουμε δάδα
καὶ ν' ἀτενίσουμε τῆς φύσεως τὰ κάλλη
καὶ νὰ κινήσουμε γιὰ καινούργια Ἑλλάδα!

Τὸ πεζό σου παίρνει τὴ σειρά του.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ συνδρομὴ ποὺ μᾶς ἔστειλες, ΑΡΓΥΡΗ Ν. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ (Ἄργος Ὀρεστικόν): Γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ τὴν καλή σου θύμηση ἀπὸ τὴν παιδόπολη σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Ἂν πήραμε τὴ συνδρομή σου, ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ, πρέπει νὰ σοῦ ἀπαντήσαμε. Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος. Ἡ συνεργασία σου ἐγκρίνεται.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ διορθωθῆ ἡ διεύθυνσή σου, φίλε ΓΡΑΜΠΑ ΑΒΔΑΛΑ ΠΑΝΑΓ. (Καλαμάτα).

★ Γιὰ μαθητὴ τῆς 4ης τάξης τοῦ Δημοτικοῦ δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ ἔκθεσή σου, ΗΛΙΑ ΠΕΝΣΙΔΗ (Ἰωσηφόγλειο), ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ δημοσιεύσιμη.

★ ΚΟΜΟΤΙΝΑΙΕ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ ΜΑΣ (Κομοτινή): Γιατί δὲν καθαρογράφεις τὸ ὄνομά σου. Τὸ σκίτσο σου πολὺ πνευματῶδες. Ἀλλά, ὅπως εἶναι δὲν μπορεῖ νὰ δημοσιευτῆ. Ἄλλη φορὰ καὶ ἐσὺ καὶ οἱ ἄλλοι, ποὺ μᾶς στέλνετε σκίτσα, νὰ τὰ φτιάνετε μὲ σινικὴ μελάνη.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΓΑΤΣΩΡΗ (ΣΤΓ 917 γ) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Ἡ σύσταση ποὺ μᾶς ζητᾶς εἶναι ἁπλή: Τῆς Βασίλισσας εἶναι Ἀνάκτορα Ἀθηνῶν. Τῆς πριγκίπισσας Μαργαρίτας, Λονδῖνο. Τίποτ' ἄλλο.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ διορθωθῆ ἡ διεύθυνσή σου, ΓΙΩΡΓΟ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΟΥΒΕΛΑ (Γυμν. Πύλου). Τὸ φύλλο σοῦ ἐστάλη ἀπὸ μέρες στὴν παλιά σου διεύθυνση. Ἡ ἔκθεσή σου ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα. Παίρνει τὴ σειρά της γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν». Καὶ οἱ σπαζοκεφαλιές ἐν τάξει.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΚΩΝ. ΚΑΛΤΕΚΗ (Κολινδρό). Σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Ἡ ἐπιστολή σου πρὸς τὸν «Πάτερ Ἱερώνυμο» ἀπεστάλη, ἀγαπητὲ ΙΩΑΝΝΗ ΖΑΧΑΚΗ. Τὰ ἀνέκδοτά σου χωρὶς ἐνδιαφέρον.

★ Ἔχεις καλῶς, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΣΦΑΚΤΕ (Πειραιά). Σὲ σημειώσαμε γιὰ τὸ κάλυμμα. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου πῆραν τὸ δρόμο τους.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ στέλνωνται ἐκεῖ τὰ φύλλα, ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ. Τὸ ποίημά σου ὄχι πολὺ καλό.

Διάβασε καὶ σύ, ἂν θέλης, τὰ δύο πρῶτα πεντάστιχα:

Ψυχὲς ποὺ κατοικοῦμε
μέσα στὸν κόσμο αὐτὸν
ἂς ἑτοιμαστοῦμε γρήγορα
διότι μᾶς περιμένει
ὁ Ὕψιστος Θεός.

Καὶ θέλει ψυχὲς ἁγνὲς
ἀγαθὲς καὶ ἀμάρτητες
ποὺ ἔχουν μέσα τους
αὐτὸν τὸν Ὕψιστον
ποὺ μᾶς καλεῖ κλπ.

★ Σὲ σημειώσαμε γιὰ τὸ κάλυμμα, ΑΓΓΕΛΕ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ (Καβάσιλα).

★ Μᾶς γράφεις, ΧΡΙΣΤΟ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ (Ἀγροτικὴ παιδόπολη Θεσσαλονίκης): «Ἔζησα καὶ ζῶ τώρα τρία ὁλόκληρα χρόνια στὴ παιδόπολη, ὄχι μόνον ἐγώ, ἀλλὰ πολλὲς χιλιάδες παιδιά, ποὺ ζοῦν στὶς παιδοπόλεις. Ἐδῶ στὴ παιδόπολη μάθαμε πάρα πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θὰ τὰ ἐφαρμόσωμε πρῶτα ἐμεῖς καὶ σὲ λίγο καιρὸ ποὺ θὰ πᾶμε στὰ χωριά μας, θὰ τὰ μεταδώσωμε καὶ στὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μας. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ παρακαλοῦμε τὸ Θεό, νὰ φυλάη τὴ Μεγάλη μας Μάνα Βασίλισσα, ἡ ὁποία μᾶς προστατεύη γιὰ νὰ μὴ μᾶς πάρουν οἱ κομμουνισταὶ καὶ μᾶς κάνουν σὰν τ' ἄλλα τὰ παιδιά, ποὺ εἶναι στὴ Σερβία. Γι' αὐτὸ στὴ Μάνα μας Βασίλισσα ἀξίζει ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ».

★ Εὐχαριστοῦμε, φίλε ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΚΟΜΒΟΠΟΥΛΕ, γιὰ τὰ ἀθλητικὰ ποὺ μᾶς ἔστειλες. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ κάνης ἄλλη φορὰ κόπο, δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν δημοσιευμένα. Γιὰ τὸ κάλυμμα σὲ σημειώσαμε.

★ Λάβαμε τὶς ἀρκετὰ καλὲς συνεργασίες σου, ΓΙΩΡΓΟ Δ. ΤΣΑΜΠΟΥΡΗ (Κολινδρὸ Πιερίας). Εὐχαριστοῦμε.

★ Πήραμε τὴ συνεργασία σου, ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΜΕΜΟ (Ἐπιτάλιο). Εὐχαριστοῦμε.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΣΑΚΕΛΛΗ ΚΟΝΣΟΛΑ. Ἡ συνεργασία σου πολὺ καλή.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΒΑΣΙΛΗ Κ. ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ καὶ ἀρχίζει ἡ ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τὸ 20ὸν φύλλον. Ἡ συνδρομή σου εἶναι γιὰ ἕνα χρόνο. Ἐκτὸς ἂν θέλης νὰ σοῦ στείλουμε ὅλα τὰ προηγούμενα, ὁπότε θὰ λήγη τὴν 31 Δεκεμβρίου 1950.

★ Εὐχαριστοῦμε θερμά, ΝΕΦΕΛΗ ΜΑΤΣΙΚΑ, γιὰ τὶς πληροφορίες σου. Ὥστε ἡ «Νυχτιά» ποὺ μᾶς ἔστειλε ὁ φίλος μας Λ. Τ. εἶναι ἀπὸ τὴν ἔκδοση «Ὕμνων καὶ Ποιημάτων» τῆς Ζωῆς. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ δημοσιεύω καὶ τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν ποὺ μοῦ στέλνουν ἀντιγραφές.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν καὶ τὰ προηγούμενα φύλλα, ΑΓΓΕΛΕ ΚΟΡΔΟΝΟΥΡΗ (Ἀμαλιάδα).

★ ΕΛΛΗ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ καὶ ΜΑΡΟΥΛΑ ΚΟΥΡΕΝΤΗ (Τρίκαλα): Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σᾶς σταλοῦν τὰ φύλλα. Τὸ ἀντίτιμο μπορεῖτε νὰ τὸ στείλετε μ' ἐπιταγὴ στὸ περιοδικό.

★ Ἡ ἐπιστολή σου, Π. Θ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΟΠΟΥΛΕ, διαβιβάστηκε στὸν «Πάτερ Ἱερώνυμο», ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ θὰ πάρης ἀπάντηση. Γιὰ διαγωνισμὸ θὰ ἔχετε πολὺ γρήγορα νέα μας. Οἱ συνεργασίες σου ἀρκετὰ καλὲς καὶ παίρνουν τὴ σειρά τους γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΚΩΝ. Β. ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ ΓΕΩΡΓΙΕ ΚΟΝΤΟΜΥΤΑΚΗ (Κρήτη): Ἐν τάξει. Σὲ σημειώσαμε γιὰ τὸ κάλυμμα.

★ Σὲ σημειώσαμε, ΓΙΩΡΓΟ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΕ (Ἀρεοχώριο) γιὰ τὸ κάλυμμα καὶ δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα. Εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ Σ. ΤΟΥΦΙΔΗ (Μαυροβοῦνι): Οἱ συνεργασίες σου παίρνουν τὴ σειρά τους γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Δόθηκε ἐντολὴ στὸ Πρακτορεῖο νὰ μὴν ἐπαναληφθῆ αὐτὴ ἡ καθυστέρηση, ΝΙΚΟ ΧΑΛΙΔΗ.

★ Δόθηκε ἐντολή, Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗ, νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα. Ὅσο γιὰ τὸ σκίτσο τοῦ ξαδέρφου σου, δὲν ἐγκρίνεται. Εἶναι, βέβαια, καλὸ καὶ ἐνδιαφέρον. Ἀλλὰ οἱ φίλοι μας πρέπει τὰ σκίτσα τους, γιὰ νὰ δημοσιεύωνται, νὰ τὰ στέλνουν φτιασμένα μὲ σινικὴ μελάνη ἢ μὲ μαῦρο κραγιόν.

★ Ἐν τάξει, ΕΥΑΓ. ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ. Δόθηκε ἐντολὴ νὰ ἐπανορθωθῆ τὸ λάθος. Διορθώνεται καὶ ἡ διεύθυνσή σου. Εὐχαριστοῦμε.

★ Οἱ συνεργασίες σου μᾶλλον καλές, ΝΙΚΟ ΜΠΕΚΡΗ (Ξηροχώρι). Εὐχαριστοῦμε. Περιμένουμε καὶ τὴν συνδρομή σου.

★ Θὰ πάρης ἰδιαίτερη ἀπάντηση, ΚΩΣΤΑΚΗ ΤΖΟΥΜΑ (Μακρωσιὰ Κρεσταίνων Ὀλυμπίας).

★ Κατ' ἐξαίρεσιν, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΒΕΛΛΙΑΡΟΥΝΗ, δεκτὸς στὸ διαγωνισμό.

★ Γράψε μας ποιὰ φύλλα σοῦ λείπουν, ΕΛΕΝΗ Κ. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΝ (Μοσχάτο) καὶ θὰ σοῦ τὰ στείλουμε. Γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια σ' εὐχαριστοῦμε. Ἐλπίζουμε πὼς τώρα θὰ εἶσαι πολὺ καλὰ στὴν ὑγεία σου.

★ Δόθηκε ἐντολή, ΒΑΣΙΛΑΚΗ Σ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ (Ζαχάρω Ὀλυμπίας) νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ δυὸ φύλλα ποὺ σοῦ λείπουν. Τὸ «Φθινόπωρο» δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημο. Δημοσιεύω ἐδῶ καὶ τὰ δυὸ τετράστιχά του:

Πάει πιὰ τὸ καλοκαῖρι
πάει καὶ ἡ καλοκαιριὰ
πρόβαλ' ἄλλο παλληκάρι
ποὺ τὸ λὲν Φθινοπωριά!

Ὦ, πῶς τὸ περιμένουν
μὲ χαρὰ οἱ γεωργοὶ
γιὰ νὰ ὀργώσουν τὰ χωράφια
καὶ νὰ σπείρουνε τὴ γῆ.

Τὸ ἄλλο σου ποίημα παίρνει τὴ σειρά του γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Σ' εὐχαριστοῦμε θερμά, ΕΛΕΝΙΤΣΑ ΚΟΝΤΟΥ, γιὰ τὴν νέα συνδρομήτρια ποὺ ἔγραψες στὸ περιοδικό μας. Σοῦ εἴμαστε εὐγνώμονες γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ γιὰ τὴν ὑπόσχεση ποὺ δίνεις νὰ διαδώσης τὴν «Παιδόπολη» ἀνάμεσα στὶς συμμαθήτριές σου τοῦ σχολείου. Σ' εὐχαριστοῦμε ἄλλη μιὰ φορά. Ἡ ΠΟΠΗ ΜΠΑΛΩΤΗ γράφτηκε συνδρομήτρια γιὰ ἕνα χρόνο!

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ (Δράμα). Ἔχουν πολὺ ἐνδιαφέρον.

★ Διαβάσαμε μὲ συγκίνηση τὸ γράμμα του, ἀγαπητὴ ΜΑΡΙΑ Γ. ΠΛΕΥΡΙΤΟΥ (μαθήτρια Ζ' ν. τ. Γυμνασίου Ζακύνθου). Σὲ δεχόμαστε μὲ χαρά, ὅπως τόσο ὡραῖα γράφεις, στοὺς πατριωτικούς μας κόλπους καὶ σὲ δεχόμαστε ὄχι σὰν ἕνα «θαμπωμένο» σπουργιτάκι, ἀλλὰ σὰν ἕνα γλυκόλαλο ἀηδόνι, ποὺ ξεύρει, σὰν γνήσια Ζακυνθινοπούλα ποὺ εἶναι, νὰ τραγουδάει τόσο ὄμορφα τὰ αἰσθήματά του.

★ Σὲ γράψαμε, ΝΙΚΟ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΗ, συνδρομητὴ καὶ σὲ εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Σὲ σημειώσαμε γιὰ τὸ κάλυμμα.

★ Μπράβο, ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΕΚΙΔΗ (Βυρωνεία). Εἴμαστε εὐτυχεῖς ποὺ ὅλα τὰ παιδιὰ εἴσαστε καλὰ καὶ ἀκόμα περισσότερα γιατὶ σᾶς ἀρέσει τόσο πολὺ τὸ περιοδικό μας.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΕΥΑΓΓΕΛΕ Δ. ΚΕΡΑΜΙΔΙΩΤΗ (Καλλιθέα Πιερίας). Τὴν συνδρομή σου (10.000 δραχ.) μπορεῖς νὰ τὴν στείλης μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ ἢ σὲ γράμμα.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΓΡΗΓΟΡΗ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ (μαθητὴ — Θήβα) καὶ σὲ παρακαλοῦμε πολὺ νὰ μᾶς στείλης τὴν σύνδρομή σου. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΧΡΙΣΤΟ ΑΘ. ΧΟΝΔΡΗ (Μέτσοβο Ἠπείρου). Εὐχαριστοῦμε.

★ Καὶ τὶς δικές σου, ΓΙΩΡΓΟ Λ. ΠΑΝΟΥΡΓΙΑ (Ἑλλοπία). Εὐχαριστοῦμε.

★ Καλὴ ἡ ἔκθεσή σου, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ Ε. ΤΣΟΒΙΛΗ (Πρέβεζα). Παίρνει τὴ σειρά της γιὰ τὴ σελίδα «Τὰ παιδιὰ γράφουν».

★ Δικά σου εἶναι τὰ ποιήματα αὐτὰ, ΓΡΗΓΟΡΗ ΡΟΠΟΚΗ (Πρέβεζα). Θυμίζουν κάτι λαϊκὰ ποιήματα ποὺ ἔχουν καὶ μέτρο καὶ ἁρμονία:

Μιὰ νύχτα βαρυχειμωνιὰ
— Ξημέρωνε τ' Ἁϊ—Βασίλη —
ἡ μάννα μου σηκώθηκε
κι' ἄναψε τὸ καντήλι.

Ἀσπάζεται τὸ κόνισμα
τὰ μάτια της δακρύζουν
καὶ τὰ μικρὰ ἀδέλφια μου
μπροστά της γονατίζουν.

Τὰ μάτια τους ἐσήκωσαν
κι' ἔκαμαν τὸ σταυρό τους
καὶ μὲ εὐλάβεια πολλὴ
στὸν πλάστη στέλναν προσευχή.

Κάνε, Θεέ μου, σὲ παρακαλῶ
νὰ πάψη ἡ διχόνοια
καὶ στὴν γλυκειὰ πατρίδα μας
δόσε χαρὰ κι' ὁμόνοια.

★ Δὲν τὰ ἐξηγεῖς τὰ πράγματα, ὅπως ἀκριβῶς εἶναι, ἀγαπητέ μου ΕΥΘ. ΛΩΛΗ (Τρίκαλα). Δὲν μᾶς πειράζει πολὺ ἡ «ἀνεπικαιρότης». Τὸ κακὸ σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση εἶναι ἄλλο: Ὅτι τὰ ὅσα μᾶς στέλνουν οἱ ἀναγνῶσται μας περνᾶνε ἀπὸ δυὸ κρίσεις. Ἡ πρώτη εἶναι ἡ ἔγκρισις. Κρίνουμε πῶς μιὰ ἔκθεση, ἕνα ποίημα εἶναι δημοσιεύσιμα. Ἂν εἴχαμε ἀρκετὸ χῶρα, θὰ τὰ δημοσιεύαμε ὅλα. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει χῶρος γιὰ ὅλους! Τότε ἀρχίζει τὸ κόσκινο τὸ δεύτερο. Καὶ δημοσιεύουμε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἐγκρίναμε, τὰ καλύτερα. Τὸ «Παιδόπολις» καθιερώθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχή, ὅταν ἱδρύθηκαν οἱ «παιδοπόλεις». Κι' ἔτσι περιοδικὸ ἀκολούθησε τὴν γραφὴ ποὺ καθιερώθηκε. Τώρα, ποιὸ εἶναι πιὸ σωστὸ, τὸ «Παιδούπολις» ἢ τὸ «Παιδόπολις», δὲν ξέρω. Ἄσε τοὺς γλωσσολόγους νὰ λύσουν τὴν... διαφορά. Τὶς σπαζοκεφαλιές σου τὶς πήραμε.

★ Δόθηκε ἐντολή, ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΔΑΡΑ, νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη.

★ Μᾶς συγκίνησαν πολὺ τὰ καλά σου λόγια, ΒΑΣΙΛΑΚΗΚΟΠΑΝΑ (Ἀνδρίτσαινα) : Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς φροντίδες σου. Δώσαμε ἐντολὴ νὰ σοῦ στέλνουν ἀπὸ 10 περιοδικά. Ἐμπρὸς λοιπόν!

★ Ἐν τάξει, ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΕΛΙΔΑΚΗ, οἱ συνεργασίες σου. Γιὰ τὸ διαγωνισμὸ μᾶς ρωτᾶς ; Μὰ ἔληξε πρὸ πολλοῦ.

★ Πήραμε ὅλες τὶς συνεργασίες σου, ΓΙΩΡΓΟ ΔΗΜΟΠΟΥΛΕ (Γυμνάσιο Δομοκοῦ). Εὐχαριστοῦμε. Ἀρκετὰ καλὲς καὶ ἐνδιαφέρουσες.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΤΑΚΗ ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΕ, γιὰ τὴν ἐφημερίδα ποὺ μᾶς ἔστειλες. Εὐχαριστοῦμε καὶ σὲ καὶ τὸν προσωπικό μου φίλιο ΣΤΑΘΗ ΔΑΓΛΑΡΗ γιὰ τὴν διαφήμηση ποὺ ἔκαμε. Εἶναι ἀρκετὰ καλὴ ἡ δουλειὰ ποὺ κάνει κι' ἐλπίζω νὰ ἐξελιχθῆ σὲ καλὸ δημοσιογράφο καὶ ἄνθρωπο τῶν Γραμμάτων. Τὸ ποίημά του ἀρκετὰ καλό.

★ Πήραμε τὴ συνεργασία σου, «ΑΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ». Ἐν τάξει λοιπόν.

★ Ἐντὸς ὀλίγου θὰ βγοῦν τὰ ἀποτελέσματα, ΔΗΜΗΤΡΗ ΓΚΙΞΑΝΗ. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε.

★ Ἐγκρίνεται ἡ «Αὐγούλα», φίλε «ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ».

★ Ἐγκρίνεται καὶ ἡ δική σου συνεργασία, ΕΛΕΝΗ Α·Ι·ΒΑΖΙΑΝ (Αἴγιο).

★ Εἴμαστε εὐτυχεῖς, ἀγαπητὲ φίλε ΠΕΡΙΚΛΗ ΛΕΥΚΑ, γιὰ τὴν συνεργασία σου. Εἶσαι ἕνα πρώτης τάξεως παιδὶ καὶ θὰ ἔχης καλὴ ἐξέλιξη. Εὐχαριστηθήκαμε πολὺ ποὺ μᾶς γράφεις πῶς ὅλα τὰ παιδιὰ εἴσαστε καλὰ καὶ τὰ περνᾶτε τόσο ὡραῖα στὴν νέα σας παιδόπολη «Ἅγιος Ἀλέξανδρος» Ζηροῦ. Καὶ οἱ δύο σου συνεργασίες (ποίημα καὶ πεζὸ) ἐγκρίνονται.

★ Σοῦ εὐχόμαστε, πρῶτα ὁ Θεός, νὰ εἶσαι πάντα καλά, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΔΙΑΜΑΝΤΗ (παιδόπολη Ζηροῦ), νὰ τελειώσης τὸ σχολεῖο, νὰ μάθης τὴν τέχνη ποὺ ὀνειρεύεσαι καὶ νὰ γίνης ἕνας καλὸς Ἕλληνας. Καὶ σοῦ εὐχόμεθα νὰ μπορέσης νὰ βοηθήσης τὴν μικρή σου ἀδελφή, ποὺ εἶναι στὴν παιδόπολη τῆς Λάρισας. Οἱ συνεργασίες σου δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψη, γιατὶ εἶναι γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ καὶ δὲν μποροῦμε νὰ ξεχωρίσουμε τοὺς στίχους ἀπὸ τὶς σπαζοκεφαλιές. Ἔπειτα μὴ μᾶς στέλνεις αἰνίγματα, ποὺ τὰ ξέρουν καὶ τὰ μικρὰ παιδάκια. Αὐτὸ τὸ «ἔχω ἕνα βαρελάκι ποὺ ἔχει δυὸ λογιῶν κρασάκι», τὸ ξέρουν καὶ τὰ μωρά.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλῆ τὸ τεῦχος, ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΥΓΕΡΗ (Μπαουσᾶ Δωδώνης). Περιμένουμε τὴν συνδρομή σου.

★ Πήραμε, ΣΩΤΗΡΑΚΗ ΦΑΣΟΥΛΗ τὶς σπαζοκεφαλιές σου. Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἂν πραγματικὰ τὸ ποίημα «Μητέρα» εἶναι δικό σου, ΝΙΚΟ ΣΤ. ΦΡΑΓΚΑΚΗ, μπορῶ νὰ σὲ πῶ ἀπὸ τώρα ποιητή. Καὶ γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν ὅλοι καὶ νὰ κρίνουν, τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ :

Τὸ ὀμορφώτερο ὄνομα ποὺ ὑπάρχει μές τὴν πλάση
τὸ πιὸ ἱερό, ἁγνώτερο, τὸ πιὸ ἀγαπητὸ
εἶναι αὐτὸ ποὺ στοργικὰ μᾶς ἔχει ἀγκαλιάσει
μόλις θὰ βγοῦμε στὴ ζωὴ κι' εἶν' σ' ὅλους μας
(γνωστό

Μ' αὐτὸ τὸ ὡραῖο ὄνομα καὶ τὴ χρυσῆ καρδιά της
ποὺ πάντα θυσιάζεται στὴν κάθε συμφορά
καὶ ἀψηφᾶ τὸν κίνδυνο μόνο γιὰ τὰ παιδιά της
πολλὲς φορὲς μονάχη της στὸ Γολγοθᾶ τραβᾶ.

Μὰ ὅσα φαρμάκια κι' ἂν θὰ πιῆ, ποτέ της δὲ
(μιλάει
καὶ ἂν ποτὲ δὲν ἔτυχε νὰ δῆ καλὴν ἡμέρα
δὲν ξέρει μῖσος τὶ θὰ πῆ, πάντα χαμογελάει
αὐτὸ τὸ ἅγιο ὄνομα ποὺ λέγεται Μ η τ έ ρ α.

Γιὰ τὸ κάλυμμα σὲ σημειώσαμε.

★ Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σου, ΠΑΥΛΟ Λ. ΜΕ·Ι·ΔΑΝΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Δόθηκε ἐντολή, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΑΝΔΡΕΟΥ (Πουρνάρι Συκουρίου Λάρισας) νὰ σοῦ σταλῆ τὸ περιοδικό.

★ Τὰ δικά σου αἰνίγματα, ΧΡΙΣΤΟ ΦΟΥΣΕΚΗ (Ζηρό), εἶναι ἀρκετὰ καλά Εἴμαστε εὐχαριστημένοι ποὺ τὰ περνᾶτε τόσο καλὰ στὴν παιδόπολή σας.

★ Ἐγκρίνονται οἱ συνεργασίες σου, ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΝΙΚ. ΚΟΛΙΕ (μαθητὴ Ἱεροδιδασκαλείου Βελλᾶς). Εὐχαριστοῦμε.

★ Μπράβο σου, ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΠΑΡΗ. Ὅλο τὸ καλοκαῖρι ἐργαζόσουν σὲ μαγαζὶ καὶ τώρα ξαναρχίζεις τὸ σχολεῖο. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ μπαίνουν ἀπὸ μικροὶ στὴ βιοπάλη προοδεύουν! Καὶ σὺ θὰ προοδεύσης ἀρκετά. Γιὰ τὸ κάλυμμα σὲ σημειώσαμε.

★ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημά σου, ΜΑΡΙΚΑ ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ (Ἐπαγγελματικὴ σχολὴ «Ἁγία Βαρβάρα» Γλυφάδας).

★ Μᾶς γράφεις ἀπὸ τὸ Ἀπέρειο τῆς Καρπάθου, ἀγαπητὲ φίλε ΚΩΝ. Ν. ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗ (μαθητὴ Γυμνασίου) : «Νὰ ξέρατε μὲ πόση χαρα καὶ ἐνδιαφέρο διαβάζω ὅπου κι' ἂν βρῶ τὸ τόσον ὠφέλιμον καὶ διδακτικώτατο περιοδικὸ τῆς Παιδοπόλεως. Δὲν ὑπάρχει μεγαλυτέρα εὐτυχία ἀπὸ τοῦ νὰ κάθεται κανεὶς ξαπλωμένος κάτω ἀπ' τὸ παχὺ ἴσκιο τῶν δέντρων ἢ σὲ κανένα γελαστὸ ἀκρογιάλι τῆς ἀγαπημένης μας πατρίδας καὶ νὰ διαβάζη τὴν «Παιδόπολι». Χάρις στὸ θαυμάσιο περιεχόμενό της, στὶς ὡραῖες εἰκόνες της, στὰ ὅσα εὐχάριστα παιγνίδια της, μ' ἔχει τραβήξει μὲ τὸ μέρος της κι' ἔτσι θὰ ἀποκαλῶ ἀπ' ἐδῶ καὶ πέρα τὴν «Παιδόπολη» σαγήνη τῆς ξηρᾶς». Ἐπίσης μᾶς στέλνεις καὶ τὸ παρακάτω ποίημα μὲ τὸν τίτλο «Ὁ καϋμὸς τῆς Μάνας»:

Στὴ θύμησή μου πάντα μένει
συνεφιασμένη νύχτα σκοτεινὴ
σὰν ἦρθαν συμμορίτες ὡπλισμένοι
κι' ἀπ' τὴν ἀγκαλιὰ μου πῆραν τὸ παιδί.

Δός μου, μανούλα τὴν εὐχή σου
καθόλου μὴ χολιᾶς, θὰ ξαναρθῶ.
Οἱ πίκρες καὶ οἱ καϋμοί σου
θὰ ξεχασθοῦν σὰν ἔλθω (πάλι) ἐδῶ.

Ἐμεῖς θὰ ξαναρθοῦμε δίχως ἄλλο
κι' αὐτὰ θὰ τὰ πληρώσ' ἡ Θεία Δίκη
σπίτια, ἐκκλησιές, σχολειὸ μεγάλο
καλύτερα θὰ φτιάξ' ἡ Φρειδερίκη.

Ἐμεῖς δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ σοῦ ἐκφράσουμε γιὰ ὅλα τὰς εὐχαριστίας μας. Συνδρομητὴ σὲ γράψαμε.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ἀγαπητὲ ΝΙΚΟ ΕΜΜ. ΠΡΕΑΡΗ (Ἀπέρειο Καρπάθου). Σ' εὐχαριστοῦμε θερμά. Ἡ διεύθυνση τῆς «Νέας Ἑστίας» εἶναι Βιβλιοπωλεῖο Κολλάρου, Τσῶρτσιλ 46, Ἀθήνας· καὶ τῆς «Ἑλληνικῆς Δημιουργίας» εἶναι κ. Σπῦρον Μελᾶν, διευθυντὴν «Ἑλληνικῆς Δημιουργίας» Μουρούζη 10, Ἀθῆναι. Ἡ συνδρομὴ εἶναι: τῆς πρώτης 120.000 δραχ. ἐτησίως καὶ ἑξάμηνος 55.000 καὶ τῆς δευτέρας 120.000 καὶ 60.000.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, φίλε ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΑΚΗ (Ἄθυτο Κασσάντρας) καὶ περιμένουμε τὴν συνδρομή σου. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια σὲ εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ Ἄχ, πόσο δὲν μ' ἀρέσουν οἱ γκρίνιες, «ΣΤΕΓΕ ΑΣΤΕΓΕ». Καὶ πάλι σοῦ ξαναλέω, πῶς περιμένω πολλὰ ἀπὸ σένα, πολὺ περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ δείχνουν σήμερα τὰ ποιήματά σου. Ἀλλὰ γιὰ νὰ μὴ περιμένης, δημοσιεύω ἐδῶ τὸ «Ἑλλάδα μου δὲν ἔχεις»:

Δὲν ἔχεις πύργους καὶ ψηλὰ παλάτια
παρὰ μόνο σπιτάκια μικρά,
στρωμένα μὲ φύλλα ξερὰ, μονοπάτια
π' ὁδηγοῦνε σὲ ραχούλια, σὲ βουνά.

Δὲν ἔχεις πλούτη καὶ μεγαλεῖα
ἄσπαρτα μόνο, ψηλὰ βουνά,
ἀπομεινάρια, ἔνδοξα μνημεῖα,
ἀπὸ νῖκες στεφανωμένα φωτεινά.

Δὲν ἔχεις χρυσάφια, οὔτε διαμάντια,
δόξες μονάχα, ἀξέχαστες παλιὲς
ἱστορίας μεγάλης φαράγγια
ποῦν' τώρα ἀγρίμιων φωλιές.

Τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ὄχι τόσο πετυχημένα.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε πρῶτα—πρῶτα γιὰ τὰ καλά σου λόγια, ΔΗΜΗΤΡΗ ΛΑ·Ι·ΝΙΩΤΗ (Ἀγρίνιο). Τὸ ποίημά σου εἶναι ἀρκετὰ καλὸ καὶ παίρνει τὴ σειρά του.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ ἀπὸ τὸ 1ο φύλλο, ΔΗΜΗΤΡΗ ΙΩΑΝ. ΣΚΑΡΜΟΥΝΤΖΟ (Πλατὺ Καλαμῶν). Μπορεῖς νὰ στείλης κανονικὰ τὴν συνδρομή σου.

★ Πήραμε καὶ τὶς νέες σου σπαζοκεφαλιὲς, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Μ. ΚΑΛΛΕΡΓΗ (Αἰγάλεω). Εὐχαριστοῦμε θερμά. Ἡ μὴ δημοσίευση ὀφείλεται στὸ ὅτι ἔχουμε πάρα πολλά.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε, ΑΛΦΡΕΔΟ ΞΕΝΟ, γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

★ Ἐν τάξει. Θὰ σοῦ σταλῆ τὸ φύλλο, ΕΥΑΓΓΕΛΕ Ι. ΧΑΝΙΩΤΗ (Ἡράκλειο).

★ ΓΙΩΡΓΟ ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΓΟΝΗ (μαθητὴ Γυμνασίου Πύλου): Μπορεῖς νὰ γραφῆς συνδρομητὴς ἀπὸ 1)1)50. Καὶ νὰ πάρης ἀργότερα τὸ κάλυμμα. Οἱ σπαζοκεφαλές σου πῆραν τὸ δρόμο τους.

★ Ἐκφράζουμε τὴν ἀπόλυτη ἱκανοποίησή μας, ἀγαπητὲ ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΣΣΙΩΤΗ (Πηγάδια Καρπάθου) γιὰ ὅσα καλὰ μᾶς γράφεις γιὰ τὴν «Παιδόπολι». Τὸ ποίημά σου εἶναι μᾶλλον καλό! Τὸ δημοσιεύουμε ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ δῆς τυπωμένο καὶ νὰ δῆς μερικὰ λάθη μετρικῆς, ὅπως στὸν 5ο στίχο καὶ ἀλλοῦ:

Ἔξη αἰῶνες ἔζησες στὴν μαύρη τὴ σκλαβιὰ
καὶ ἐπερίμενες νὰ ἰδῆς τὸ φῶς τῆς λευτεριᾶς
ἐστέναξες καὶ βόγγησες μὲ ἀναφυλλητὰ
γιὰ νὰ σ' ἀκούση ἡ μάνα σου ποὺ ἦταν μακρυά.
Τὰ κλάματά σου τὰ στερνὰ ἔφθασαν ὣς τὰ μη-
(τρικὰ αὐτιὰ
τῆς μάνας σου δὲν βάσταξε ἡ μητρικὴ καρδιά.
Τρέχει ἀμέσως πάνω ἀπὸ τὰ πέλαγα καὶ τὰ
(νησιὰ
γιὰ νὰ σοῦ φέρη τὴν ποθητὴ λευτεριά.
Σοῦ φέρνει γιὰ δῶρο τὸ φόρεμα τὸ κυανόλευκο
ποὺ συμβολίζει ἁγνότης κι' οὐρανὸ.
Ὁ ἥλιος λάμπει τὴν ἡμέρα κι' ὁ Ἕσπερος τὴν
(Αὐγὴ
μὰ ἕνα φῶς ποὺ βγῆκε μέσα ἀπὸ τὴν γῆ
ἦλθε γιὰ νὰ φωτίση τὰ Δώδεκα νησιὰ
ποὺ ζοῦσαν χρόνια τώρα τὴ μαύρη τὴ σκλαβιά.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΞΕΝΟΦ. ΣΠΥΡΑΚΟ (Γυμνάσιο Ἰκαρίας).

★ Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς στίχους σου, φίλε ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΟΓΛΟΥ, εἶναι ἀρκετὰ καλοί. Ἄλλοι εἶναι πανάθλιοι! Πῶς τὰ καταφέρνεις ἔτσι, δὲν μποροῦμε κι' ἐμεῖς νὰ ἐξηγήσουμε. Γράφεις :

Μὲ τὸ κεφάλι της ψηλὰ
καὶ μὲ τὴ φορεσιά της
στέκει μπροστὰ ἡ Ἑλλάδα μας
γεμάτη λεβεντιά.

Καὶ παρακάτω:

Τοὺς νίκησε, τοὺς ἔ γ δ α ρ ε
καὶ ζωντανὴ γυρίζει
γιὰ ν' ἀρχίση πάλι
τὶς δόξες τὶς παλιές!

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα, αὐτὸ τὸ τοὺς «ἔγδαρε» εἶναι πραγματικὰ φρικτό.

★ Ἡ ἐπιστολή σου, ΔΗΜΗΤΡΗ Χ. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗ, διαβιβάστηκε στὶς ἐντεταλμένες Κυρίες.

★ Τί εἶναι αὐτὰ ποὺ μᾶς γράφεις, ΖΑΝ. Μ. (Κυπαρισσία). Ποιὸς σοῦ εἶπε πὼς μπορεῖ νὰ ἀσεβῆς στὸ ὄνομα τοῦ Ἑλληνογάλλου ποιητῆ, μεταχειριζόμενος τὸ ὄνομά του; Μιὰ ὅμως καὶ ἀνακινεῖς τὸ ζήτημα, θὰ μπορέσουμε νὰ σοῦ ποῦμε μὲ εἰλικρίνεια τὴ γνώμη μας. Μιὰ φορὰ ποὺ φιλοδοξεῖς νὰ γίνῃς — κι' ἔχω πολλὲς ἐλπίδες πὼς θὰ γίνῃς μιὰ μέρα πολὺ καλὸς —. ποιητής, δὲν εἶναι σωστὸ νὰ πάρῃς τὸ ψευδώνυμο ἑνὸς ἄλλου ποιητῆ. Δὲν λέω πὼς εἶναι ἀσέβεια, ἀλλὰ δὲν κάνει. Χάθηκαν τὰ φιλολογικὰ ψευδώνυμα νὰ φτιάσῃς ἕνα δικό σου καὶ νὰ τὸ τιμήσῃς καὶ νὰ τὸ δοξάσῃς μὲ τὴ δική σου ἐργασία, ὥστε νὰ μὴ εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ πάρῃς τὸ ψευδώνυμο ἑνὸς ἄλλου. Γιὰ φαντάσου τί θὰ γίνῃ στὸν πνευματικὸ κόσμο τῆς Ἑλλάδας νὰ βγῆ κάποιος νὰ γράφῃ χρονογραφήματα ὡς «Παῦλος Νιρβάνας», ἄλλος ποιήματα ὡς «Ρήγας Γκόλφης», ἄλλος ὡς «Πέτρος Χάρης» καὶ ἄλλος ὡς ξέρω γὼ τί. Ἔπειτα σὲ πληροφορῶ πὼς τὰ ψευδώνυμα δὲν εἶναι τώρα τῆς μόδας. Ὅλοι βγαίνουν μὲ τὰ οἰκογενειακά τους ὀνόματα καὶ μὲ τὴν δημιουργική τους ἐργασία. Αὐτὰ τὰ ὀνόματα τιμοῦν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄλλο ζήτημα, σὲ πληροφορῶ πὼς ὅποιος «καεῖ στὸ χυλό, φυσάει καὶ τὸ γιαούρτι». Πῶς μπορῶ νὰ μὴν ἀμφιβάλλω, ὅταν βλέπω μερικὰ τόσο καλά, σὰν τὰ δικά σου, ποιήματα. Ἐσὺ πρέπει νὰ εὐχαριστηθῆς ὅταν βλέπῃς πὼς ἀμφιβάλλω γιὰ τὰ ποιήματά σου ἂν εἶναι δικά σου. Γιατὶ αὐτὸ σημαίνει πὼς εἶναι καλά. Καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι δικά σου, νὰ εἶσαι περήφανος!

★ Ἐν τάξει, ΕΜ. ΔΗΜ. ΚΡΑΣΣΑ (μαθητὴ Γυμνασίου Νάξου). Πήραμε τὶς συνεργασίες σου καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Ὥστε, ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΟΓΛΟΥ, τὴν παιδόπολή σας «Ἅγιος Δημήτριος» στὴ Θεσσαλονίκη ἐπεσκέφθησαν ξένοι ἀπὸ τὴν Ἀγγλία, Ἀμερική, Ἰταλία καὶ Γαλλία. Καὶ ἔμειναν κατενθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν καλὴ συμπεριφορά σας. Μπράβο σας. Γιὰ τὸ νέο σου ποίημα ἰσχύουν ὅσα σοῦ ἔγραψα στὸ προηγούμενο γράμμα σου καὶ λίγο παραπάνω. Γιὰ τὰ ἄλλα καλά σου λόγια σὲ εὐχαριστοῦμε. Πρόσεξε μόνο καθὼς παίρνεις τὸ «περιοδικὸ γιὰ γλύκισμα» μὴν τὸ καταπιῆς. Καὶ τὸ χαρτὶ δὲν κάνει καθόλου καλὸ στό... στομάχι.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΝΙΚ. ΗΛΙΑ ΓΡΑΜΜΕΝΕ (Τύρνα Τρικκάλων).

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα, ΝΙΚΟ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΚΟΥΡΤΗ (Μουζάκι Καρδίτσης) Εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ Μᾶς γράφεις, ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ ΑΝΘΟΠΟΥΛΕ (Ξάνθη): «Ἔχω διαβάσει πολλὰ περιοδικά, ἀλλὰ κανένα ἀπὸ αὐτὰ δὲν μὲ ἱκανοποίησε. Ἡ «Παιδόπολις» ὅμως μοῦ ἄρεσε πάρα πολὺ γιατὶ μέσα στὸ περιοδικὸ αὐτὸ βρῆκα ὅ,τι ζητοῦσα». Σὲ γράφουμε, λοιπόν, συνδρομητὴ καὶ σένα καὶ τὸ φίλο σου, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΖΑΦΕΙΡΙΑΔΗ.

★ Εὐχαριστοῦμε, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗ (Φερραὶ Ἀλεξανδρουπόλεως). Σὲ γράψαμε συνδρομητή.

★ Δὲν ἐγκρίνουμε τὸ ποίημά σου, «ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΑ ΑΙΓΙΩΤΙΣΣΑ». Ὄχι γιατὶ δὲν εἶναι καλό. Ἀλλὰ γιατὶ εἶναι θλιβερό! Εἶναι τώρα θέμα νὰ ἀσχολῆται μιὰ κοπέλλα ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὅλο ζωὴ κι' ὅλο χαρὰ καὶ ἀντὶ νὰ τραγουδάῃ τὴ ζωὴ καὶ τὶς χαρές της, νὰ μιλάῃ γιὰ δυστυχίες κλπ.;

★ Κον Δ. ΓΙΩΡΓΙΛΑΔΑΚΗΝ (Ρουφᾶ): Ἐγράψαμε συνδρομητὲς τοὺς μαθητὲς Στυλ. Παναγιωτάκην καὶ Δημ. Καφαλάκην. Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ. Ἀρκετὰ καλογραμμένη κι' ἐνδιαφέρουσα.

★ Καὶ ἡ δική σου ἐργασία ἐγκρίνεται, ΒΑΣΙΛΗ ΧΑΡΤΖΑΛΑ (Ἰωάννινα). Σ' εὐχαριστοῦμε θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

★ Ἐγκρίνουμε τὸ «Πρῶτο δάκρυ», ΝΙΚ. ΑΘ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗ (Πύργο Ἠλείας).

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ἀγαπητὲ ΤΑΚΗ Ν. ΣΤΑΡΟΓΙΑΝΝΗ (Ἅγιο Νικόλαο Σπάρτης) καὶ σ' εὐχαριστοῦμε θερμά.

★ Γιὰ νέο τῆς 6ης τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, τὸ ποίημα εἶναι καλό, ΑΡΓΥΡΗ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΕ. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καθόλου δημοσιεύσιμο. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια εὐχαριστῶ.

★ Ὅπως εἶδες, ΗΛΙΑ Δ. ΖΩΤΗ, ἡ τιμὴ ὡρίσθη ἤδη εἰς 15.000 δραχμές. Μπορεῖτε νὰ παραγγείλετε.

★ Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις, φίλτατε ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΜΑΤΘΑΙΟ (Ἀκτὴ Π. Κουντουριώτη—Κῶ). Δόθηκε ἐντολὴ νὰ διορθωθῇ ἡ διεύθυνσή σου. Τὸ ἑβδομαδιαῖο, ποὺ γράφεις, εἶναι τὸ ὄνειρο ὅλων μας. Ἂς ἐλπίσουμε πὼς κάτι θὰ γίνῃ.

★ Μᾶς γράφεις, ΛΑΖΑΡΕ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ (Κατερίνη): «Εἶσαι ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα περιοδικὰ τῆς Ἑλλάδας μας. Ἐσὺ διδάσκεις τὰ παιδιὰ ποιὸν δρόμο νὰ ἀκολουθοῦν. Ἐσὺ διδάσκεις τὴν Ἀρετὴν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστόν. Ἐσὺ διδάσκεις τὸν δρόμον τῆς ζωῆς, τὸν καλὸν δρόμο τῆς θρησκείας. Ἐσὺ εἶσαι ἡ πραγματικὴ χαρὰ τῶν παιδιῶν». Γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια σ' εὐχαριστοῦμε, μικρέ μας φίλε. Τὸ ποίημά σου εἶναι πάρα πολὺ καλό. Μᾶς τὸ στέλνεις ὅμως γιὰ δικό σου; Ἂν ναί, τότε πρέπει νὰ μᾶς τὸ ξαναστείλῃς, μὲ τὴν βεβαίωση πὼς εἶναι δικό σου, γιατὶ ἐμεῖς διατηροῦμε πολλὲς ἀμφιβολίες.

★ Τὸ ποίημά σου, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΓΕΩΡΓ. ΜΑΓΝΗΣΑΛΗ (Νάξο) ἔχει καλὴ ἰδέα, ἀλλὰ ἀπὸ ἀπόψεως στιχουργίας παρουσιάζει ἐλλείψεις. Τὸ παραθέτουμε ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ διαβάσῃς καὶ σύ:

Προσευχὴ
κάνει μιὰ ἀθῶα λευκὴ ψυχὴ
μὲ χέρια σταυρωμένα
καὶ μάτια δακρυσμένα
καὶ τὸν Χριστὸ παρακαλεῖ
γιὰ κεῖνα τὰ παιδιὰ
ποὺ πῆρε μιὰ μέρα παγερὴ
κάποιου βαρβάρου ματωμένο χέρι
τὰ πρωτινὰ της τἀγαθὰ

ποὺ τἄχασε ἡ καϋμένη
νὰ δώσῃ τὴν εὐτυχία της
νὰ φέρῃ τὰ παιδιά της.
. . . .
Καὶ ἕνα δάκρυ πόνου
κυλᾶ στὰ μάγουλά της.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα, ΣΠΥΡΟ ΠΕΝΤΑΚΑΛΕ. Οἱ συνεργασίες σου δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη. Καὶ τοῦτο γιατὶ εἶναι γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὴν παραγγελία τῶν φύλλων καὶ ἀνακατεμένες μεταξύ τους. Νὰ τὶς ξαναστείλῃς ξεχωριστὰ τὶς σπαζοκεφαλιὲς καὶ ξεχωριστὰ τὴν ἔκθεση.

★ Εἴμαστε εὐτυχεῖς γιατὶ ἀποκτοῦμε ἀπὸ σήμερα ἕνα καλὸ καὶ ἀφοσιωμένο φίλο, Α.Π.Κ. (Ἀθῆναι). Πήραμε σημείωση τῶν ὑποδείξεών σου.

★ Πολὺ ὡραία ἡ περιγραφή σου γιὰ τὸν Ἅγιο Γεράσιμο, ἀγαπητή μου ΔΩΡΑ ΚΟΛΩΝΙΑ.

★ Σὲ γράψαμε συνδρομητή, ΠΕΤΡΟ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟ (μαθητὴ γυμνασίου Ἐλευθερουπόλεως Καβάλας). Καὶ σ' εὐχαριστοῦμε.

★ Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ τεύχη, ΑΝΤΩΝΑΚΗ ΜΑΘΙΕ (Θεσσαλονίκη).

★ Βρίσκω πὼς εἶναι πολὺ καλὸ τὸ τραγοῦδι σου «ΚΡΥΦΕ». Θυμίζει, βέβαια, λίγο Μαρμαρίδη, μ' αὐτὸ δὲν ἔχει σημασία. Τὸ δημοσιεύω σήμερα ὁλόκληρο ἐδῶ:

Χωρὶς ρυθμό, χωρὶς σκοπό,
τραγοῦδι ἀπόψε θὰ σοῦ πῶ,
ἀγαπημένο.
Θἆναι τραγοῦδι χαρωπό,
—πὼς σ' ἀγαπῶ, πὼς σ' ἀγαπῶ-
εὐλογημένο.

Τί δυνατός; Καὶ τί σοφός;
λείπει ἀπὸ μέσα μου ἕνα φῶς
κι' ὑπάρχει θάμπος.
Καὶ εἶναι ἄδεια ἡ ζωή,
καὶ ἡ ψυχὴ χωρὶς πνοή,
ἔρημος κάμπος.

Ὅμως γιὰ Σὲ δὲν σταματᾶ,
Χριστέ, ἡ καρδιά μου νὰ σκιρτᾶ,
ἡ πονεμένη.
Κι' ἀνοίγοντας λευκὰ φτερά,
—Τρανὴ χαρά!—πετᾶ γερά,
ἀναστημένη!

Χωρὶς ρυθμό, χωρὶς σκοπό,
τραγοῦδι ἀπόψε θὰ σοῦ πῶ,
ἀγαπημένο.
Εἶναι τραγοῦδι χαρωπό,
—πὼς σ' ἀγαπῶ, πὼς σ' ἀγαπῶ—
καὶ πονεμένο.

★ Θὰ σοῦ ἀπαντήσουμε ἰδιαιτέρως, φίλε ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΜΟΣΧΟ (Φιλώτια).

★ Ἐγκρίνονται οἱ συνεργασίες σου, φίλε ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΛΑΠΠΑ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Πήραμε τὶς συνεργασίες σου, ΓΡΗΓΟΡΗ ΛΑΦΑ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

★ Πολὺ μεγάλο τὸ διήγημά σου, ἀγαπητὲ ΠΕΡΙΚΛΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗ. Γράψε μας κάτι ἄλλο πιὸ σύντομο.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΣΑΒΒΙΔΗ (Λέρο).

★ Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΕ (Θεσσαλονίκη): Δόθηκε ἐντολὴ νὰ σοῦ σταλοῦν τὰ φύλλα. Τὸ κάλυμμα καθὼς θὰ δῆς στὴν σχετικὴ ἀγγελία, μπορεῖς νὰ τὸ παραγγείλῃς ἀπὸ τώρα. Ψευδώνυμα δὲν ἐγκρίνουμε ἀκόμα. Μπορεῖς ὅμως νὰ τὸ χρησιμοποιῇς.

★ ΑΘΑΝΑΣΗ ΧΡΙΣΤΑΚΟ: Μπορεῖς νὰ παραγγείλῃς τὸ κάλυμμα, ὅπως γράφουμε στὴ σχετικὴ ἀγγελία.

★ Καλὸ τὸ Σταυρόλεξό σου, ΣΩΤΗΡΗ ΦΑΣΟΥΛΗ. Εὐχαριστοῦμε.

★ Ἐγκρίνεται ἡ συνεργασία σου, ΚΩΝ. ΤΖΙΩΡΑ (παιδόπολη Ζηροῦ).

(Ἀπαντήσαμε σ' ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ πήραμε μέχρι τῆς 17 Ὀκτωβρίου, ἡμέρας ποὺ στοιχειοθετήθηκαν οἱ ἐσωτερικὲς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ).

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΜΕ ΤΟ ΧΑΡΑΜΑ...

Μὲ τὸ χάραμα κινᾶμε
ν' ἀνεβοῦμε στὴν κορφή.
Βοήθα, Θέ μου, γιὰ νὰ πᾶμε
πρὶν προβάλῃ ἡ αὐγή

Ροδοπέταλα δὲν εἶναι
σκορπισμένα στὸ στρατί,
μὰ σὰ ρόδο ἡ ψυχὴ ναὶ
ἀνθισμένη γιορτινή.

Θἄν' ἡ πρώτη ἡλιαχτίδα
δῶρο θεϊκὸ γιὰ μᾶς
ποὺ φουντώνει τὴν ἐλπίδα
μὲς στὰ βάθη τῆς καρδιᾶς

Θ' ἀνεβοῦμε ὅλοι ἀντάμα
μὲ τῆς νιότης τὸν παλμὸ
δὲν τὸ ξέρουμε τὸ κλάμα,
ὁ σκοτάδι, τὸ γκρεμό.

Εἶν' ὁλάκερη ἡ ζωή μας
μιὰ πανώρια χρυσαυγὴ
, Χριστὸς εἶν' ἡ ζωή μας
ποὺ στὸ φῶς μᾶς ὁδηγεῖ!

ΑΓΙΣ ΦΛΟΓΕΡΑΣ

ΓΕΝΝΑΙΟ ΠΑΙΔΙ

Γεναῖο παιδί, παλληκάρι σωστὸ
στὰ μάτια σου λάμπει τὸ φῶς τῆς (ἡμέρας.
Σπαρτιάτης καινούργιος μ' ἀρχηγὸ (τὸ Χριστὸ
σ' ὁδηγεῖ ὁ οὐράνιος πατέρας.

Ἡ πίστη σ' ἀσπίδα ποὺ δὲν τὴν (τρυποῦν
τὰ βέλη ἀλάβωτος πάντα θὰ μένης,
κι' ἂν χίλιοι τοξεύουν, ἂν μύριοι χτυ- (ποῦν
στὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ μας θὰ μένῃς.

Γενναῖο παιδί, τῆς Ἀγάπης παιδὶ
ποτέ, πουθενὰ ἐσὺ δὲν δειλιάζεις.
Πάντα ἡ καρδιά σου γλυκὰ τρα- (γουδεῖ
καὶ τῶν ἄλλων τὸν πόνο ἀγκαλιάζεις.

ΣΤ. ΜΠΟΛΕΤΣΗΣ

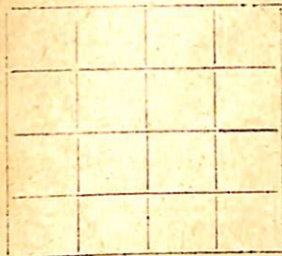
Ἀνέκδοτα

Ἡ Ἑλένη θέλει ν' ἀνάψη τὴ λάμπα, μὰ δὲν βρίσκει τὰ σπίρτα.
Καὶ ὁ μικρός της ἀδελφὸς τῆς λέει:
— Μὰ ἄναψε πρῶτα τὴ λάμπα νὰ δῆς...
Ὁ πατέρας: Πρόσεχε τὰ παλιὰ καὶ λερωμένα σου βιβλία γιατὶ εἶναι γεμάτα μικρόβια.
Ὁ Τάκης: Μὴ φοβᾶσαι, μπαμπᾶ καὶ δὲν πιάνω ποτέ μου βιβλία.
Κωστάκης: Μαμά, μέσα στὸ φαγητὸ ἔπεσε ἕνα ποντίκι.
Μαμά: Κι' ἐσὺ τί ἔκανες, Κωστάκη μου;
Κωστάκης: Ἔρριξα τὸν γάτο νὰ τὸ πιάση...

Ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν Χρ. Ζαρκινὸν (Κερδίτσι)

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Στὸ τετράγωνο αὐτὸ νὰ τοποθετηθοῦν τὰ γράμματα: Α — Α — Α — Α — Α — Α — Α — Β — Β — Γ — Γ — Ε — Λ — Λ — Σ — Τ μὲ τρόπο ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ὁριζόντια καὶ κάθετα λέξεις ποὺ νὰ σημαίνουν: 1) Γνωστοτάτη βιομηχανία γάλακτος. 2) Θεὸς τῶν Φοινίκων. 3) Συμπαθητικὸ κατοικίδιο. 4) Νοστιμίζει.

ΔΗΜ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ψυχικὸ

2) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ποιὰ νῆσος... ἀνοίγει;
2) Ποιὰ πόλη... κυλᾶ;
3) Ποιὸ προάστειο τῶν Ἀθηνῶν ἔχει ὡραία θέα;
4) Ποιὸ νησὶ ἔχουμε χιλιάδες φορὲς στὸ στόμα μας;

ΘΕΚΑΣ
Καλάμαι

3) ΑΣΤΕΡΙ

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α : Κράτος τῆς Ἀμερικῆς. Κ ά θ ε τ α : Καρχηδόνιος στρατηγός. Δ ι α γ ώ ν ι α : Νησὶ τῶν Κυκλάδων. Ὠκεανός.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΠΟΡΜΠΟΛΙΑ
Πεσπέραγο Λήμνου

4) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Εἶμαι κάθε θηλυκὸ
κι' ἂν μ' ἀλλάξεις τὸ λαιμὸ
θηλυκὸ θὰ μείνω πάλι
γιατὶ Μοῦσα θὰ προβάλη.

5) ΠΟΙΚΙΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Οἱ λέξεις ποὺ ζητοῦνται ἀρχίζουν ὅλες ἀπὸ Κ. Τὸ πρῶτο γράμμα τῆς πρώτης, τὸ δεύτερο τῆς δευτέρας, τὸ τρίτο τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθεξῆς ἀποτελοῦν βασιλέα τῶν Ἀθηνῶν.

1) Μεγαλόνησος. 2) Ἕνα ἐκ τῶν 7 θαυμάτων. 3) Πόλη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. 4) Καὶ ἄλλη μεγαλόνησος. 5) Ἀρχαῖος Θεός. 6) Τῆς Μεγάλης Βρεττανίας εἶναι ἰσχυρός.

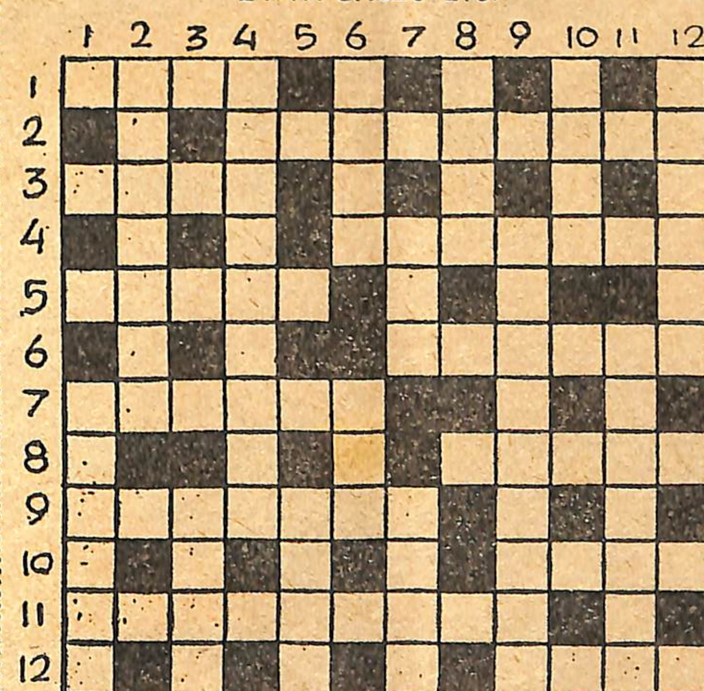
6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ τελεῖες μὲ φωνήεντα καὶ οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν 18 λέξεις μὲ τὴν παρακάτω σημασία. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστὴ τότε τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων σχηματίζουν μιὰ φράση ποὺ τὴ λένε τὰ Ἑλληνόπουλα.

1) . — — . = Δὲν τὴ γνωρίζει ὁ στρατός
2) . — . . — . — . . = Γι' αὐτὴν πολεμοῦμε [μας
3) — . — . — . . = Ἡ νοτιοανατολικὴ περιοχὴ τῆς Πελοποννήσου
4) — . — . . — = Ρωμαϊκὸ σῶμα στρατοῦ
5) . — . — — . . — = Ὁμηρικὸς ἥρωας
6) — . — . — = Πιστὸς στὴ φιλία
7) . . — . — = Ἁρπακτικὸ πουλὶ
8) — . . — . — . — = Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος
9) . . — . — . — — . = Μιὰ ἀπ' τὶς Μοῦσες
10) — . — . — = Ἀνωμαλία τοῦ ὀργανισμοῦ
11) — . — . — = Νησὶ τῶν Κυκλάδων
12) . — . — — . . = Διοικητικὴ περιφέρεια
13) — . — — . — = Ἀπαραίτητο στὸ στρατιώτη
14) . — . . — = Κιθαρωδὸς τῆς ἀρχαιότητος
15) . . — . . — = Ἐμαρτύρησε γιὰ τὴ σωτηρία μας
16) — . — . = Στεφανώνει τοὺς νικητὲς
17) . — . — . . — . — — — . — = Στρατηγὸς τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν
18) . — . — . = Νησὶ τοῦ Ἰονίου.

Γ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ, Ἀριοχώριον - Καλαμῶν

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ 21ον

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Σημεῖο. 2) Ἥρωας τοῦ 21. 3) Εἶδος σπαθιοῦ. 4) Μεγάλη ἔκτασις θαλάσσης. 5) Φαρδύ. 6) Ἐμαρτύρησε γιὰ τὴ σωτηρία μας. 7) Τὸ ὄνειρο τῶν Κυπρίων. 8) Προστατεύει τὰ πλοῖα. 9) Πετιμέζι. 10) Ὁ τροχασμὸς τοῦ ἀλόγου. — Ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος. 12) Χρησιμοποιεῖται στὸ σχίσιμο τῶν ξύλων.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ἤπειρος. 2) Μυθολογικὸς ἥρωας (αἰτ.). 3) Αὐτὴ τὴ στιγμή. 4) Μιὰ μεγάλη χριστιανικὴ ἑορτή. 5) Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο. 6) Ἀριθμός. — Νότα. 7) Σύνδεσμος. — Τὴν γεννᾶ τὸ μυαλό. 8) Εἶναι (ἀνάποδα). 9) Ἀχρειότης. 10) Μεγάλο λιμάνι τῆς Ἀλγερίας. 11) Τοῦ Ἰὼβ ὑπῆρξε παροιμιώδης. 12) Ἐξομάλυνσις, ἰσοπέδωσις.

ΛΥΣΕΙΣ 20οῦ ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

Δρυὸς πεσούσης πᾶς ἀνὴρ ξυλεύεται

2) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Λ
Π Α Σ
Ε Β Ρ Ο Σ
Σ Α Ρ Ι Σ Σ Α
Π Α Ρ Α Σ Κ Ε Υ Η
Π Α Ρ Α Τ Α Τ Ι Κ Ο Σ

3) ΑΙΝΙΓΜΑ

Τὸ κάρβουνο.

4) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Νὰ πῶς πρέπει νὰ τοποθετηθοῦν οἱ ἀριθμοὶ γιὰ νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα ἄθροισμα 16:

3	8	2	3	16
6	1	7	2	16
1	6	3	6	16
6	1	4	5	16
16	16	16	16	

5) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Σουγιᾶ (Γειά ΣΟΥ ΓΙΑννη).

6) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΣΑΛΑ — ΜΑΝΔΡΑ = ΣΑΛΑΜΑΝΔΡΑ.

7) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΤΙΚΟ

1) ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟΝ, 2) ΙΟΝ, 3) ΟΡΙΟΝ, 4) ΧΕΡΙ, 5) ΜΕΧΡΙ, 6) ΜΕΛΙ, 7) ΤΙΜΟΝΙ, 8) ΕΡΙΟΝ.

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 20

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΑΓΑΝ — ΜΕΛΑΣ — ΚΑΚΑ. 2) ΠΑΛΑΜΑΣ— ΛΙΒΑΝΟΣ. 3) ΑΛΕΞ — ΤΣΑΠΑ— ΡΑΦΙ. 4) ΣΑΞΟΝΙΑ — ΑΜΑΡΤΙΑ. 5) ΤΑΣΙ — ΚΑ·Ι·Ν. 6) ΠΑΝ — ΟΙΑ — ΜΙΣ. 7) ΙΛΙΣΣΟΣ. 8) ΡΩΜΗ — ΙΜΑΣ. 9) ΟΜΟΡΟΣ — ΚΑΠΙΚΙ. 10) ΝΑΝΙ — ΤΟΚΙΟ — ΟΣΑΣ. 12) ΠΑΝΕΡΙ — ΜΙΑΡΟΣ. 13) ΑΚΟΝ — ΚΛΙΣΕ — ΡΗΧΑ — 14) ΝΟΣΗΜΑ — ΝΕΟΤΗΣ. 15) ΙΣΩΣ — ΙΘΩΜΗ — ΝΗΣΙ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΑΠΑΣ — ΠΟΤΟΝ — ΠΑΝΙ. 2) ΓΑΛΑΤΑ — ΜΑΛΑΚΟΣ. 3) ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ — ΝΟΣΩ. 4) ΝΑΞΟΣ — ΩΡΙΓΕΝΗΣ. 5) ΝΙΨΙΜΟ. 6) ΜΑΤΙ — ΛΗΣΤΡΙΚΑΙ. 7) ΕΣΣΑΙΟΙ. 8) ΙΣΟΣΚΕΛΙΖΩ. 9) ΑΛΠΑΚΑΣ. 10) ΣΙΑΜ — ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ. 11) ΑΚΟΣΜΑ. 12) ΚΑΡΡΑ — ΑΠΟΒΑΡΟΝ. 13) ΑΝΑΤΙΜΗΣΙΣ — ΡΗΤΗ. 14) ΚΟΦΙΝΙ— ΚΑΤΟΧΗΣ. 15) ΑΣΙΑ — ΣΕΛΙΣ — ΣΑΣΙ.

Ὁ Ἀητός τοῦ Βάλτου

109) —Ξεπάστρεψέ τους, τί περιμένεις, εἶπε ὁ γέρο Πασκάλ. Δὲς τί μοῦχουνε κάμει ἐμένα ποὺ ἤμουν ἀπὸ τὴν ἴδια τους τὴ ράτσα.

Ἔβγαλε τὸ σκοῦφο του ποὺ ποτὲ δὲν τὸν ἀποχωριζόταν, οὔτε νύχτα οὔτε μέρα... Καὶ τότε φάνηκαν δυὸ βαθειὲς οὐλὲς στὴ θέση τῶν αὐτιῶν ποὺ τοὔχαν κόψει οἱ Βούλγαροι.

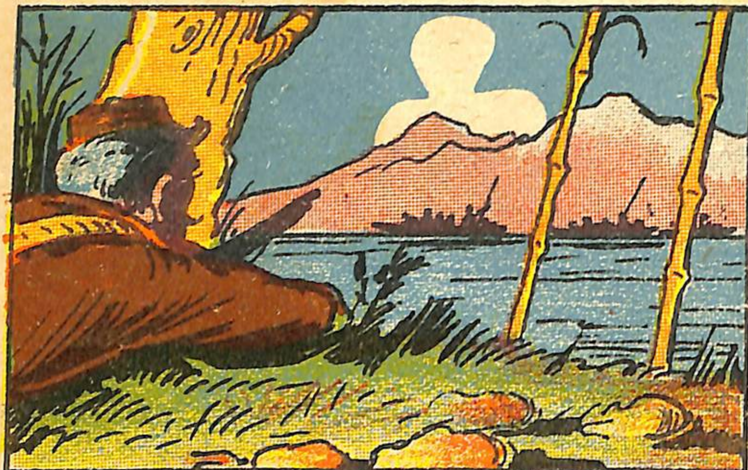
—Ἡσύχασε, γέρο Πασκάλ, εἶπε ὁ Ἄγρας. Ἂν κάναμε ὅ,τι κάνουν αὐτοί, γιατὶ θἄχες δίκιο ποὺ ἦρθες μαζί μας;

Ἔστειλαν τοὺς ὁμήρους στὴν Ἅγια Μαρίνα καὶ γύρισαν στὸ ὑγρὸ σάπιο πλάτωμα.... Δὲν εἶχαν προλάβει νὰ κλείσουν τὰ μάτια τους ποὺ βάρεναν ἀπὸ τὴν κούραση τῆς ἡμέρας

110) Ἀπ' τὶς βουλγάρικες καλύβες εἶχαν δῆ τὶς φλόγες καὶ τὸ πρωῒ ἔβγαλαν περιπολίες... Μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἔπεσε πάνω στὴ βίγλα τῆς Κούγκας... Ἄρχισε ἕνα ἄγριο τουφεκίδι... Ξύπνησαν κι' ἀπ' τὸ πλάτωμα. Ὁ καπετὰν Τυλιγάδης πῆρε μιὰ δυὸ πλάβες καὶ βγῆκε νὰ δῆ τί τρέχει... Ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα γύρισε φέρνοντας ἕναν κομιτατζῆ.

—Σοὔφερα ἕνα ὅμηρο ἀκόμη, εἶπε στὸν Ἄγρα. Τρεῖς ἄλλοι βουτήχτηκαν γιὰ καλὰ στὰ νερὰ τῆς λίμνης. Μὰ τώρα, θἄχουν φρενιάσει ἐκεῖ στὶς καλύβες τους. Δὲν ξέρουν πὼς ἔχουμε τὴν Κούγκα... Θὰ βγάλουν μεγάλες περιπολίες... Γιαὐτὸ πρέπει νὰ πάρουμε τὰ μέτρα μας. Δὲν τὸ νομίζεις κι' ἐσὺ καπετάνιε;

111) —Αὐτὸ θέλουμε κι' ἐμεῖς, εἶπε ὁ Ἄγρας. Αὐτὸ περιμένουμε τόσες μέρες. Πάρτε τὶς θέσεις σας γύρω στὶς καλαμιές. Ἀφῆστε νὰ μποῦνε σὲ τούτη τὴ μάνα, νὰ πέσουν ἀπάνω στὰ τουφέκια μας.

Δὲν εἶχε μεσουρανήσει ὁ ἥλιος κι' ἔπεσαν στὰ δίχτυα ποὺ εἶχε στήσει ὁ Ἄγρας... Ἁλυσσίδα οἱ πλάβες. Τοὺς εἶδαν οἱ σκοποὶ κι' εἰδοποίησαν τὸ πλάτωμα... Ἡ μιὰ μπαταρία διαδεχόταν τὴν ἄλλη... Ξαφνιάστηκαν στὴν ἀρχὴ οἱ κομιτατζῆδες. Ἔκαμαν νὰ ὑποχωρήσουν. Μὰ τότε τὸ πῆραν εἴδηση πὼς ἦταν λίγοι οἱ Ἕλληνες, πλῆθος ἐκεῖνοι... Καὶ σκύλιασαν. Οἱ λίγοι αὐτοὶ Ἕλληνες θὰ τοὺς νικοῦσαν, αὐτοὺς ποὺ ἦταν τόσο πολλοὶ καὶ καλύτερα ὁπλισμένοι;

112) Ἄρχισε λοιπὸν κι' ἀπ' αὐτοὺς ἕνα ἄγριο τουφεκίδι

Τὰ παλληκάρια τοῦ Ἄγρα εἶχαν μαζέψει καλάμια κι' εἴχανε κάμει προχώματα γύρω ἀπ' τὸ πλάτωμα, μὰ δὲν τοὺς χρησίμευαν καὶ πολύ.

Μὰ κι' οἱ Βούλγαροι ἦταν ξεσκέπαστοι μέσα στὶς βάρκες τους ποὺ κατέφθανε ἡ μιὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἡ λίμνη εἶχε ἀναστατωθῆ... Τρομαγμένες ἔσκουζαν οἱ ἀγριόπαπιες, ἔκρωζαν τὰ νεροπούλια... Τουφεκιὲς καὶ φωνὲς κι' ἀντάρα... Ὁ Βάλτος βρισκόταν στὶς δόξες του. Στὴ φωτιὰ καὶ στὸ μπαροῦτι...

—Εἴμαστε λίγοι, εἶπε ὁ Ἄγρας μὲ πόνο...

Ἄξαφνα ὅμως τοῦ ἦρθε μιὰ σκέψη.

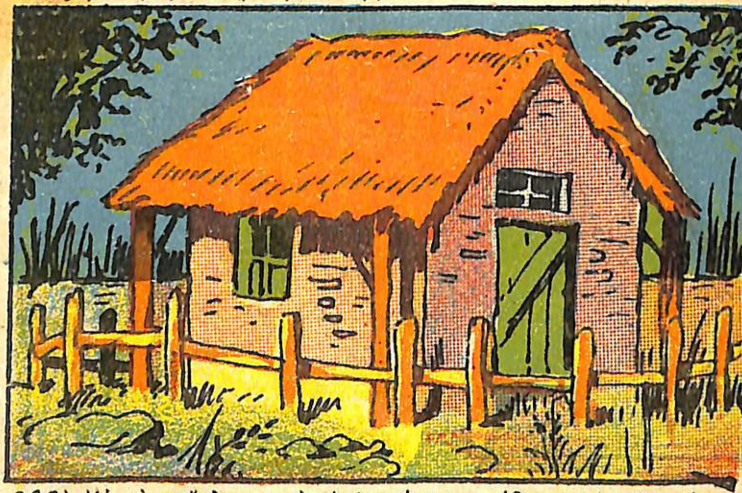

113) Μονομιᾶς ὁ Ἀητὸς τοῦ βάλτου ἔβαλε σὲ πράξη τὸ σχέδιό του.. Ἔστειλε τρεῖς πλάβες μέσα ἀπ' τὰ καλάμια καὶ τοὺς χτύπησαν ἀπὸ πίσω...

Τὸ τέχνασμα πέτυχε. Οἱ κομιτατζῆδες νόμισαν πὼς ἦρθαν ἐνισχύσεις στοὺς Ἕλληνες κι' ὅπου φύγει φύγει. Φτερὰ ἔγιναν τὰ χέρια τους πάνω στὰ κουπιά...

Σκότωσαν ἀρκετοὺς κι' ἂν εἶχαν περισσότερες πλάβες δὲ θὰ τοὺς ξέφευγε κανείς.

Ὅταν τέλειωσε ἡ μάχη ὁ Ἄγρας ἔστειλε δυὸ παιδιὰ ποὖχαν λαβωθῆ στὶς Κάτω Καλύβες νὰ τὰ δῆ ὁ γιατρός.

114) Μὰ νὰ ποὔφθασαν κι' οἱ ἐνισχύσεις... Ὁ καπετὰν Νικηφόρος, κούνησε τὸ κεφάλι του, λυπημένος.

—Ἦρθα δηλαδὴ μόνο γιὰ νὰ σὲ συγχαρῶ, καπετὰν Ἄγρα, μουρμούρισε. Τὰ κατάφερες μοναχός. Εἶσαι βράχος ἀντρείας καὶ τόλμης. Τώρα θὰ πᾶς νὰ ξεκουραστῆς;... Θὰ βαστάξω ἐγὼ τὴν Κούγκα.

—Ἀδύνατο, φίλε μου, χρειαζόμαστε ἐδῶ κι' οἱ δυό. Τώρα μόλις ἀρχίζει τὸ πανηγῦρι. Θὰ στήσουμε ἐδῶ καλύβα κι' ἀμέσως μάλιστα.

Ὅλοι οἱ ἄντρες δούλεψαν μὲ πεῖσμα... Ὡς τὸ βράδυ ἦταν στημένη μιὰ καλύβα μὲ σκεπὴ κι' ἕνα πλατὺ ὀχύρωμα γύρω-γύρω ἀπ' τὸ πλάτωμα.

('Ακολουθεῖ)